

การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น
ตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นายวิระทัศน์ กอชารี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

วิชาเอกการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

Building a Power Base and Maintaining the Power Base of Local Politicians
of the Sukitpaneenit Family: A Case Study of
Prachuap Khiri Khan Province

Mr. Weerathad Korcharee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น
ตระกูลสุกิจปาณีกิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล นายวีระทัศน์ กอชารี
วิชาเอก การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โจรจนพล

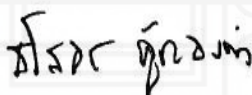
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โจรจนพล)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตู้อทองคำ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น
 ตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ผู้ศึกษา นายวีระทัศน์ กอซารี **รหัสนักศึกษา** 2618000950 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอก การเมืองการปกครอง **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โรจนพล
ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (2) การรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง จากจำนวนประชากร 6 กลุ่ม เลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างเฉพาะเจาะจง จำนวน 15 คน ได้แก่ นักการเมืองระดับประเทศในพื้นที่ จำนวน 1 คน นักการเมืองระดับท้องถิ่น จำนวน 5 คน ผู้นำท้องที่ จำนวน 3 คน ประธานกรรมการชุมชน จำนวน 3 คน ประชาชน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) วิธีการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองทั้งหมด 5 วิธี ได้แก่ 1) ด้านเครือข่าย ประกอบด้วย วิธีญาติต่อญาติ 2) ด้านกลุ่มทางการเมือง ประกอบด้วย การเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นจากทุกพื้นที่ในเขตเลือกตั้ง 3) ด้านเงินทุน ประกอบด้วย ตระกูลสุกิจปาณีนิจถือว่าเป็นตระกูลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีในพื้นที่ 4) ด้านความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย การดึงงบประมาณเข้ามาพัฒนาในพื้นที่ เป็นที่ประจักษ์ และ 5) ด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง ประกอบด้วย วิธีการลงพื้นที่ร่วมงานกับชุมชนสม่ำเสมอ (2) วิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ มีวิธีการรักษาฐานอำนาจทางการเมือง ทั้งหมด 5 วิธี ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล บารมี 2) การเมืองผ่านกฎหมาย 3) การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ ประกอบด้วย การเข้าร่วมงานอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น 4) การใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น และ 5) การสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น ประกอบด้วย การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การสร้างฐานอำนาจ การรักษาฐานอำนาจ นักการเมืองท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณีนิจ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Independent Study title: Building a Power Base and Maintaining the Power Base of
Local Politicians of the Sukitpaneenit Family: A Case Study of
Prachuap Khiri Khan Province

Author: Mr.Weerathad Korcharee; **ID:** 2618000950; **Degree:** Master of Political Science;

Independent Study advisor: Dr. Warnwaluncha Rojanapol, Associate Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the building of a power base of local politicians of the Sukitpaneenit family: a case study of Prachuap Khiri Khan Province; and (2) to study the maintaining a power base of local politicians of the Sukitpaneenit family: a case study of Prachuap Khiri Khan Province.

The study was a qualitative research. There were 15 purposive samples (6 groups) which consisted of 1 national politician in local area, 5 local politicians, 3 local leaders, 3 community chairmen and 3 related people. The research instruments were interviews and descriptive data analysis.

This research found that (1) there were 5 methods for building the political power base as follows: 1) Kinship system, 2) Political group - selection of local executive teams and local council members from all constituencies, 3) Finance – the Sukitpaneenit family having a good economic status, 4) Knowledge and competence – successful create budget to develop in the area and 5) Building of a political vote base – visiting the area to work with the community regularly. Moreover, there were 5 methods for maintain the political power base as follows: 1) Supporting from the Baramee family, 2) Politics through laws, 3) Participating in activities with the local people consisting of participating in conserving the local culture and traditions as always, 4) Implementing successful policies or outstanding achievements in the past, and 5) Creating prosperity for the locality consisting of development in community economic, agriculture and tourism.

Keywords: Building a Power Base, Maintaining a Power Base, Local Politicians,
The Sukitpaneenit Family and Prachuap Khiri Khan Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพล วัฒนชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้ศึกษา ขอขอบคุณ คุณอารีรัตน์ อินจ้อย ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาจนทำให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณอดีตผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำท้องที่ ประธานกรรมการชุมชน และประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และเสียสละเวลาอันมีค่าจนทำให้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และกำลังใจจากครอบครัวที่มีให้แก่ผู้วิจัย ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

วีระทัศน์ กอชารี

พฤษภาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ประเด็นปัญหาการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจและอำนาจทางการเมือง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาอำนาจทางการเมือง.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น.....	31
แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรอำนาจ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลไร่แก้ว และองค์การบริหารส่วนตำบล ไร่แก้ว อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	39
ประวัติและเส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ.....	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 การสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีกิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	53
ตอนที่ 2 การรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีกิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการวิจัย	89
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก. (แบบสัมภาษณ์)	110
ภาคผนวก ข. (หนังสือขอความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย) ..	118
ภาคผนวก ค. (หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย)	120
ภาคผนวก ง. (รูปภาพการทำวิจัย)	134
ภาคผนวก จ. (กฎหมายที่เกี่ยวข้อง)	149
ประวัติผู้ศึกษา	152

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลไร่เก่าและและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า.....	3
ตารางที่ 2.1 รายชื่อคณะกรรมการชุมชนในเทศบาลตำบลไร่เก่า.....	42
ตารางที่ 2.2 สถิติประชากรและบ้านในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า.....	43

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	แผนที่ในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	40
ภาพที่ 2.2	แผนที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์.....	45

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่แพร่หลายในปัจจุบันเป็นผลมาจากแนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมซึ่งกระแสความคิดดังกล่าวได้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกของสหรัฐอเมริกาในฐานะรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรฉบับแรกของโลกใน พ.ศ. 2330 เป็นต้นมาหลายประเทศต่างก็มีการจัดทำรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรในสถานะกฎหมายสูงสุดแห่งรัฐ สำหรับประเทศไทยนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เพื่อจำกัดอำนาจของผู้ปกครองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ผู้ที่อยู่ใต้ปกครองเอาไว้ชัดเจน ตลอดจนมีหลักการแบ่งแยกการใช้อำนาจอติปไตย สอดคล้องดีกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอติปไตย แต่ด้วยข้อจำกัดของความเป็นรัฐชาติประชาธิปไตยตัวแทนจึงเป็นรูปแบบอันเหมาะสมกับการเลือกตั้งได้เริ่มถูกนำมาใช้เป็นกระบวนการทางการเมืองที่แสดงออกถึงเจตจำนงในการเลือกสรรผู้ปกครองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจในการปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลจากส่วนกลางให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของตนเองได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นตามความเหมาะสมและตามศักยภาพของท้องถิ่น

สำหรับการเมืองไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นนั้น ถือว่ามีประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน กล่าวได้ว่านับตั้งแต่มีการกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ชัดว่าระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความก้าวหน้าอย่างมากนับจากที่เกิดกระบวนการปฏิรูปการเมืองนับจาก พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นใน พ.ศ. 2537 ด้วยแรงกดดันจากทุกภาคส่วนของสังคมทำให้รัฐบาลในขณะนั้นต้องรื้อฟื้นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถูกยกเลิกไปด้วยการนำกลับมาอีกครั้งหนึ่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ผลของการออกกฎหมายฉบับนี้ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นจำนวนมหาศาลไล่เรียงกันทั่วประเทศ กระทั่งใน พ.ศ. 2540 ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการเมืองไทยและจุดเปลี่ยนของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยอย่างมาก ด้วยมีกระแสเรียกร้องจากสังคมให้มีการปฏิรูปการเมือง (Political

Reform) จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีสาระสำคัญหนึ่ง ได้แก่ ความจำเป็นที่จะต้องกำหนดที่มาของผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ ซึ่งแต่เดิมมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม ซึ่งก็คือผู้บริหารท้องถิ่นมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และสำหรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ได้แก่ การกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และคณะผู้บริหารท้องถิ่นได้แบ่งแยกกันออกอย่างชัดเจนกับฝ่ายสภาท้องถิ่นทำให้สามารถถ่วงดุลและคานอำนาจกับฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งการยกเลิกองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลการยกฐานะสุขาภิบาลทั้งหมดให้เป็นเทศบาลตำบล ต่อจากนั้นมา ตามพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ศ. 2543 ก็ได้ยกเลิกคณะผู้บริหารที่มาจากมติของสภาท้องถิ่นโดยกำหนดให้นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองและเทศบาลนครจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และอีก 3 ปี ต่อมา ใน พ.ศ. 2546 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน ด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยยกเลิกคณะผู้บริหารที่มาจากมติของสภาท้องถิ่นแต่งตั้งและให้ระบุนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่พรรคประชาธิปัตย์สามารถครองพื้นที่ทางการเมืองมากกว่าหนึ่งทศวรรษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 จนถึงก่อนการรัฐประหาร พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจเข้ามามีบทบาททางการเมืองท้องถิ่นในอำเภอสามร้อยยอด โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ทำให้เครือข่ายของนักการเมืองระดับชาติต้องพึ่งพากลไกอุปถัมภ์ของผู้นำในพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น นักธุรกิจ และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ในการระดมเสียงสนับสนุนจากประชาชน ในทางกลับกันเมื่อมีการเลือกตั้งท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นก็ต้องพึ่งพานักการเมืองระดับชาติและพรรคการเมืองซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อฐานเสียงของนักการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นการเชื่อมโยงสืบทอดอำนาจทางการเมือง กล่าวคือนักการเมืองในระดับท้องถิ่นกว่าจะสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองและครองอำนาจได้นั้น จะต้องมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่เพื่อแสดงให้เห็นว่าสามารถเป็นตัวแทนที่จะเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ต้องมีความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดี

อำเภอสามร้อยยอดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 ตำบล ซึ่งประกอบไปด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบล 2 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง อำเภอสามร้อยยอดเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความน่าสนใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลเดียวที่สามารถสร้างฐานอำนาจทางการเมืองและรักษาฐานอำนาจทางการเมืองได้ยาวนานตั้งแต่เริ่มมีการ

เลือกตั้งสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งมีเพียงตระกูลสุกิจปาณีนิจ ที่สามารถเข้าไปครองอำนาจทางการเมืองทั้งเทศบาลตำบลไร่เก่าและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า โดยที่ตระกูลสุกิจปาณีนิจไม่ได้มีสายสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติในพื้นที่และพรรคการเมืองที่มีความนิยมในพื้นที่ แต่ตระกูลสุกิจปาณีนิจกลับสามารถครองตำแหน่งทางการเมืองในพื้นที่เทศบาลตำบลไร่เก่าและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้อย่างต่อเนื่องแตกต่างกับนักการเมืองท้องถิ่นคนอื่น ๆ ในเขตอำเภอสามร้อยยอด ที่หมุนเวียนสลับการได้รับการเลือกตั้ง และบุคคลในตระกูลสุกิจปาณีนิจ ยังคงมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาอำเภอสามร้อยยอดตลอดจนให้ความสำคัญต่อการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองสามารถครองใจประชาชนจนส่งผลให้ครองพื้นที่ทางการเมืองได้อย่างยาวนานจนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลไร่เก่าและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

ชื่อสกุล	ดำรงตำแหน่ง	วาระการดำรงตำแหน่ง	ปี พ.ศ.
นายพิบูลย์ สุกิจปาณีนิจ	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลไร่เก่า	2 สมัย	25 พ.ศ. 2542 - 19 ธ.ค. 2545 30 ม.ค. 2546 - 29 ม.ค. 2550
นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลไร่เก่า	2 สมัย	11 มี.ค. 2550 - 11 มี.ค. 2554 17 เม.ย. 2554 - ถึง ปัจจุบัน
นางปราณี สุกิจปาณีนิจ	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลไร่เก่า	3 สมัย	18 ก.ค. 2542 - 17 ก.ค. 2546 18 ก.ย. 2546 - 23 ส.ค. 2550 30 ก.ย. 2550 - 31 มี.ค. 2554
นายพีระ สุกิจปาณีนิจ	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลไร่เก่า	1 สมัย	29 พ.ค. 2554 - ถึง ปัจจุบัน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองและการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งตระกูลสุกิจปาณีนิจครองตำแหน่งทางการเมืองได้ยาวนานติดต่อกันนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสามารถรักษาอำนาจทางการเมืองให้คงอยู่เหมือนเดิมได้ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ อะไรที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจยังคงสามารถรักษาอำนาจทางการเมืองให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในการเลือกตั้งให้เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อีกและส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่นั้นยังให้การสนับสนุนผู้สมัครจากตระกูลสุกิจปาณีนิจเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าการศึกษาที่ตระกูลใดตระกูลหนึ่งสามารถสร้างฐานอำนาจทางการเมืองและรักษาฐานอำนาจทางการเมือง ต้องมีความสมดุลจึงจะทำให้ฐานอำนาจนั้นเข้มแข็ง และได้รับความนิยมนจากประชาชนในพื้นที่ตลอดมา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

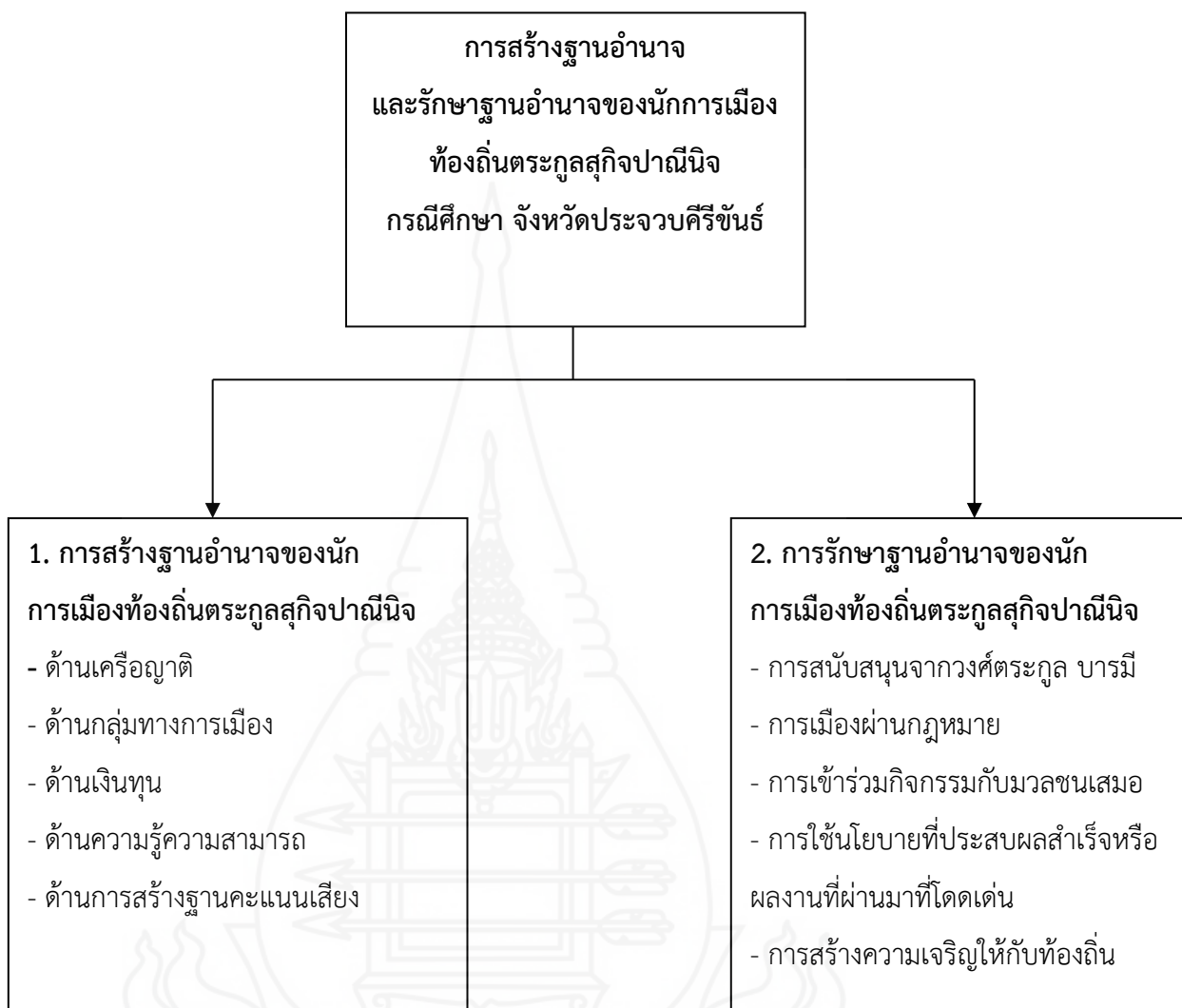
2.2 เพื่อศึกษารักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

3.1 การสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีวิธีการสร้างฐานอำนาจอย่างไร

3.2 การรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีวิธีการรักษาฐานอำนาจอย่างไร

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษา การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่าง พ.ศ. 2542 - ปัจจุบัน ศึกษาเป็นช่วงระยะเวลาที่ตระกูลสุกิจปาณีนิจเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ เน้นศึกษาเขตพื้นที่การลงแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่นของตระกูลสุกิจปาณีนิจ คือในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า และองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตด้านเวลาที่ใช้ในการวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2542 - ปัจจุบัน ศึกษาเป็นช่วงระยะเวลาที่ตระกูลสุกิจปาณีนิจเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

6. นิยามศัพท์

6.1 นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ในพื้นที่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6.2 การรักษาอำนาจ หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่นักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจใช้ในการรักษาอำนาจให้ได้ยาวนานมากที่สุดโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งกลับเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอีกครั้งในสมัยต่อ ๆ ไป

6.3 การสร้างฐานอำนาจ หมายถึง วิธีการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นของตระกูลสุกิจปาณีนิจและวิถีทางที่ได้มาซึ่งอำนาจทำให้ได้รับความนิยมและได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

6.4 กลุ่มทางการเมือง หมายถึง “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ที่สนับสนุนตระกูลสุกิจปาณีนิจในการเลือกตั้งเทศบาลตำบลไร่เก่า เมื่อ ปี พ.ศ. 2554

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจกรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

7.2 ทำให้ทราบถึงการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจกรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาตามกระบวนการต่อไป โดยใช้แนวคิดทฤษฎี ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจและอำนาจทางการเมือง
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาอำนาจทางการเมือง
5. แนวคิดเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง
6. แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์
7. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น
8. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรอำนาจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ เทศบาลตำบลไร่เก่า และองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
11. ประวัติและเส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หลักการสำคัญในการจัดระเบียบการปกครองประเทศ ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย ประการหนึ่ง ได้แก่ การกระจายอำนาจการปกครอง ให้มีการปกครองตนเองของราษฎรในท้องถิ่นต่าง ๆ ขึ้นขึ้นนี้เพื่อให้การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันการเมืองระดับพื้นฐานที่จะฝึกฝนให้พลเมืองเกิด ความรู้ ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการ การเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของตนเองได้อย่างแท้จริง

การที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีการปกครองตนเอง ก็เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและทันต่อเหตุการณ์มากกว่าการจัดบริการให้ประชาชนในท้องถิ่นโดยหน่วยการปกครองส่วนกลาง เพราะแต่ละท้องถิ่นอาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรและสภาพแวดล้อมอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของท้องถิ่น กล่าวคือ แต่ละท้องถิ่นจะมีความแตกต่างกันทางธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีนิยม ทางประวัติศาสตร์ ความได้เปรียบเสียเปรียบทางเศรษฐกิจ ตลอดจนขั้นหรืออัตราการพัฒนาและปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ดังนั้น จึงเกิดความจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการที่จะนำเอาบริการของรัฐไปสู่ท้องถิ่น ในลักษณะที่ตรงกับความต้องการของเขาอย่างแท้จริง และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การกระจายอำนาจการปกครองและการบริหารด้วยการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์การขึ้นในแต่ละท้องถิ่น ย่อมจะสามารถแก้ปัญหาการจัดบริการให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นได้มากขึ้น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี (2563) การปกครองส่วนท้องถิ่น คือหน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

บทบาทของการปกครองท้องถิ่น

โดยทั่วไปการปกครองท้องถิ่น จะมีบทบาทสำคัญ ดังนี้ ปธาน สุวรรณมงคล (2547)

1. บทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาการเมือง ในฐานะที่การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันการเมืองหนึ่ง จึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีความรับผิดชอบและโปร่งใส

2. บทบาทในการจัดการให้มีการบริการสาธารณะ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายภารกิจจากรัฐบาลกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่ในการจัดให้มีและให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น ชุมชนเมืองจะมีความต้องการบริการสาธารณูปการ ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา การเคหะ การขนส่งมวลชน ในขณะที่ชุมชนชนบท มักมีความต้องการเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐานด้านถนน แหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพและรายได้ รวมทั้งการให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่ประชาชน เช่น การจัดการศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น

3. บทบาทในการกระตุ้นการพัฒนาท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการระดมความคิดเห็นจากประชาชนในชุมชน และการกระตุ้นชุมชนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ที่คณะผู้บริหารและประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันกำหนด โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน จะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศให้เกิดการลงทุนจากทั้งภายในและภายนอกชุมชน เช่น การสร้างระบบโซ่งข่ายถนนที่เชื่อมต่อกับทางสายหลัก มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคเพียงพอ มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นที่จะรองรับการลงทุนจากภายนอกได้ หรือส่งเสริมให้เกิดอาชีพที่ทำรายได้แก่ประชาชนในชุมชนรวมทั้งการกระตุ้นให้มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น

4. บทบาทในการประสาน การปกครองท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นองค์กรสำคัญที่ทำหน้าที่ประสานระหว่างนโยบายของรัฐบาลกลางกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ที่มีที่มาจากสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม เช่น การนำนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลของรัฐบาลมาปฏิบัติในท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องการส่งเสริมอาชีพและรายได้ของคนในท้องถิ่น เป็นต้น

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบทบาทในการให้ความคุ้มครอง ปกป้องสิทธิ เสรีภาพของประชาชนในท้องถิ่นด้วย เช่น การดูแลตรวจสอบมิให้โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ ปล่อยมลภาวะออกมาเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน การให้ดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้ยากไร้ เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจและอำนาจทางการเมือง

2.1 ความหมายของอำนาจ

Schein (1965) ได้ให้ความหมายของคำว่า "อำนาจ" นั้นเป็นเรื่องของความสามารถที่จะให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งปฏิบัติตาม หรือเปลี่ยนไปตามแนวทางที่ตนต้องการ ความหมายของอำนาจทางการเมือง

จรรยา สุภาพ (2519, น. 225) ได้อธิบายว่า อำนาจทางการเมือง หมายถึง

1. สิทธิในการออกกฎหมาย
2. กฎหมายใด ๆ ก็สามารมีโทษตั้งแต่ขนาดสถานเบาที่สุดไปจนถึงสถานหนักสุด

คือประหารชีวิต

3. คำสั่งของรัฐหรือกฎหมายนั้นมียอำนาจบังคับ (sanction) ซึ่งหมายถึงบังคับในทางบวก ซึ่งเป็นการให้รางวัลหรือเป็นการเพิ่มมูลค่า (values) แก่ผู้ปฏิบัติตามและการบังคับในทางลบ คือการทำให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามต้องสูญเสียประโยชน์หรือคุณค่าไป

สรุปว่าอำนาจทางการเมือง หมายถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่มนุษย์หรือกลุ่มสามารถใช้อิทธิพลโน้มน้าว หรือใช้กำลังบังคับขู่เข็ญให้บุคคลอื่น ๆ กระทำตามผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองจำเป็นต้องมีฐานอำนาจทางการเมืองเพื่อสร้างการยอมรับจากประชาชนรวมทั้งเป็นการเสริมสร้างอำนาจให้เข้มแข็งเพื่อจะได้สามารถรักษาอำนาจที่ตนมีไว้อยู่ได้

2.2 ความเชื่อในเรื่องอำนาจ

เสนีย์ คำสุข (2553) ได้กล่าวไว้ว่าชนชั้นนำทางการเมืองมีความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมทางการเมืองกระแสหลัก ดังนี้

2.2.1 เชื่อในเรื่องอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คืออำนาจทางการเมืองที่เป็นทางการ หรือตามตำแหน่ง ทั้งโดยผ่านการเลือกตั้ง และโดยวิธีการยึดอำนาจหรือการรัฐประหาร

2.2.2 เชื่อเรื่องอำนาจ อิทธิพล และอภิสิทธิ์ชน ตลอดจนผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะสามารถเป็นไปได้จากฐานความเชื่อดังกล่าวนี้

2.2.3 เชื่อว่า เงิน คือ อำนาจ เงินเป็นทั้งอำนาจในตัวเองและเป็นกำลังในการแสวงหาอำนาจทางการเมืองได้ ยุคนี้อาจต้องหาเงินก่อน ถ้าต้องการอยากได้อำนาจทางการเมือง

2.2.4 เชื่อว่าการเลือกตั้งต้องใช้เงินจึงจะผูกมัดจิตใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เหตุนี้ต้องเป็นคนที่รู้จักการหาเงิน และต้องไม่เลือกวิธีการหาเงิน รวมทั้งการคอร์รัปชัน และการใช้เงิน "หลวง" หรือเงินงบประมาณแผ่นดินไปเพื่อการผูกมัดจิตใจผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อีกส่วนหนึ่งจึงต้องรู้จักการใช้จ่ายเงิน ต้องไม่ปฏิเสธการขอจากประชาชน โดย "ต้องให้" เพื่อให้เกิด ความสำนึกในบุญคุณ ของ "ผู้รับ"

2.2.5 เชื่อมั่นในวัฒนธรรมอำนาจนิยม และอำนาจคือธรรมหรืออำนาจคือความถูกต้อง ผู้มีอำนาจคนจะเกรงใจ ไม่ต่อแยะ หรือแม้แต่เคารพ ศรัทธา ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ก็สามารถทำให้ผิदनอยลงกว่าความเป็นจริงได้ คนที่ตำแหน่งสูง ๆ ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือนายกรัฐมนตรี จึงต้องแสดงออกถึงความเป็นผู้มีอำนาจ และเป็นอำนาจที่ถูกต้องชอบธรรม และผู้ดำรงตำแหน่งนี้ จึงเป็นผู้ที่ทำอะไรถูกต้อง และใครจะมากล่าวหา หรือดำเนินการเอาผิดในลักษณะต่าง ๆ ไม่ได้

2.2.6 เชื่อถือเรื่องผีसाงเทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และอำนาจเหนือธรรมชาติ ถ้านับถือศาสนาพุทธ ก็คือ "พุทธแบบชาวบ้าน" ไม่ใช่พุทธธรรม หรือธรรมะชั้นสูง หรือแบบวิทยาศาสตร์หรือหลักอริยสัจ และอิทัปปัจจยตา รวมทั้งหลักกาลามสูตร

2.2.7 เชื่อในเรื่อง "บุญคุณ" และการตอบแทนบุญคุณ สำหรับผู้มีพระคุณตั้งแต่พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ที่เคยให้ความช่วยเหลือเจือจุนมา และเชื่อในการสร้างบุญคุณกับคนเพื่อให้ "เกิดหนี้บุญคุณ" และเพื่อให้ตอบแทนบุญคุณในวันหนึ่งข้างหน้า รวมทั้งเรื่อง "การฝากเด็ก" หรือการ "ฝากคน" ให้ได้รับโอกาสทางด้านต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า "ระบบอุปถัมภ์ค้ำชู"

2.2.8 เชื่อในเรื่องการให้ค่าน้ำร้อน น้ำชา การให้เงินตอบแทนเจ้าหน้าที่รัฐหรือให้เงินกับผู้ที่ทำงานให้ หรือคอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และถ้าเป็นการ "ทำมาค้าขาย" ก็จำเป็นต้อง "หยอดน้ำมัน" หรือต้อง "ใส่ซอง" หรือมี "ของฝากของกำนัล" กับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ หรืออำนวยความสะดวกให้กับการทำธุรกิจ

2.2.9 เชื่อว่าคนเกิดมาไม่เท่าเทียมกันทั้งจาก "บุญทำกรรมแต่ง" และปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านสังคม แต่ถ้า "รู้จักทำมาหากิน" มีผู้ใหญ่อุปถัมภ์" และ "มีพวกพ้อง และเครือข่ายช่วยเหลือมาก" ก็มีโอกาสเจริญก้าวหน้า ทัดเทียม หรือเหนือกว่าคนอื่นได้

2.2.10 เชื่อมั่นใน "อำนาจ อิทธิพล และผลประโยชน์" เป็นเป้าหมายสูงสุดทางการเมือง (political ends) ส่วนวิธีการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวนี้ (means) ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ไม่ควรปฏิเสธวิธีการใด การแยกมิตร-ศัตรู ก็คือถ้าเป้าหมายสอดคล้องกันก็คือมิตร แต่ถ้าแก่งแย่งแข่งขัน หรือขัดขวางก็คือศัตรู ขึ้นอยู่กับสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ไม่ใช่มิตร หรือศัตรูถาวร ความโลภ และการเห็นแก่อำนาจ อิทธิพล และผลประโยชน์ของชนชั้นนำทางการเมืองไทย และพวกพ้องบริวารที่เป็นมาตลอดเกือบแปดศตวรรษ และมีแนวโน้มจะเป็นไปเช่นนี้อีกนานนั้นก็เพราะการอบรมกล่อมเกลาลูกหลานในครอบครัวไทยมักจะเน้นเรื่องอำนาจนิยม คืออำนาจเด็ดขาด และการตัดสินใจทุกอย่างอยู่ที่พ่อแม่ "ผู้ใหญ่" การสอนให้รู้จักบุญคุณ และการทดแทนบุญคุณ ครอบครัวจำนวนมากนิยม "การวิ่งเต้น" "การเล่นเส้นเล่นสาย" การฝากลูกเข้าเรียน-เข้าทำงาน" เอาใจใส่ดูแลลูกใกล้ชิดโดยพ่อแม่คิดให้ และวางแนวทางให้ลูกเดินตั้งแต่เล็กจนโตเหตุนี้ การที่ชนชั้นนำทางการเมืองหรือบรรดานักการเมืองทั้งหลายเล่นพรรคเล่นพวก สร้างอิทธิพลทางการเมืองจนก่อเกิด ตระกูลการเมือง" ขึ้นในทุกจังหวัด ทุกพรรคการเมือง และกลายเป็น "สภาผิวเมีย-เครือข่าย" ก็คือผลผลิตของกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมของสังคมไทยนั่นเอง ผู้ที่รังเกียจสภาผิวเมีย-เครือข่ายแล้วไปออกกฎหมายมาขัดขวาง และควบคุมก็คือ คนที่ได้รับการอบรมกล่อมเกลาทงสังคมมาในลักษณะเดียวกัน แต่ตระกูลหรือเครือข่ายและพวกพ้องตนเองไม่ได้อยู่ในแวดวงทางการเมืองเท่านั้นเอง เสนีย์ คำสุข (2553)

2.3 คุณลักษณะของอำนาจ

ความเข้าใจถึงคุณลักษณะที่สำคัญของคำว่า "อำนาจ" จะช่วยทำให้สามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำว่าอำนาจได้ชัดเจนขึ้นซึ่ง จุมพล หนีมพานิช (2547) กล่าวว่าคุณลักษณะของอำนาจประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๆ ดังนี้

2.3.1 มีความสัมพันธ์ (relation) หมายถึง อำนาจของบุคคลหนึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กันทางสังคม

2.3.2 มีลักษณะของการพึ่งพา (dependence) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งมีอำนาจเหนือบุคคลหนึ่งเนื่องมาจากการที่บุคคลหนึ่งต้องพึ่งพาอีกบุคคลหนึ่งนั่นเอง

2.3.3 มีลักษณะของความน่าจะเป็น (probability) หมายถึง ความเป็นไปได้หรือความน่าจะเป็นที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะปฏิบัติตามผู้ที่ใช้อำนาจ

2.3.4 มีการขยายเขตอำนาจ (power expansion) หมายถึง อำนาจนั้นสามารถเพิ่ม หรือขยายได้ เพราะยังมีอำนาจมากก็ยังมีแนวทางที่จะเลือกปฏิบัติได้มากขึ้น

2.3.5 มีระดับหรือชั้นของอำนาจ (degree) ซึ่งสามารถรับรู้ได้โดยบุคคลอื่น

2.3.6 มีการแลกเปลี่ยน หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2.3.7 มีความเฉพาะเจาะจง (specificity) คือ อำนาจมักเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงต่อ ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.4 ประเภทของอำนาจ

อำนาจมีความสำคัญต่อองค์กร และผู้บริหาร เพราะการกระทำ หรือการดำเนินการใด ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับอำนาจเป็นสำคัญ แต่อำนาจที่จำเป็นดังกล่าวนี้จะมีปริมาณเท่าใดขึ้นอยู่กับภารกิจ หรืองานที่ผู้รับผิดชอบจะดำเนินการให้สำเร็จ รวมถึงความชำนาญ และทักษะในการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชา ถ้าผู้บังคับบัญชามีทักษะและความชำนาญสูงอาจไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจมาก ส่วนผู้บังคับบัญชาที่มีทักษะ หรือความชำนาญน้อย ความต้องการเรื่องอำนาจ อาจเป็นเรื่องที่จำเป็น ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรรับรู้และเข้าใจในเรื่องของอำนาจตลอดจนต้องเข้าใจคุณลักษณะ และแหล่งที่มาของอำนาจด้วย กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้วอำนาจทางการเมืองจะมาจากอำนาจประเภทต่าง ๆ ดังนี้

2.4.1 อำนาจหน้าที่ (authority) หรืออำนาจตามกฎหมาย (legitimate power) เป็นอำนาจที่เกิดจากกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กฎหมาย สถาบัน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม หรือวัฒนธรรม เป็นอำนาจที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับเป็นอำนาจที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งเป็นสำคัญ แต่การที่ผู้บริหารจะได้มาซึ่งอำนาจตามตำแหน่งได้นั้น ผู้บริหารควรดำเนินการดังนี้

- 1) เพิ่มบทบาทในงานที่รับผิดชอบตรงส่วนกลางให้มากขึ้น คือต้องให้ความสำคัญกับบทบาทส่วนกลางตามการไหลของงาน (workflow) และต้องมีโอกาสในการถ่วงถ่วงข้อมูล
- 2) เพิ่มการพิจารณาหรือการไตร่ตรองส่วนตัวพยายามขยายงานให้มีลักษณะหลากหลาย
- 3) สร้างงานที่มีความยุ่งยากโดยการทำให้ลักษณะงานมีความคลุมเครือ (ambiguous)
- 4) เพิ่มวิสัยทัศน์ในงานที่รับผิดชอบโดยการติดต่อกับบุคลากรที่มีอาวุโสให้มากขึ้น มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และเผยแพร่ความสำเร็จภายในองค์กรเพื่อแสวงหาการยอมรับ
- 5) เพิ่มความเกี่ยวข้องระหว่างงานอื่นกับงานที่ตนรับผิดชอบ

2.4.2 อำนาจบังคับ (coercive power) เป็นอำนาจที่เกิดจากกำลังไม่ว่าจะเป็นกำลังกายกำลังอาวุธหรือกำลังทางใจ เป็นการใช้กำลังบีบบังคับให้ผู้อื่นยอมตามหรือหวาดกลัวอย่างไรก็ตาม อำนาจประเภทนี้จะพบน้อยมากในองค์กร เนื่องจากเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย เป็นอำนาจที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

2.4.3 อำนาจในการให้รางวัลหรือลงโทษ (reward and punishment power) ต้นกำเนิดของอำนาจประเภทนี้มาจากทรัพยากร สิทธิพิเศษ เงิน ความสะดวกสบาย ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งนั้น สามารถให้ประโยชน์หรือความดีความชอบแก่บุคคลอื่นได้ อำนาจประเภทนี้ถือว่าเป็นแหล่งอำนาจที่มีประสิทธิผลมากที่สุด เนื่องจากคนที่เกี่ยวข้องยินดีที่จะปฏิบัติตามมากที่สุด

2.4.4 อำนาจอ้างอิง (referent power) หมายถึง อำนาจที่ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะส่วนบุคคล เช่น การเป็นคนที่มีเสน่ห์ดึงดูด มีลักษณะพิเศษ (charisma) เป็นที่รู้จักชอบพอของคนอื่นในองค์กร เป็นต้น

2.4.5 อำนาจในฐานะผู้เชี่ยวชาญ (expert power) เป็นความสามารถที่เกิดจากความรู้คุณวุฒิ และความเชี่ยวชาญ เป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้ การศึกษา การอบรม และประสบการณ์ในการทำงาน

2.5 การใช้อำนาจ

การใช้อำนาจดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะกับมนุษย์ที่เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีลักษณะต้องการสังคมและอยู่รวมเป็นกลุ่ม ผู้มีอำนาจต้องการ และใช้อำนาจทุกรูปแบบที่มี เขาเหล่านั้นเข้าใจเป็นอย่างดีในรูปแบบต่าง ๆ ของอำนาจ รู้วิธีการได้มาและรู้จักใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารบางคนประสบความสำเร็จทั้งการได้มาและการใช้อำนาจ ในขณะที่ผู้บริหารบางคนไม่ประสบความสำเร็จ บางคนได้มาแต่รักษาอำนาจไว้ไม่ได้เพราะเขาไม่รู้จักใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ จากการสังเกตพฤติกรรมผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ ท่านสามารถที่จะเรียนรู้ทักษะของการได้มาซึ่งอำนาจ การใช้

และการรักษาอำนาจ ท่านอาจใช้ข้อสังเกตต่อไปนี้เป็นแนวทางสำหรับตัวท่านในการสร้างโมเดลพฤติกรรมของท่าน

วิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นวิธีที่ผู้บริหารที่มีอำนาจใช้อำนาจ

1) ผู้บริหารที่มีอำนาจจะรู้สึกสบายใจในการใช้อำนาจ เขาจะรู้สึกและยอมรับว่าอำนาจเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรื่องของคน เขาจะรู้สึกมีความหมายมาก เขาจะใช้อิทธิพลให้คนอื่นทำงานบรรลุเป้าหมาย สำหรับผู้บริหารเหล่านี้อำนาจเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งและเป็นทรัพยากรที่จำเป็นและเป็นการร่วมสร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่น ผู้บริหารจะไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องผิดในการที่จะใช้อำนาจ

2) ผู้บริหารที่มีอำนาจจะเข้าใจดีในเรื่องของรูปแบบต่าง ๆ ของอำนาจ เขาจะรู้จักจุดอ่อนจุดแข็ง และข้อจำกัดของแหล่งที่มาของอำนาจ และรู้จักสถานการณ์การได้มาซึ่งอำนาจและการใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่นผู้บริหารจะยอมรับว่าความนิยมในเรื่องความเชี่ยวชาญในอาชีพมีอำนาจมากกว่าอำนาจในตำแหน่ง แต่เขาจะรู้ว่าการที่จะใช้อำนาจจากความเชี่ยวชาญจำเป็นจะต้องได้อำนาจในตำแหน่งเสียก่อน

3) ผู้บริหารที่มีอำนาจจะมีเหตุผลในเรื่องการใช้อำนาจในตำแหน่งตามกฎหมาย เขาจะยอมรับในความสำคัญของความคิด เขาจะคิดไตร่ตรองทั้งในเรื่องภายในและภายนอกองค์การ เขาจะไม่ค่อยใช้อำนาจบังคับบางครั้งอาจจะใช้อย่างมีสติ ผู้บริหารที่มีอำนาจจะพยายามสร้างความเชื่อถือให้กับตนเองและเป็นคนตรงไปตรงมา และคนอื่น ๆ เต็มใจที่จะยอมรับฟังเขา

4) ผู้บริหารที่มีอำนาจจะมีความรู้สึกเฉยใจในเรื่องการพึ่งพาผู้อื่น ผู้บริหารที่มีอำนาจจะพยายามไม่พึ่งพาผู้อื่นแต่จะพยายามให้ความช่วยเหลือผู้อื่นที่มาพึ่งพาตนเอง

5) ผู้บริหารที่มีอำนาจจะสร้างบทบาทสำคัญ ๆ ขึ้นมา ผู้บริหารจะเป็นสมาชิกที่มีจุดยืนที่ดีในองค์การและสร้างบรรทัดฐาน สร้างค่านิยม และสร้างอุดมการณ์ เขาจะรวมพลังอำนาจภายใน และภายนอก เช่น สหภาพรวมกลุ่มพลังต่าง ๆ ผู้บริหารที่มีอำนาจจะไม่ให้พลังอำนาจภายในมีน้อยกว่าพลังอำนาจภายนอก

สรุปว่าในขณะที่อำนาจอาจมีผลในทางนิเสธ แต่อำนาจก็เป็นพลังที่ทำให้องค์การดำเนินไปได้ องค์การจะไม่อาจทำหน้าที่ได้ถ้าไม่มีบุคคลผู้ซึ่งสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่นให้คนอื่นทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารต้องการอำนาจเพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น เขาจะต้องมีทักษะในการให้ได้มาซึ่งอำนาจ และธำรงรักษาอำนาจนั้นไว้ ผู้บริหารอาจได้อำนาจการบริหารจากความเชี่ยวชาญในอาชีพ ตำแหน่งที่เป็นทางการแรงดึงดูดใจส่วนบุคคล การได้สมาคมกับบุคคลที่มีอำนาจและหรือมีความสามารถในการให้รางวัลและลงโทษผู้อื่นได้ ศักยภาพของผู้บริหารเพิ่มขึ้นได้ถ้าได้เรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการได้มาซึ่งอำนาจ และการใช้อำนาจการเฝ้าสังเกตหรือการเลียนแบบพฤติกรรมผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จและผู้นำทางการเมือง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง

สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่มีลักษณะความไม่เสมอภาคในลักษณะต่าง ๆ กัน (Social inequality) ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสังคม ชนชั้นสูงหรือชนชั้นปกครองในสังคม มีอยู่จำนวนน้อยและมีอำนาจอิทธิพลมากที่สุด มีทรัพย์สินมากกว่าคนกลุ่มอื่น ๆ เป็นกลุ่มคนที่ได้รับการยกย่องนับถือ กล่าวคือ เป็นกลุ่มคนที่ครอบงำการใช้อำนาจและการตัดสินใจเอาไว้ ซึ่งในปัจจุบันเป็นการควบคุมอำนาจการตัดสินใจดังกล่าว คือ อำนาจทางการเมือง

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า "อำนาจทางการเมือง" ไว้ดังนี้

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2539) กล่าวว่า การเมืองเป็นการต่อสู้ช่วงชิง การรักษาไว้และการใช้อำนาจทางการเมือง โดยที่อำนาจทางการเมืองหมายถึง อำนาจในการที่จะวางนโยบายในการบริหารประเทศหรือสังคม อำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลอื่นเพื่อช่วยในการนำนโยบายไปปฏิบัติและอำนาจที่จะใช้ข้าราชการงบประมาณหรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวการมองการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ (power approach) เป็นแนวทางการศึกษาหนึ่งที่ได้รับการนิยมนิยมชมชอบในหมู่นักรัฐศาสตร์และนักสังคมศาสตร์ทั่วไป ที่เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องหรือมีบริบทเกี่ยวกับการใช้อำนาจเพื่อการปกครองประชาชน ก็มักให้คำนิยามของการเมืองว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ในเชิงการใช้อำนาจของรัฐบาลิตย์ ต่อผู้อยู่ใต้อำนาจซึ่งก็คือประชาชนนั่นเองโดยคำนิยามเช่นนี้ สิ่งหนึ่งที่ยังออกมาจากสถาบันทางการเมือง ไม่ว่าจะฝ่ายนิติบัญญัติที่ทำหน้าที่ในการตรากฎหมายต่าง ๆ เพื่อบังคับใช้มาจากรัฐบาลในรูปของนโยบายสาธารณะ (public policies) โครงการพัฒนาและงานต่าง ๆ โดยภาคราชการ รวมไปถึงการตัดสินใจหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลต่อบุคคล และบุคคลกับรัฐจึงล้วนแต่เป็นเรื่องที่การเมืองส่งผลกระทบต่อนักศึกษาและบุคคลทั่วไป โดยบริบทดังกล่าวการศึกษาเรื่องการเมืองและการปกครองของประเทศ จึงเป็นสิ่งที่ถูกบรรจุอยู่ในแทบทุกสาขาวิชาในระดับอุดมศึกษาให้นักศึกษาได้รู้เรียน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม และเป็นความรู้หนึ่งที่ประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยสมควรส่งเสริมให้แก่พลเมืองของรัฐ เพื่อประโยชน์เป็นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น อำนาจทางการเมือง หมายถึง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ สามารถให้อิทธิพลโน้มน้าว หรือใช้กำลังบังคับข่มขู่ให้บุคคลอื่น ๆ กระทำตามที่ผู้มีอำนาจและใช้อำนาจทางการเมืองตามความปรารถนา ผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองจำเป็นต้องมีฐานอำนาจทางการเมืองเพื่อสร้างการยอมรับจากประชาชน รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างอำนาจให้เข้มแข็งขึ้นเพื่อจะได้รับการรักษาอำนาจที่ตนมีอยู่ไว้ได้ ซึ่งฐานอำนาจทางการเมืองมีแหล่งที่มี 3 ทางด้วยกัน ดังนี้

1. สิทธิอำนาจ (Authority) คือสิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มได้จากกฎเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับของ

คนในสังคมมีสถาบันทางสังคมยอมรับ (Legal Authority) นอกจากนั้นสิทธิอำนาจยังเป็นฐานอำนาจ

ที่ชัดเจนที่สุดในลักษณะของตำแหน่งอย่างเป็นทางการ (Formal Position) ซึ่งจะได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนืออย่างไม่มีข้อโต้แย้ง ผู้มีอำนาจในลักษณะความหมายนี้ได้แก่ ข้าราชการในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล ผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากรัฐบาล

2. ทรัพยากรทางวัตถุ (Material Resource) คือ สิ่งที่คนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งมีมากกว่าคนอื่น ๆ เช่น เงิน ทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิ่งหายากและเป็นสิ่งที่ต้องการของคนในสังคม ชนชั้นนำผู้ใช้ อำนาจจะมีทรัพยากรทางวัตถุที่มีมากกว่าคนอื่นและจะทำการแลกเปลี่ยนหรือประโยชน์ที่จะมาสู่ตน ขณะเดียวกันชนชั้นนำจะใช้ประโยชน์อันเป็นประโยชน์ที่เห็นได้ชัด และสามารถให้แก่ผู้ยอมทำตามได้ อย่างทันทีในลักษณะของการตอบโต้ได้ และประโยชน์ที่มีลักษณะเป็นวัตถุที่ตอบสนองความต้องการ ได้หลายอย่างมากกว่าจะมีความสำคัญจะเห็นได้ว่าประโยชน์ในแง่นี้ คือผลประโยชน์ทางด้าน เศรษฐกิจผู้ที่มีอำนาจตามความหมายนี้จะใช้ทรัพยากรทางวัตถุเป็นฐานอำนาจ ได้แก่ พ่อค้า คหบดี ผู้ร่ำรวยในชุมชน นายทุนผู้ว่าจ้างหรือนายทุนเงินกู้ เป็นต้น

3. ทรัพยากรที่ไม่ใช้วัตถุ (Non - Material Resource) คือ ทรัพยากรที่ไม่เป็นวัตถุ จับ ต้องไม่ได้ เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง ตำแหน่ง ความเชื่อถือ ความรอบรู้ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นฐาน อำนาจของชนชั้นนำในลักษณะหนึ่งซึ่งจะได้รับการยอมรับ ความนิยมชมชอบ ตลอดจนความศรัทธา รักใคร่จากคนในชุมชนหรือในสังคมนั้น ผู้ที่มีสิทธิอำนาจในลักษณะความหมายนี้ได้แก่ พระภิกษุ ครู ผู้อาวุโส หัวหน้าครัวเรือน เป็นต้น

นอกจากแหล่งที่มาของอำนาจทั้ง 3 ทางข้างต้นแล้ว ผู้ที่จะมีอำนาจทางการเมืองยังต้อง มีองค์ประกอบที่สำคัญอีก 2 ประการ ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีใช้วัตถุ เช่นกัน คือ

1. อุดมการณ์ในระดับบุคคล อุดมการณ์จะประกอบไปด้วยค่านิยมต่าง ๆ ทั้งทาง เศรษฐกิจสังคม และการเมือง ผู้ที่ต้องการมีอำนาจทางการเมืองจะต้องมีอุดมการณ์ที่จะเป็นใหญ่ มีหน้าตา มีเกียรติยศมีชื่อเสียง จึงจำเป็นต้องแสวงหาอำนาจเพื่อตอบสนองอุดมการณ์ของตน

2. สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย ไม่ว่าจะบุคคลจะมีคุณสมบัติพิเศษอย่างไร อำนาจจะไม่เกิด หากสถานการณ์ไม่อำนวย อำนาจจะเกิดขึ้นต้องอาศัยสถานการณ์ที่เหมาะสม เช่น หากนายกรัฐมนตรี ไม่ลาออกหัวหน้าพรรคอื่นก็ไม่มีโอกาสได้เป็นนายกรัฐมนตรี หรือหากไม่เกิดรัฐประหารขึ้นนายพล คนหนึ่งก็จะไม่โด่งดังกลายเป็นวีรบุรุษของชาติขึ้นมาได้

ในทางรัฐศาสตร์ถือว่าที่มาของฐานอำนาจทางการเมืองทั้งหมดข้างต้นเป็น “ทรัพยากร การเมือง” (political resources) นั้นย่อมแสดงว่า ผู้ใดจะมีอำนาจทางการเมืองมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่า เขามีทรัพยากรทางการเมืองที่อยู่ในครอบครองมากน้อยเพียงใด มีความสามารถและ ทักษะในการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นเพื่อการเมืองมากน้อยเพียงใดความแตกต่างในด้านความสามารถ และทักษะในการใช้ทรัพยากรทางการเมืองอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านชีววิทยา นอกจากนั้นบุคคลมี ทักษะและความสามารถต่างกันในด้านนี้เพราะโอกาสในการได้ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งแต่ละคน

ได้รับไม่เท่ากัน และนอกจากนั้นอาจเกิดความแตกต่างในการตั้งใจฝึกฝนเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (อภิญา โปธิไสย, 2552, น. 35-36)

สำหรับการใช้ทรัพยากรทางการเมืองสร้างฐานอำนาจนั้น สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้
ศุภัทธา อำนวนยสวัสดิ์ (2561, น. 35-36)

1. การขจัดให้สิ้น (elimination) ด้วยการใช้วิธีการแบบกายภาพโดยตรง (direct physical) เช่น ใช้วิธีจู่โจม การประหารชีวิต หรืออาจใช้วิธีการเนรเทศออกนอกประเทศ เป็นต้น
2. การทำให้เกิดความเสียหาย (damage) วิธีการที่ได้มาซึ่งอำนาจบางครั้งอาจจะกระทำให้เกิดการเสียชื่อเสียง ใส่ร้ายเพื่อให้เกิดความเสียหายทั้งเกียรติยศและทรัพย์สิน เป็นต้น
3. การใช้อำนาจโดยการคุกคาม (threat) เป็นการใช้อำนาจที่ต้องการให้ฝ่ายตรงข้ามหรือฝ่ายการเมืองเห็นถึงความพร้อมในการลงมือปฏิบัติหรือปราบปรามกันอย่างสิ้นเชิง
4. การติดสินบน (bribery) การได้อำนาจมาด้วยการใช้เงินทอง หรือ ทรัพย์สินเพื่อไม่ให้เกิดขัดแย้งหรือขัดขวางใด ๆ
5. การชักจูงโน้มน้าว (persuasion) เป็นการใช้อำนาจด้วยการให้เหตุผล เพื่อโน้มน้าวให้ฝ่ายตรงข้าม หรือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยปฏิบัติตามหรืออาจจะเป็นการใช้การชักจูงจากบุคลิกภาพ การสร้างความเสน่ห์หาโน้มน้าวให้เห็นคล้อยตาม
6. การให้การศึกษาอบรม (education) คือ การให้ความรู้ความเข้าใจโดยอาจทำผ่านสื่อต่าง ๆ

สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดว่าใครจะมีอำนาจทางการเมืองหรือไม่ ก็คือ ทรัพยากรทางการเมือง และวิธีการใช้ทรัพยากรทางการเมืองนั้นสร้างฐานอำนาจทางการเมืองดังเห็นได้จากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอันจะทำให้ผู้นำทั้งระดับชาติและท้องถิ่นมีอำนาจทางการเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางการเมืองที่มีอยู่ เช่น เงิน ทอง ชื่อเสียงและสื่อต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อที่จะเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงให้ได้โดยวิธีการที่นำมาใช้ก็มีทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย และเมื่อได้เข้ามามีอำนาจทางการเมืองแล้วก็จำเป็นต้องใช้อำนาจทางการเมืองของตนแสวงหาทรัพยากรทางการเมือง โดยคอร์รัปชันเพื่อทดแทนทรัพยากรที่ได้ใช้ไปในการเลือกตั้ง และเพื่อเตรียมไว้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ลักษณะเช่นนี้จึงเกิดขึ้นและกลายเป็นวงจรอยู่คู่กับการเมืองไทยมาจนถึงปัจจุบัน

ศุภัทธา อำนวนยสวัสดิ์ (2561, น. 36-37) ได้เสนอทฤษฎี 3 ด้าน ของอำนาจ (three faces of power) โดยมีมิติอำนาจที่ต่างกัน ดังนี้

อำนาจด้านที่ 1 มิติพื้นฐานของอำนาจหรืออำนาจการตัดสินใจขั้นพื้นฐาน (basic decision making) เป็นอำนาจแบบง่าย ๆ ที่สามารถตัดสินใจหรือมองจากสถานการณ์ในการขัดแย้งกัน ซึ่งผลประโยชน์ที่สามารถหาคำตอบได้จากการแสดงออก

อำนาจด้านที่ 2 มิติที่อยู่ภายในแก่นของอำนาจ เป็นการตัดสินใจที่ไม่เกี่ยวกับการตัดสินใจโดยตรง แต่เกี่ยวกับการตัดสินใจของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มบุคคลแวดล้อมที่ให้ความสนใจในเรื่องนั้น ๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาข้อสรุป หรือร่วมพิจารณาหาคำตอบจากที่ได้นำมาเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ

อำนาจด้านที่ 3 มิติของอำนาจมีลักษณะเหมือนกับการครอบงำ (power as domination) มีความรุนแรงถึงขนาดที่ใช้อิทธิพลเข้าครอบงำทางความคิด โดยไม่สนใจกับสิ่งใด ๆ ที่เกิดขึ้น แม้จะถูกต่อต้านก็ตามแต่ถ้าสิ่งนั้นเป็นความต้องการของบุคคลหรือปัจเจกชนความต้องการที่เกิดขึ้นก็ไม่สามารถมีใครยับยั้งได้ ซึ่งมิติของอำนาจที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับอิทธิพล Dahl (1983)

การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยทรัพยากรอำนาจหรือทรัพยากรทางการเมือง จะมีน้อยหรือมากขึ้นอยู่กับบุคคลแต่ละบุคคลที่จะใช้ระบบประสาทหรือสมองในการกำหนดพฤติกรรมจนทำให้เกิดความชำนาญ การสร้างฐานอำนาจยังต้องอาศัยคุณลักษณะพิเศษร่วมด้วย เช่น การเป็นเจ้าของทรัพย์สินเงินทอง ความรู้ การดำรงตำแหน่งสำคัญ การได้รับมอบอำนาจ การเป็นเจ้าขององค์กร และเมื่อได้มาซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ผู้ที่จะรักษาฐานอำนาจต้องมีวิธีให้ได้มาซึ่งการคงอยู่ของอำนาจทั้งนี้ ผู้รักษาฐานอำนาจจำเป็นที่เลือกหาวิธีการจัดให้สิ้นซาก การทำลายเกียรติยศ ชื่อเสียง การติดสินบน หรือ การชักจูงโน้มน้าวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ๆ มิติของสถานการณ์อย่างใดที่ช่วยในการตัดสินใจ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดอำนาจ การสร้างอำนาจและอิทธิพลนั้น Dahl (1983) ได้กล่าวว่าสาเหตุที่บุคคลมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น คือ (สาธิต เจริญสุข, 2560, น. 36)

1. บุคคลมีทรัพยากรทางการเมืองในครอบครองมากกว่าคนอื่น
2. แม้จะมีทรัพยากรทางการเมืองในครอบครองเท่ากัน บุคคลบางคนอาจจะมีวิธีใช้ทรัพยากรทางการเมืองได้มากกว่าคนอื่นทำให้บุคคลอื่นนั้นไม่มีอิทธิพลทางการเมือง
3. แม้จะมีทรัพยากรทางการเมืองเท่ากัน บุคคลบางคนสามารถใช้ทรัพยากรทางการเมืองได้ชำนาญและมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่น

ดังจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีอำนาจและอิทธิพลนั้นคือ การมีทรัพยากรทางการเมืองความสนใจและความชำนาญในการใช้ทรัพยากรทางการเมือง

สำหรับทรัพยากรทางการเมืองที่สำคัญนั้นสรุปได้คือ ความมั่งคั่ง ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ความสามารถที่จะควบคุมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตัวอย่างในทางสาธารณะได้รับความนิยมนจากประชาชนอย่างกว้างขวาง การมีพรรคพวกบริวารที่จะมีวินัยและการจงรักภักดีตลอดจนการควบคุมหน่วยงานที่ไว้ต่อการรับรู้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล

สาธิต เจริญสุข (2560, น. 37-38) ได้กล่าวถึงการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองไว้ ดังนี้

เมื่อพิจารณาจากลัทธิประวัติศาสตร์ถึงรูปแบบการเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองระดับชาติย่อมพบว่า มีหลายลักษณะ ได้แก่

1. การปฏิบัติและรัฐประหารเพื่อบรรจุตำแหน่งทางการเมืองโดยตรง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทางการเมืองหรือกองกำลังอื่น ๆ ที่มีศักยภาพในลักษณะเดียวกันทำการยึดอำนาจจากรัฐบาลเก่าทั้งมาจากการเลือกตั้งหรือรัฐประหารมาก่อน โดยมากจึงมักเรียกรัฐบาลเหล่านี้ว่าเป็น "รัฐบาลเผด็จการทหาร" และมีบทบาทมากในประเทศที่ด้อยและกำลังพัฒนาทางการเมือง

2. การรับคำเชิญให้เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเป็นการเข้าสู่อำนาจผ่านกระบวนการทางการเมืองในทางอ้อมโดยอาศัยการสวมบทบาทของ "คนกลาง" ที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ว่าสามารถประสานหรือรอมชอมผลประโยชน์ร่วมของทุกฝ่ายได้ลงตัวที่สุด การสร้างสถานภาพดังกล่าวได้จึงต้องอิงอาศัยหลายปัจจัยมาสนับสนุน อาจเป็นได้ทั้งในเชิงบวกเช่น คุณงามความดีที่เคยทำมาก่อน บุญคุณที่เคยเกื้อหนุนทุกฝ่าย และในเชิงลบเช่น การติดสินบน การจูงใจว่าจะให้ผลประโยชน์ในอนาคต ทั้งนี้โดยรวมจึงเป็นการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องอาศัยการยอมรับเป็นสิ่งสำคัญ ขณะเดียวกันก็ต้องอาศัยทุนทางการเมืองในหลายลักษณะไปพร้อมกันด้วย

3. การลงสมัครรับเลือกตั้งโดยอาศัยวิธีการทุจริต วิธีการนี้ช่วยให้ผู้แสวงหาอำนาจสามารถครองตำแหน่งทางการเมืองโดยอ้างถึง "ความเป็นตัวแทนของประชาชน (representative)" ผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง ซึ่งในกระบวนการดังกล่าวมีกลไกการทุจริตที่ต้องอาศัยเงิน ทุนอิทธิพล และผลประโยชน์ที่เพียงพอต่อพวกพ้องเป็นทรัพยากรทางการเมืองที่สำคัญ การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นจึงเป็นเสมือนการเปิดช่องทางการเมืองให้ใครก็ตามที่มีปัจจัยข้างต้น สามารถใช้และเข้าช่วงชิงโอกาสทางการเมืองนี้เป็นบันไดก้าวสู่ตำแหน่งทางการเมืองภายใต้ภาพลักษณ์ของตัวแทนประชาชนที่เป็นประชาธิปไตย และหากการทุจริตการเลือกตั้งกระทำได้อย่างแนบเนียนก็ย่อมทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเหล่านี้ สามารถพลางคราบโจรเป็นผู้รักประชาธิปไตยได้อย่างแนบเนียนตามไปด้วย อย่างไรก็ตามหากพิจารณาไปพร้อมกับประเด็นการกำจัดคู่แข่งทางการเมืองที่มีหลายวิธีอาทิใช้อิทธิพลข่มขู่ ใช้การเจรจาแลกเปลี่ยน ใช้เงินหรือผลประโยชน์หวานล่อม ใช้การลอบทำร้ายทิ้งเพื่อให้เกรงกลัวจนอาจถึงขั้นมุ่งหมายเอาชีวิต เป็นต้น ย่อมพบว่าแม้การเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองจะต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้งแต่การกำจัดคู่แข่งทางการเมืองด้วยวิธีการข้างต้นก็สนับสนุนนักทุจริตการเลือกตั้งเป็นอย่างดีเพราะช่วยให้การทุจริตการเลือกตั้งทำได้ราบรื่นลดอุปสรรคขัดขวางในด้านตัวผู้สมัครได้มาก

4. การลงสมัครรับเลือกตั้งโดยสุจริต ซึ่งผู้ที่เข้าสู่ถนนทางการเมืองโดยวิธีการนี้ต้องอาศัยการลงทุนทางสังคมสูง (high social capital) กล่าวคือ ต้องเป็นบุคคลที่ประชาชนโดยทั่วไปยอมรับว่าเป็น "คนดี" หรือ "คนเหมาะสม" หรือ "คนที่เชื่อถือได้" กับการเป็นผู้นำทางสังคมทางการเมืองที่ดีสามารถสร้างหรือกระจายผลประโยชน์ (public goods) ให้เกิดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ได้บุคคลที่มี

ความรู้สูงย่อมสามารถก้าวสู่การลงสมัครรับเลือกตั้งได้อย่างภาคภูมิใจ ขณะเดียวกันย่อมเป็นคู่แข่งสำคัญกับนักทฤษฎีการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นการได้รับการสนับสนุนและผลักดันจากประชาชนโดยตรงซึ่งการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองในลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นเสียงสวรรค์ที่เห็นพ้องและคนส่วนใหญ่เห็นว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีความรู้ ความดี ความสามารถ เหมาะสมเข้าสู่การดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยเหตุนี้จึงยอมทำให้กระบวนการเลือกตั้งที่สุจริตและยุติธรรมเกิดขึ้นได้อย่างสอดคล้องกับการพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตย

จากข้างต้นยอมทำให้มองเห็นว่าทรัพยากรสำคัญที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองมี 5 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

1. กำลังเพื่อการบังคับใช้ความรุนแรงซึ่งทรัพยากรประเภทนี้ย่อมมีอยู่ในกองทัพ โดยมักอ้างอิงความชอบธรรมในการใช้อำนาจเหล่านี้ผ่านสถานการณ์ความเร่งด่วน ความมั่นคงของชาติความต้องการของประชาชน เป็นต้น

2. บารมีและอิทธิพล ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้มักพบทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและรวมถึงระดับองค์กร นัยของทั้งสองคำนี้มีความหมายในเชิงลบที่สะท้อนถึงความน่าเกรงใจ น่าเกรงขาม น่าเกรงกลัว อันมีผลให้บุคคลรอบข้างต้องกระทำตามแม้จะด้วยความพอใจหรือไม่ก็ตาม

3. ผลประโยชน์ถือเป็นสิ่งที่ล่อใจที่สำคัญอาจเป็นได้ทั้งในรูปแบบนโยบายที่กระทำแล้วและกำลังจะกระทำก็ได้ ขณะเดียวกันผลประโยชน์ก็อาจถูกแปรรู้อยู่ในลักษณะทรัพย์สิน เงินทองของแลกเปลี่ยนอื่น ๆ ได้เช่นกัน

4. เสียงสนับสนุนจากประชาชน ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถผลักดันให้ใครก็ตามสามารถเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองได้โดยอ้างอิง "ความชอบธรรม" ผ่าน "เสียงสวรรค์" นี้ในฐานะ "การเป็นตัวแทนจากประชาชน" เพราะฉะนั้นการสร้างเสียงสนับสนุนซึ่งอาจเกิดขึ้นทั้งในแบบที่มาจากจิตวิญญาณของความเห็นพ้องของประชาชนเองและในแบบที่ได้มาจากการระดมผ่านทรัพยากรอื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นก็ได้

5. เงินทุน ถือเป็นทรัพยากรที่มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้งหมดข้างต้น เนื่องจากสามารถสนับสนุนต่อการสร้างฐานอำนาจ บารมี อิทธิพล ผลประโยชน์ และการสนับสนุนของประชาชน

สรุปว่าการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของบุคคลหรือตระกูลให้เข้มแข็งนั้นจำเป็นต้องอาศัยกลไกการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอันจะทำให้นักการเมืองระดับท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติมีอำนาจทางการเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางการเมืองที่มีอยู่ เช่น เงิน บารมี ชื่อเสียงวงศ์ตระกูล เครือญาติ เครือข่าย และการสนับสนุนของประชาชน เพื่อที่จะเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงที่ถูกกฎหมายเมื่อเข้ามามีอำนาจทางการเมืองแล้วก็จำเป็นต้องอาศัยอำนาจทางการเมืองของตนแสวงหาทรัพยากรทางการเมือง เพื่อทดแทนทรัพยากรที่ได้ใช้ไปในการเลือกตั้ง และเพื่อเตรียมไว้ในการเลือกตั้งครั้ง

ต่อไปรวมทั้งเป็นการเสริมสร้างอำนาจให้เข้มแข็งขึ้นเพื่อจะได้รักษาอำนาจทางการเมืองให้มั่นคงยาวนานที่สุด

4. แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาอำนาจทางการเมือง

ในเรื่องการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองนั้นเกี่ยวข้องกับกำกับการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองซึ่งเป็นขั้นตอนเริ่มต้นของผู้บริหาร ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญในการใช้อำนาจที่มีทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้ให้นานที่สุด ดังนั้น การรักษาอำนาจให้นานที่สุดก็ต้องมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางการเมือง

กลยุทธ์ในการรักษาอำนาจของผู้บริหารในด้านในเชิงการบริหารนั้น กุลธิดา สิงห์สี (2555) ได้เสนอแนะแนวทางหรือกลยุทธ์ในการรักษาฐานอำนาจของผู้บริหาร ไว้ดังนี้

4.1 ผู้นำหรือผู้บริหารต้องกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง หมายความว่า ถ้าผู้บริหารคนใดอยากได้อำนาจและขยายฐานอำนาจที่มีอยู่ ผู้บริหารคนนั้นจะต้องพิสูจน์ความสามารถของตนเองให้คนในหน่วยงานหรือองค์กรเห็นว่า สามารถบริหารหรือจัดการงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะงานที่มีความยากเป็นพิเศษที่จะต้องเกี่ยวพันหรือเชื่อมโยงกับการที่จะทำให้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้สัมฤทธิ์ผล ในกรณีเช่นว่านี้หากผู้บริหารคนใดก็ตามทำสำเร็จนอกจากจะได้รับการสนับสนุนในอาชีพการงานของตนเองแล้ว ยังสามารถขยายอำนาจของตนเองในหน่วยงานหรือองค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ด้วย

4.2 ผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องรู้จักวิธีการ โดยเฉพาะการรวมทรัพยากรจะใช้เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน เพราะการรวมทรัพยากรในลักษณะดังกล่าวโดยทั่วไปจะทำให้ผู้นำหรือผู้บริหารสามารถใช้อำนาจหรืออิทธิพลเพิ่มขึ้น

4.3 ผู้นำหรือผู้บริหารต้องรู้จักการเลือกคนเป็นพรรคพวก ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การลดหรือการขจัดแหล่งอำนาจอิทธิพลของฝ่ายตรงข้าม โดยอาจจะเชิญคนที่เข้าใจว่าทำงานหรืออยู่ในฝ่ายตรงกันข้ามให้มาร่วมงานในโครงการของฝ่ายตนถ้าการเชิญบุคคลดังกล่าวได้ผล ต่อไปถ้าจะมีการเสนอโครงการใดต่อที่ประชุมก็จะลดการต่อต้านจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ดังนั้น โอกาสของโครงการที่เสนอจะได้รับการพิจารณาจะมีมาก (กุลธิดา สิงห์สี, 2555, น. 39)

สรุปว่าการรักษาอำนาจของผู้บริหาร ผู้บริหารรู้จักการเลือกคนมาร่วมและใช้คนให้ถูกกับงาน put the right man on the right job รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่ายในองค์กร ตรงนี้ถือว่ามีผลสำคัญต่อการทำงานของผู้บริหาร เนื่องจากการทำงานในองค์กรจำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือในการดำเนินการต่าง ๆ ผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถดูแลได้ทั้งองค์กร จึงจำเป็นต้องมีพรรคพวก ถ้าผู้บริหารได้คนดีมีความรู้ความสามารถมาทำงาน การทำงานก็จะบรรลุตามวัตถุประสงค์

ที่ต้องการเปรียบเสมือนผู้บริหารท้องถิ่นต้องอาศัยพรรคพวก เครือข่าย และทีมงานผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถกว้างขวางมีฐานเสียงสนับสนุนเป็นที่นิยมในหมู่ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการรักษาฐานอำนาจทางการเมือง นักการเมืองและทีมงานผู้บริหารส่วนใหญ่ก็จะเป็นพรรคพวกที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกัน นอกจากนี้ในส่วนของ Richard L. Daft (1999) ได้เสนอเทคนิคหรือพฤติกรรมทางการเมืองที่ผู้นำมักใช้กันเพื่อควบคุมและรักษาอำนาจของผู้นำ ซึ่งมักจะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การควบคุมข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ข้อมูลยิ่งสำคัญและบุคคลน้อยที่จะสามารถเข้าหาข้อมูลดังกล่าวได้น้อยเพียงใด ฐานอำนาจและอิทธิพลของบุคคลที่กระทำ เช่นนี้ได้มากขึ้นเท่านั้น

2. การควบคุมช่องทางการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการเข้าหาบุคคลอื่นในองค์กร

3. การให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่น ผู้นำอาจเลือกที่ปรึกษาที่มีมุมมองเหมือนกับเขาเอง ที่ปรึกษาจะไม่กล้าคัดค้านความคิดของผู้บริหารที่เลือกตนเข้ามา จะรู้สึกผูกพันกับผู้บริหารแม้จะอ้างว่าไม่ลำเอียงหรือใช้ความรู้สึกส่วนตัวก็ตามที่ปรึกษาจะเสนอแนะทางเลือกอย่างไรก็ตามที่เอื้ออำนวยผลประโยชน์ต่อผู้บริหาร โดยที่บุคคลอื่นภายนอกองค์กรจะยอมรับข้อเสนอแนะของเขาโดยไม่มีคัดค้าน

4. การควบคุมวาระการประชุม เช่น เมื่อผู้นำต้องการขัดขวางคณะกรรมการจากการอนุมัติข้อเสนอบางอย่าง เขาจะบรรจุไว้ท้ายสุดของวาระการประชุม ในขณะที่มีปัญหาอื่นต้องตัดสินใจ เขาก็จะสนับสนุนผู้บริหารคนอื่น ๆ พยายามสร้างพันธมิตร และทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน หากมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นในประเด็นสำคัญ เขาก็จำยอมปิดประเด็น โดยอ้างถึงความเห็นขัดแย้งของที่ประชุมที่ต้องการให้การประชุมเสร็จสิ้นลง และต้องการสนับสนุนจากพันธมิตรของเขา

5. การเล่นเกมจะเป็นเทคนิคที่ซับซ้อนและอาจมีได้หลายรูปแบบ เช่นผู้บริหารอาจทำตามกฎเกณฑ์ขององค์กรเพื่อผลลัพธ์ที่เขาต้องการให้เกิดขึ้น ผู้บริหารอาจทำการหลอกลวงต่อผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนด้วย “ความลับสุดยอด” ว่าผู้บริหาร คือคู่แข่งชั้นแนวหน้า ดังนั้นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเขา โดยความร่วมมือของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นการเล่นเกมเพื่อกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานหนักขึ้น ได้ระบุประเภทของเกมการเมืองที่สำคัญอยู่ 4 อย่าง ได้แก่

5.1 เกมอำนาจหน้าที่ (Authority Game) เกมอำนาจหน้าที่ที่ใช้อยู่ได้แก่ เกมการกบฏ เช่น การไม่ทำตามที้อย่างจงใจ การรวมกลุ่มต่อต้าน เกมการต่อต้านการกบฏ คือการใช้อำนาจหน้าที่และการควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวดมากขึ้นเรื่อยๆ การเล่นเกมนี้จะไม่เกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายจึงควรแก้ไขด้วยวิธีการเจรจาต่อรอง

5.2 เกมฐานอำนาจ (Power Base Game) จะถูกเล่นเพื่อที่จะเพิ่มพูนอำนาจที่เป็นทางการของบุคคล เช่น การเล่นเกมอุปถัมภ์ เป็นการเล่น โดยผู้บังคับบัญชาไปยังผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เกมพันธมิตรเป็นการที่เจ้าหน้าที่ในระดับเดียวกันตกลงกันล่วงหน้า

จะสนับสนุนกันเกมการสร้างอาณาจักรเป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มพยายามที่จะมีอำนาจมากขึ้น โดย การมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจขององค์การที่สำคัญมากขึ้นทุกที เช่น การพยายามควบคุมงบประมาณ พื้นที่ อุปกรณ์หรือทรัพยากรภายในองค์กร เกมในการอุปถัมภ์ ประการแรกบุคคลต้อง แสดงความผูกพันและความจงรักภักดีต่อผู้อุปถัมภ์ ประการที่สอง ต้องดำเนินการตามคำสั่งหรือคำขอ ที่เริ่มจากผู้อุปถัมภ์แต่ละอย่าง ประการที่สาม บุคคลต้องแสดงความกตัญญูต่อผู้อุปถัมภ์ ประการ สุดท้าย บุคคลต้องยกย่องผู้อุปถัมภ์ในทุก ๆ ด้านผู้อุปถัมภ์ไม่เพียงแต่จะเป็นครูและผู้ฝึกอบรมของ บุคคลเท่านั้นยังเป็นฐานอำนาจด้วย

5.3 เกมการแข่งขัน (Rivalry Game) เป็นการทำให้คู่แข่งอ่อนแอลง เป็นเกม การแข่งขันระหว่าง ค่ายหรือกลุ่มบุคคลที่มีมุมมองต่างกัน โดยพยายามลดอำนาจระหว่างกันโดยที่แต่ ละฝ่ายพยายามทำประโยชน์กับพันธมิตรที่สามารถให้การสนับสนุน

5.4 เกมการเปลี่ยนแปลง (Change Game) เป็นการเล่นเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ขององค์การ เช่น เกมการเป่านกหวีด เป็นการที่สมาชิกขององค์การจะรายงานลับถึงการกระทำของ บุคคลอื่น และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกมยังเดิร่ก เป็นการเล่นโดยเจ้าหน้าที่ที่เป็นกบฏที่พยายาม จะล้มล้างความเป็นผู้นำโดยวิธีการต่าง ๆ ในทางรัฐศาสตร์ก็คือการแสวงหาการปฏิวัตินั่นเอง

6. การสร้างภาพพจน์หรือความประทับใจ เป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่ฉลาดเป็นการ กระทำเพื่อเพิ่มฐานอำนาจของบุคคลในอนาคต เช่น การใช้ความเชี่ยวชาญจะเป็นเทคนิคของการ สร้างภาพพจน์ที่มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการแสดงให้เห็นความสำคัญ ของตัวผู้บริหารเอง

7. การสร้างพันธมิตร เป็นการชักจูงบุคคลอื่นให้สนับสนุนเพื่อการบรรลุสิ่งที่ต้องการ ผู้บริหารที่เชื่อว่าเขาไม่สามารถควบคุมคะแนนเสียงเพียงพอที่จะผ่านวาระการประชุมได้ก็อาจจะไป หาผู้บริหารคนอื่น ๆ ก่อนการประชุมเพื่อเสียงสนับสนุน โดยที่ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์โดยที่ ผู้บริหารจะได้ไม่ถูกมองอย่างน่าเกลียดว่าตนเองได้รับผลประโยชน์เพียงฝ่ายเดียว

8. เทคนิคการควบคุมตัวแปรในการตัดสินใจ พฤติกรรมนี้จะสามารถใช้ได้ใน สถานการณ์บางอย่างเท่านั้นแทนความพยายามที่จะควบคุมการตัดสินใจจริงแต่ยังคงทำให้ผู้บริหาร บรรลุผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจได้ (กุลธิดา สิงห์สี, 2555, น. 40-41)

สรุปได้ว่า การรักษารฐานอำนาจของผู้บริหาร ผู้บริหารแต่ละคนใช้วิธีการที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับทักษะและการเรียนรู้ของผู้บริหารเองว่าจะใช้ลักษณะแนวทางใดที่จะทำให้บุคคลใน องค์การให้การสนับสนุน การอนุมัติมติวาระต่าง ๆ ที่เสนอต่อที่ประชุม คล้ายคลึงกับผู้บริหารท้องถิ่น ที่เสนอวาระการประชุมต่อสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาอนุมัติ อาทิ เช่น แผนนโยบายที่ทางผู้บริหารท้องถิ่น ได้แถลงต่อที่ประชุมเมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่ง และแผนนโยบายที่กฎหมายกำหนดให้ทำแต่ต้องขอความ

เห็นชอบจากที่ประชุมสภาท้องถิ่น จึงเป็นทักษะของผู้บริหารที่จะใช้ความรู้ความสามารถในการชี้แจงโครงการหรืองบประมาณที่ต้องขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาให้การอนุมัติ

5. แนวคิดเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง

5.1 ความหมายเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี (2562) ให้คำนิยามเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง คือ ครอบครัวยุติธรรมที่สมาชิกในตระกูลหลายคนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะที่ผ่านการเลือกตั้งสมาชิกในตระกูลอาจมีความเกี่ยวพันทางสายเลือดหรือผ่านทาง การสมรสอาจมีญาติพี่น้องหรือ บุคคลหลายรุ่นที่เกี่ยวข้อง

สติตธ ธานานิติโชติ (2556) ให้ความหมายของตระกูลทางการเมืองและอธิบายเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง คือการสืบทอดอำนาจทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่นในวงศ์ตระกูลผู้นำทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ที่พบเห็นเป็นเรื่องปกติในประเทศประชาธิปไตย ดังนี้

5.1.1 อิทธิพลของตระกูลทางการเมืองบางกลุ่มในสังคมประชาธิปไตย ส่งผลกระทบต่อกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะมักจะมีลักษณะการกำหนดนโยบายสาธารณะที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับตระกูลของนักการเมืองเหล่านั้น และความสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองของนักการเมืองที่มีบทบาททางการเมืองในสังคม จะมีศักยภาพในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจด้อยกว่านักการเมืองที่ไม่มีความสัมพันธ์แบบตระกูลเพราะนักการเมืองที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลทางการเมืองมักกระจายงบประมาณการพัฒนาเศรษฐกิจไปให้กับประชาชนบางกลุ่มในเขตการเลือกตั้งของตนเท่านั้นกล่าวได้ว่าสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชาธิปไตยและการพัฒนาเศรษฐกิจในสังคมระยะยาว

5.1.2 การดำรงอยู่ของตระกูลทางการเมืองในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ไม่ได้เป็นหลักฐานที่ยืนยันว่าอิทธิพลหรืออำนาจของนักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองเดียวกันจะสามารถตักตอดอำนาจทางการเมืองให้กับบุคคลอื่น ๆ ในตระกูลได้อย่างอัตโนมัติ แต่นักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองจะอาศัยความได้เปรียบของวงศ์ตระกูลได้แก่ พรสวรรค์ ความนิยมในหมู่ประชาชน ความมั่นคงทางทรัพย์สิน และภาพลักษณ์ โดยจะใช้ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวส่งเสริมให้ตนประสบความสำเร็จทางการเมือง และสามารถส่งต่อความได้เปรียบทางการเมืองนี้ไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานเพื่อให้สืบทอดอำนาจทางการเมืองต่อไป

5.1.3 สายสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลทางการเมืองจะอาศัยความได้เปรียบและภาพลักษณ์ของวงศ์ตระกูลเป็นตัวช่วยและส่งเสริมให้นักการเมืองรุ่นต่อมาประสบความสำเร็จในเส้นทางการเมืองในแบบตระกูลทางการเมือง โดยอธิบายความได้เปรียบไว้ดังนี้

1) **ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักการเมือง**ที่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองจะมีความแตกต่างกันในแต่ละสังคม โดยสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนทำให้นักการเมืองผู้หญิงหรือนักการเมืองที่มีอายุน้อยได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งได้ การเป็นคู่สมรสหรือญาติของนักการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักการเมืองผู้หญิงหรือนักการเมืองที่มีอายุน้อยชนะการเลือกตั้ง

2) **ข้อมูลเชิงบริบท** ประกอบด้วย ภูมิภาค ความเป็นเมือง ความเป็นชนบทของเขตเลือกตั้งตระกูลทางการเมืองอาศัยความสัมพันธ์แบบเครือญาติเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้นักการเมืองใช้ในการขยายอิทธิพลทางการเมืองในเขตเลือกตั้งและในเขตจังหวัดของตน โดยที่การดำรงอยู่ของตระกูลทางการเมืองเก่าแก่ที่สามารถรักษาฐานอำนาจทางการเมืองในเขตจังหวัดและเขตเลือกตั้งของตนกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยอยู่ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในเขตเมืองหลวงและชนบท ส่งผลให้สัดส่วนตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองแตกต่างกันไม่มากในแต่ละภูมิภาค

3) **การเป็นนักการเมืองที่มีสายสัมพันธ์หรือไม่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมือง** ซึ่งนักการเมืองที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลทางการเมือง จะส่งผลต่ออำนาจทางการเมืองอยู่ที่กลุ่มคนเพียงกลุ่มใดเพียงกลุ่มหนึ่งที่มีความสนิทหรือมีความสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองที่แน่นแฟ้นทางสายเลือดเป็นเวลานาน และอาจมีผลต่อนักการเมืองภายในประเทศพัฒนาไปสู่การเมืองที่ยึดตัวบุคคลหรือวงศ์ตระกูลมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีส่วนต่อการบั่นทอนการสร้างรัฐประชาธิปไตยที่มีความเข้มแข็งและยังเป็นอุปสรรคต่อการสร้างนโยบายสาธารณะที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชนและประเทศชาติ

4) **ข้อดีของตระกูลทางการเมือง** ถือได้ว่าเป็นที่บ่มเพาะหรือเป็นที่เตรียมความพร้อมให้แก่ทายาททางการเมืองก่อนเข้าสู่เส้นทางการเมืองทั้งในเรื่องของการศึกษาและการฝึกประสบการณ์ทางการเมือง โดยผ่านการติดตามนักการเมืองรุ่นก่อนและอาจรวมถึงการเข้าไปปฏิบัติงานจริงกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลที่มีบทบาทและมีอำนาจทางการเมืองในพรรคหรือในเขตเลือกตั้ง

สรุปว่าตระกูลทางการเมืองเป็นการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของบุคคลในครอบครัวหนึ่ง หรือในตระกูลหนึ่ง โดยหวังผลการสืบทอดอำนาจทางการเมืองไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานสืบไป เพื่อให้มีอำนาจทางการเมืองในเขตการเลือกตั้งของตัวเอง และสืบทอดอำนาจทางการเมืองภายในตระกูลให้ยาวนานที่สุด

5.2 คุณลักษณะของตระกูลทางการเมือง

กฤติยา ศิลารักษ์ (2559, น. 16) อธิบายว่านักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองสามารถอาศัยความได้เปรียบจากนักการเมืองรุ่นก่อนทั้งอำนาจบารมีและความศรัทธาจากประชาชนเพื่อก้าวไปสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติทันทีโดยไม่ต้องผ่านการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมาก่อน ซึ่งแตกต่างกับนักการเมืองที่ไม่มีสายสัมพันธ์ทางการเมืองจะอาศัยการลงสมัครรับเลือกตั้ง การยกฐานะและการสร้างเครือข่ายคะแนนผ่านการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือผ่านกลไกทางการเมืองอื่น ๆ โดยกลไกการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองที่สำคัญ คือ เวทีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

Feinstein (2010) อธิบายว่า นักการเมืองที่มีสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลทางการเมืองจะมีความได้เปรียบในการแข่งขันการเลือกตั้ง 2 ประการ ดังนี้

1. ความได้เปรียบในเรื่องทุน หมายถึงถึงทุนในลักษณะทรัพยากรบุคคลและทักษะทางการเมืองที่ได้รับมาในฐานะทายาททางการเมือง เช่นนักการเมืองที่เป็นทายาทของผู้มีบทบาททางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง มักมีโอกาสที่ดีในการเข้าถึงและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลากรในองค์กรที่นักการเมืองในตระกูลรุ่นก่อนเคยทำงาน โดยความสัมพันธ์ทางการเมืองดังกล่าวมีส่วนช่วยในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของทายาทให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถได้รับโอกาสที่ดีในการสนับสนุนจากนักการเมืองร่วมพรรคการเมืองบุคคลที่มีชื่อเสียงรวมถึงเครือข่ายทางการเมือง

2. นักการเมืองที่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองจะมีความได้เปรียบในการเป็นที่รู้จักของประชาชนในเขตที่ลงสมัครเลือกตั้งโดยเฉพาะหากนักการเมืองรุ่นก่อนสามารถสร้างความเชื่อถือและสร้างความศรัทธาให้กับประชาชนในเขตเลือกตั้งจนบ่งบอกได้ว่าเป็นเครื่องหมายทางการค้าที่เป็นที่รู้จักของคนในสังคมและจดจำได้ในวงกว้างจะส่งผลต่อการที่นักการเมืองรุ่นต่อมาได้รับการเลือกตั้งนับแต่ที่มีการลงสมัครรับเลือกตั้ง

สรุปว่านักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติทุกคนคาดหวังที่จะรักษาอำนาจทางการเมือง และสืบทอดอำนาจทางการเมืองไปยังรุ่นลูกและรุ่นหลานสืบทอดไปเพื่อให้มีอำนาจทางการเมืองในเขตการเลือกตั้ง โดยอาศัยความสัมพันธ์แบบเครือญาติและอาศัยความได้เปรียบของวงศ์ตระกูลได้แก่ พรสวรรค์ ความนิยมในหมู่ประชาชน ความมั่นคงทางทรัพย์สิน และภาพลักษณ์ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักการเมืองใช้ในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองรวมถึงการกระจายงบประมาณการพัฒนาเศรษฐกิจไปให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยจะใช้ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวส่งเสริมให้ตนประสบความสำเร็จทางการเมือง และสามารถส่งต่อความได้เปรียบทางการเมืองไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานเพื่อให้สืบทอดอำนาจทางการเมืองต่อไป

6. แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์

6.1 ระบบอุปถัมภ์มีนักวิชาการให้คำอธิบายเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ไว้ดังนี้

ปธาน สุวรรณมงคล (2554) ระบบอุปถัมภ์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่พึ่งพิงอย่างแนบแน่นระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้ถูกอุปถัมภ์ (patron-client relationship) ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ ผูกพันด้วย “การพึ่งพิง” และ “การตอบแทน” โดยผู้อุปถัมภ์จะเป็นที่พึ่งพิงของผู้ถูกอุปถัมภ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนตัว และหรือตำแหน่งหน้าที่ของตน ผู้อุปถัมภ์บางคนที่มีทรัพยากรอำนาจมาก เช่น ความมั่งคั่งและหรือตำแหน่งหน้าที่สูง สามารถใช้ทรัพยากรอำนาจในการอุปถัมภ์ผู้คนที่อยู่ในเครือข่ายการอุปถัมภ์ได้มาก จนบางครั้งถูกเรียกว่า “เจ้าพ่อ” ก็มีไม่น้อย ทั้งนี้ต้องเข้าใจว่า ระบบอุปถัมภ์มีลักษณะของการพึ่งพิงกันอย่างไม่เท่าเทียมกันโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันซึ่งอาจเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง ความจงรักภักดี หรือสิ่งมีคุณค่าอื่นที่เป็นที่ต้องการ โดยผู้อุปถัมภ์เป็นผู้จัดหาหรือให้กับผู้ใต้อุปถัมภ์ และแปรเปลี่ยนมาเป็น “บุญคุณ” ที่ได้รับการอุปถัมภ์ต้องตอบแทนในรูปของความจงรักภักดีหรือการยอมรับปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำขอของผู้อุปถัมภ์ บางครั้งก็มีการเรียกกันว่าเป็นความสัมพันธ์แบบ “เจ้านาย-ลูกน้อง” ทำให้ผู้อุปถัมภ์สามารถสั่งการหรือขอให้ผู้ที่อยู่ใต้อุปถัมภ์ดำเนินการตามที่ต้องการได้ ภายใต้การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ดังกล่าว นอกจากระบบอุปถัมภ์แล้วยังมีระบบเครือญาติเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในหลาย ๆ พื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่คนในเครือญาติยังอาศัยอยู่ร่วมกัน และมีความผูกพันใกล้ชิดฉันทเครือญาติ สังคมแบบนี้มักจะมีความเอื้ออาทรกัน รวมถึงช่วยเหลือกันละกัน อันเป็นระบบที่เกื้อหนุนต่อระบบอุปถัมภ์อีกทางหนึ่ง

วันวิสาข์ แก้วจินดา (2555, น. 30) ได้กล่าวถึงระบบอุปถัมภ์ไว้ คือระบบอุปถัมภ์ประกอบด้วยกลุ่มอุปถัมภ์ หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดลำดับสมาชิกเป็นชั้นลดหลั่นกันไป โดยมีผู้นำคนเดียวและมีผู้ตามหลายคน ผู้นำจะรวมอำนาจไว้ที่ตนเองและมีฐานะสูงกว่าผู้ตาม ผู้นำสามารถผูกพันยึดเหนี่ยวผู้ตามให้จงรักภักดีอยู่ภายใต้อิทธิพลด้วยการจัดสรรผลประโยชน์ เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน หรืออำนาจ ให้อย่างครบถ้วนแต่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งต่อมาเรียกว่า ระบบอุปถัมภ์หรือระบบพวกพ้อง

สุวรรณา แยมโสภี (2554, น. 23) ได้กล่าวถึง ระบบอุปถัมภ์ ไว้ว่า เป็นระบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอำนาจ ทรัพย์สินหรือบารมีกับผู้รับอุปถัมภ์ ที่ต้องพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ที่อยู่เหนือกว่าและสามารถบันดาลสิ่งของที่ตนต้องการได้เป็นการเสนอตนต้องพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ที่อยู่เหนือกว่าและสามารถบันดาลสิ่งของที่ตนต้องการได้ เป็นการสนองตอบต่อกันที่อยู่บนพื้นฐานของข้อกำหนดทางศีลธรรม (moral basis) ระบบอุปถัมภ์ได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของโครงสร้างสังคมไทยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอุปถัมภ์กันระหว่างเจ้าของที่ดินกับผู้เช่า เจ้านายกับ

ลูกน้อง เจ้าพ่อกับมือปืนหัวคะแนนกับการเลือกตั้งและการซื้อเสียง ข้าราชการกับนักการเมืองและนักธุรกิจการคอร์รัปชัน เป็นต้น

6.2 ระบบอุปถัมภ์มีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

6.2.1 ระบบอุปถัมภ์จะมีลักษณะเป็นไปในเชิงเกี่ยวกับผลประโยชน์ โดยระบบอุปถัมภ์นี้จะมีลักษณะเป็นไปในเชิงเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ ความสัมพันธ์ในแนวดิ่งระหว่างผู้มีสถานะกำลังอำนาจหรือทรัพย์สินมากกว่ากับผู้มีน้อยกว่าและศีลธรรมประจำใจ กล่าวคือฝ่ายผู้มีสถานภาพเหนือกว่า เรียกว่า ผู้อุปถัมภ์ (patron) ได้ ช่วยเหลือต่อผู้ที่มีสถานภาพต่อยกว่า เรียกว่า ผู้รับการอุปถัมภ์ (client) โดยการช่วยเหลือนี้ต้องให้ประโยชน์แก่ผู้รับการอุปถัมภ์ในรูปแบบ เช่น การฝากเด็กเข้าโรงเรียน ซึ่งระบบอุปถัมภ์นี้ต้องอยู่บนบรรทัดฐานของข้อกำหนดแห่งศีลธรรม (moral basis)

6.2.2 ระบบอุปถัมภ์เป็นการสร้างบารมีด้วยการหาพรรคพวกมาก ๆ มีนักวิชาการอภิปรายไว้ดังนี้ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2520, น. 91) การสร้างบารมีด้วยการสร้างความดีทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับในหมู่ชนทั่วไปจึงเป็นเรื่องสำคัญ และถือเป็นทุนชนิดหนึ่ง บารมี ของผู้อุปถัมภ์สามารถจะวัดได้จากจำนวนลูกน้องที่อยู่ในอาณัติของตน ดังนั้น การมีคนที่อยู่ในอาณัติเป็นจำนวนมาก หรือมีผู้ติดตามห้อยตามมากจึงเป็นดัชนีชี้ถึงบารมีของคน ๆ นั้น การบังคับบัญชาคนเป็นจำนวนมากหรือการคุมคนเป็นเครื่องวัดบารมีตัวหนึ่ง แต่บารมีที่แท้จริงก็คือการมีคนที่มีความภักดีและมีความผูกพันไม่ว่าจะเป็นลักษณะถาวรด้วยความรู้สึกส่วนตัว หรือการเอื้ออำนวยประโยชน์ต่างตอบแทนที่ลงตัวก็ตาม ดังนั้น ผู้อุปถัมภ์ในสังคมไทยจึงต้องสร้างบารมีด้วยการหาพรรคพวกมาก ๆ อันแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่กว้างขวางในสังคมและการมีคนสนับสนุน ปรากฏการณ์ที่จะชี้ให้เห็นถึงบารมีด้วยจำนวนคนนั้น

หลักการสำคัญของระบบอุปถัมภ์ สรุปได้ ดังนี้

1. ระบบสืบสายโลหิต เป็นระบบที่บุตรชายคนโตจะได้สืบทอดตำแหน่งของบิดา
  2. ระบบชอบพอเป็นพิเศษ เป็นระบบที่แต่งตั้งผู้ที่อยู่ใกล้ชิดหรือคนที่โปรดปรานเป็นพิเศษให้ดำรงตำแหน่ง
  3. ระบบแลกเปลี่ยน เป็นระบบที่ใช้สิ่งของหรือทรัพย์สินมีค่ามาแลกเปลี่ยนกับตำแหน่ง
- สมานฉันท ชมภูเทพ (2553, น. 27) ได้กล่าวถึง ระบบอุปถัมภ์ ได้ว่ากลมกลืนไปกับวิถีชีวิตและระบบสังคมไทย จนบางทียากที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ซึ่งระบบอุปถัมภ์ได้แทรกซึมทั้งภาครัฐและเอกชนอาจจะเรียกได้ว่าส่วนใหญ่ในสังคมไทยผูกพันกับการช่วยเหลือหรืออุปถัมภ์ซึ่งกันและกัน ในสังคมที่มีระบบอุปถัมภ์มักเป็นสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำความไม่ทัดเทียมกันในสังคมหลายด้าน เช่น ฐานะทางการเงิน บารมีอำนาจ การศึกษา ระบบอุปถัมภ์มีอิทธิพลอย่างมากในระบบการปกครองบริหารและขยายไปถึงสถานะในพรรคการเมือง รวมทั้งในการจัดตั้งรัฐบาลทำให้ชัดเจนว่าการ

พยายามทำให้เกิดความทันสมัยในระบอบการปกครองแบบบริหารจะพบอุปสรรคที่สำคัญคือมีระบบอุปถัมภ์ เป็นมรดกตกทอดกันมาแต่ในอดีตซึ่งยากเปลี่ยนแปลงแก้ไขในระยะเวลาอันสั้น

สรุปว่า ระบบอุปถัมภ์แทบจะเรียกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยและแทรกซึมอยู่ในทุกระดับของสังคมไทย โดยมีลักษณะพึ่งพาอาศัยในเรื่องผลประโยชน์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ ทำให้ผู้รับอุปถัมภ์เกิดความจงรักภักดีต่อผู้อุปถัมภ์ในสังคมประชาธิปไตยและการเลือกตั้งระบบอุปถัมภ์จึงกลายเป็นเครื่องมือที่ให้ผู้สมัครใช้ในการให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียง

6.3 ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

อคิน รพีพัฒน์ (2533, น. 79) กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เหนือกว่า คือ มีทรัพยากรมากกว่าหรือสูงศักดิ์มีอำนาจมากกว่ากับผู้ต่อยกว่า คือ ผู้ที่มีทรัพยากรน้อยกว่าหรือผู้มีอำนาจต่อยกว่า โดยผู้ที่เหนือกว่าให้การอุปการะช่วยเหลือคุ้มครองป้องกันให้แก่ ผู้ที่ต่อยกว่าและผู้ต่อยกว่าให้การสนับสนุน ทำงานโดยคอยรับใช้และเชื่อฟังเป็นการตอบแทน เปรียบได้ว่าผู้ที่เหนือกว่าสร้างบุญคุณช่วยเหลือผู้ที่ต่อยกว่าและผู้ต่อยกว่าย่อมต้องตอบแทนบุญคุณสาระสำคัญในความสัมพันธ์ เช่นนี้ คือ กตัญญูกตเวที

ลิขิต ธีรเวคิน (2542, น. 6) กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์ คือ ระบบความสัมพันธ์ในสังคมจารีตค่านิยม โดยการจัดกลุ่มระหว่างผู้อุปถัมภ์หนึ่งคน และผู้ใต้อุปถัมภ์จำนวนหนึ่ง โดยผู้อุปถัมภ์จะเป็นคน ซึ่งมีฐานะในสังคม หรืออำนาจทางการบริหาร มีเงินมีทองและเป็นที่นับหน้าถือตาสามารถให้คุณให้โทษ กับผู้ที่อยู่ใต้อุปถัมภ์ในระดับหนึ่ง

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และชัยณรงค์ เครือนวน (2555, น. 29-30) โครงสร้างแบบอุปถัมภ์เป็นแบบแผนความสัมพันธ์ที่อำนาจกระจุกตัวอยู่ที่ผู้นำ ตั้งอยู่บนเครือข่ายความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Relationship) ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองบุคคล (Dialectic Relationship) ที่มีการแลกเปลี่ยนกันอย่างไม่เท่าเทียมกัน (Unequal Exchange) เครือข่ายอุปถัมภ์จึงประกอบด้วยบุคคลสองประเภทคือ ผู้นำที่อาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ เช่น ผู้อุปถัมภ์ ลูกพี่ เจ้านายหรือผู้ใหญ่แล้วแต่บริบท การเป็นผู้นำอุปถัมภ์จะมีฐานทรัพยากรที่สำคัญ คือ อำนาจรัฐ ตำแหน่งหน้าที่ สถานภาพทาง สังคมหรือทักษะความรู้ต่าง ๆ ผู้นำจะต้องแสดงบทบาทที่สำคัญ คือ การให้ความคุ้มครองหรือช่วย "เคลียร์" รวมถึงให้ความก้าวหน้าแก่ผู้ตาม ดังนั้นผู้นำอุปถัมภ์อาจใช้วิธีการทั้งพระคุณในลักษณะของนักบุญหรือพระเดชในแบบเจ้าพ่อส่วนผู้ตามซึ่งเรียกต่างตามบริบทว่า ผู้ใต้อุปถัมภ์ ลูกน้อง บริวารหรือผู้น้อย ผู้ใต้อุปถัมภ์จะขาดฐานทางทรัพยากรยกเว้นการมีแรงงานของตัวเอง เพื่อการรับใช้ลูกพี่ผู้อุปถัมภ์

6.4 ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อน กับระบบอุปถัมภ์

ลักษณะ รักดีถิ่นฐาน (2553, น. 21) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวและเครือญาติ เป็นสถาบันสังคมที่เก่าแก่มากที่สุดสถาบันหนึ่ง เกิดมาพร้อมกับสังคมมนุษย์เลยทีเดียว ระเบียบญาติซึ่งมีลักษณะเป็นระบบอุปถัมภ์ตามแนวความคิดทางด้านมานุษยวิทยาได้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

6.4.1 ญาติสายเดียว (Unilinear Kinship) เป็นระบบญาติที่ให้ความสำคัญแก่ญาติอีกฝ่ายสามีหรือภรรยาแต่เพียงฝ่ายเดียว

6.4.2 ญาติสายคู่ (Bilateral Kinship) เป็นระบบญาติที่นับถือหรือให้ความสำคัญแก่ทั้งสองฝ่าย

ลักษณะ รักดีถิ่นฐาน (2553, น. 22) ได้เสนอว่า ภายใต้ความซับซ้อนของสังคมไทยสมัยใหม่ความสัมพันธ์ของญาติ ครอบครัว และเพื่อน ยังคงอยู่และซับซ้อนยิ่งขึ้น ที่สำคัญคือทำให้สังคมสมัยใหม่ยังคงอยู่ได้ ในเรื่องของระบบอุปถัมภ์ Wolf (1966) ได้เสนอว่าเมื่อความเป็นเพื่อนที่มีการตอบแทนกันอย่างเท่าเทียมกันนั้นได้เสียสมดุล ระบบอุปถัมภ์จะเกิดแทน นั่นคือความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันหมดไปกลายเป็นความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งมีทรัพยากรมากพอที่จะอุปถัมภ์คู่สัมพันธ์อีกฝ่ายหนึ่งได้

สิทธิโชค ลางขุนานนท์ (2552, น. 15) ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

1. ระบบอุปถัมภ์ที่มีอยู่ในหมู่ญาติ นับว่าเป็นระบบที่เก่าแก่มากระบบหนึ่งในสังคมไทยตามวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างญาติอาวุโส (พี่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ) กับญาติผู้น้อง (น้อง ลูกหลาน เหลน) เป็นความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์อย่างชัดเจนเป็นระบบที่เก่าแก่ที่สุดระบบหนึ่งในสังคมไทยและน่าจะเป็นระบบที่คงทนถาวรที่สุดด้วย

2. ระบบอุปถัมภ์ในหมู่มิตรสหาย ความเป็นเพื่อนในสังคมไทยปรากฏออกมาได้หลายรูปแบบ เช่น เพื่อนเล่น เพื่อนร่วมรุ่น เพื่อนร่วมชั้น เพื่อนสถานศึกษา และเพื่อนตาย เป็นต้น ความคาดหวังระหว่างเพื่อนเป็นไปอย่างลึกซึ้งและหนักแน่นมากกว่าบางสังคม เพื่อนในสังคมไทยคาดหวังต่อกันและกันมากกว่า ความเป็นเพื่อนแท้จึงมักจะวัดกันได้ด้วยพฤติกรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันหรือการที่เพื่อนซึ่งมีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงกว่าให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำกว่า หากเพื่อนผู้มีฐานะสูงส่งกว่าให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนผู้ด้อยฐานะอย่างสม่ำเสมอแล้วความสัมพันธ์อันที่เพื่อนก็จะแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นจนถึงขั้นกลายเป็นญาติสนิทกันก็ได้ เพื่อนผู้ให้ความอุปถัมภ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามสติปัญญา และความสามารถที่ตนมีอยู่การตอบแทนบุญคุณบางครั้งก็แสดงออกด้วยการนำสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ มาให้ในโอกาสอันควร

3. ระบบอุปถัมภ์ในองค์กรต่าง ๆ ระบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือของเอกชนก็ตาม มักจะถูกมองในแง่ลบอยู่ตลอดเวลาว่าระบบอุปถัมภ์ทำให้

การบริหารงานขาดประสิทธิภาพซึ่งก็มีส่วนเจริญอยู่บ้าง การใช้ระบบอุปถัมภ์มากเกินไปก็อาจก่อให้เกิดความระส่ำระสายเกิดการเสียขวัญและเสียกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานผู้อยู่นอกวงอุปถัมภ์ได้เช่นกันปัจจุบันแม้องค์กรต่าง ๆ ได้พยายามจะลดบทบาทและความสำคัญของระบบอุปถัมภ์ลงและมีการใช้ระบบคุณธรรมมากขึ้นแต่ระบบอุปถัมภ์ก็ยังคงมีอยู่โดยทั่วไปอาจจะแปลงรูปแบบแฝงและดำเนินการอย่างแนบเนียนมากขึ้น

4. ระบบอุปถัมภ์ระหว่างอาชีพ เป็นระบบอุปถัมภ์ที่น่าจะมีลักษณะคงทนถาวรน้อยกว่าแบบอื่นแต่ลักษณะอื่น ๆ ของระบบอุปถัมภ์ก็ยังมีอยู่ครบไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการปฏิบัติต่างตอบแทน ความสูงศักดิ์ของผู้อุปถัมภ์และความจงรักภักดีของผู้รับอุปถัมภ์สำหรับในสังคมไทยระบบอุปถัมภ์ระหว่างอาชีพหรือข้ามอาชีพนี้อาจจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มข้าราชการกับพ่อค้า และกลุ่มนักการเมืองกับชาวไร่ชาวนา การอุปถัมภ์ระหว่างข้าราชการและพ่อค้าเป็นไปในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางด้านวัตถุประสงค์ระหว่างกันมากกว่า คือ ฝ่ายข้าราชการจะอำนวยความสะดวกประโยชน์บางประการให้แก่พ่อค้า นักธุรกิจ ซึ่งจะเป็ฝ่ายทดแทนบุญคุณหรือตอบแทนด้วยการให้เงินทองหรือทรัพย์สินมีค่าอย่างอื่น ส่วนความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ระหว่างนักการเมืองกับชาวไร่ชาวนานั้น จะเห็นได้ชัดเจนมากในระยะเวลาใกล้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักการเมืองนั้นมีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงกว่าชาวไร่ชาวนา และแน่นอนที่บุคคลเหล่านี้ต้องการคะแนนเสียงจากชาวไร่ชาวนา แต่ชาวไร่ชาวนาผู้มีฐานะยากจนต้องการความช่วยเหลือทางด้านวัตถุประสงค์จากนักการเมืองไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำ ถนนหนทาง หรือทรัพย์สินเงินทองอย่างอื่น ๆ

สรุปว่า ระบบอุปถัมภ์อาศัยความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างลูกพี่กับลูกน้อง หรือผู้ใหญ่กับผู้น้อย ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะอยู่บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องมีผู้ช่วยเหลือในเขตเลือกตั้ง เนื่องจากพื้นที่เลือกตั้งมีขนาดใหญ่ต้องอาศัยคนกลางหรือผู้ช่วยเหลือ ซึ่งได้แก่หัวหน้าคะแนน ความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนจะนำมาสู่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจผ่านระบบอุปถัมภ์ให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง และเพื่อที่จะรักษารฐานอำนาจของตนไว้ให้ยาวนานและมั่นคงที่สุด

7. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

7.1 แนวคิดการรวมกลุ่มการเมือง

วีระ ทับทิมทอง (2556, น. 25) กลุ่มการเมือง คือมวลมนุษยที่มีกิจกรรมทางการเมืองการเมืองไปในทางเดียวกัน และแนวคิดกลุ่มการเมือง หมายถึง ระบบการเมืองเป็นกระบวนการที่มีกิจกรรมที่เกิดขึ้นตามการตัดสินใจ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากค่านิยมทางสังคม กิจกรรมของมวลมนุษยนั้น ๆ จะเป็นไปตามการตัดสินใจแนวเดียวกัน และมวลมนุษย คือกลุ่มการต่อสู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ซึ่ง

มีผลประโยชน์แตกต่างกันและขัดแย้งกันจะเป็นสิ่งที่มากำหนดว่าการตัดสินใจจะเป็นไปในทางใดเพราะทุกกลุ่มต่างก็พยายามที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อกลุ่มใดสามารถมีอิทธิพลทางการเมืองกลุ่มนั้นก็จะมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของชาติได้มากกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้นการตัดสินใจทางการเมืองจึงมักจะมาจากความขัดแย้งของกลุ่มที่มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี

7.2 การเกิดกลุ่มการเมืองในสังคมไทย

วีระ ทับทิมทอง (2556, น. 26) กล่าวว่า การเกิดกลุ่มในสังคมไทยมีลักษณะพิเศษบางประการที่แตกต่างจากสังคมตะวันตก คือ การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของบุคคลความเป็นพี่น้อง ความไว้วางใจ เชื่อใจ การให้ความช่วยเหลือกันในความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (Patron-Client) ซึ่งมีรากฐานมาจากโครงสร้างทางวัฒนธรรมศักดินา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะ “นาย” กับ “บ่าว” หรือ “เจ้านาย” กับ “ลูกน้อง” ดังนั้นกลุ่มการเมืองที่มีพัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบันถือได้ว่าเป็นผลของโครงสร้างสังคมไทย

จะเห็นได้ว่าคนไทยรวมกลุ่มทางการเมือง หรือรวมกลุ่มกันเพื่อมีบทบาททางการเมืองในบางเรื่องก็ตามย่อมจะต้องตระหนักถึงผลประโยชน์ของตนที่พึงจะได้จากกลุ่ม แต่ขณะเดียวกันก็เกิดจากความเป็นเพื่อนหรือพวกพ้องกัน ความใกล้ชิดกัน ความไว้วางใจกัน เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวทั้งสิ้น กล่าวคือรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพราะเกิดจากการชักชวนกันมา และมักจะมาจากการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะต่อบุคคลที่เป็นหัวหน้าในการจัดตั้งกลุ่มเมื่อมีการรวมตัวเป็นกลุ่มแล้วจึงต้องมาพูดถึงผลประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่มพึงจะมีร่วมกันและพึงจะได้รับ หมายความว่า ผลประโยชน์ร่วมกันไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาดของการรวมกลุ่มของคนไทยตรงกันข้ามความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยเฉพาะกับผู้นำกลุ่มเป็นปัจจัยของการเกิดและรักษากลุ่มให้คงอยู่ เช่น กรณีภายในกลุ่มต่าง ๆ ของคนไทยที่มีปัญหาภายในกลุ่มและในที่สุดเกิดการแยกกลุ่ม เช่น พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง เป็นต้น จะพบว่าการแตกแยกของพรรคหรือกลุ่มการเมืองมักจะมาจากปัญหาความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้มีอำนาจในพรรคหรือกลุ่มนั้นเป็นส่วนใหญ่ เมื่อผู้มีอำนาจเกิดความขัดแย้งกันโดยที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ดีที่เคยมีต่อกันไม่สามารถผูกให้ผู้มีอำนาจเหล่านั้นอยู่ร่วมกันได้ การแยกตัวของผู้มีอำนาจเหล่านั้นก็จะตามมาที่น่าสนใจคือ เมื่อผู้มีอำนาจหนึ่งแยกตัวออกไปจะมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้มีอำนาจนั้นแยกตัวออกไปด้วยทั้ง ๆ สมาชิกกลุ่มเหล่านั้นไม่มีเรื่องที่ขัดแย้งกับกลุ่มหรือผู้มีอำนาจอื่กรายเลย (วีระ ทับทิมทอง, 2556, น. 28)

7.3 ลักษณะของกลุ่มการเมืองไทยในระบบการเมืองท้องถิ่น

ปัจจุบันกลุ่มการเมืองในระบบการเมืองท้องถิ่นไทย มีการแสดงกิจกรรมทางการเมืองหรือทำหน้าที่คล้ายคลึงกับพรรคการเมืองในระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการหาเสียงในช่วงก่อนการเลือกตั้ง การบริหารงานในรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรูปแบบการบริหารคล้ายคลึงกับระบบรัฐสภาไทยและแม้ว่าในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ที่มีบทบัญญัติและความหมายของการเป็นพรรคการเมืองเอาไว้มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดที่ 1 การจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อพิจารณาจากกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเปิดโอกาสให้การเมืองไทยมีพรรคการเมืองที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สามารถที่จะพัฒนาเป็นพรรคการเมืองในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติได้ง่ายขึ้น ทำให้บุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกัน และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม สามารถรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองได้

แม้ว่าจะมีเงื่อนไขหลายประการที่ทำให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นไม่สามารถพัฒนาเป็นพรรคการเมืองได้ แต่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นเพราะนอกจากเลือกสรรบุคคลลงสมัครเลือกตั้งแล้วยังมีหน้าที่ต่าง ๆ อีกหลายประการ ทั้งนี้ (วิระ ทับทิมทอง, 2556, น. 30) ได้กล่าวว่า

1. ทำหน้าที่รวบรวมความต้องการ ข้อคิดเห็น ข้อเรียกร้อง และข้อเสนอแนะของประชาชน ในฐานะที่เป็นเสมือนตัวแทนของประชาชน
2. นำเสนอความต้องการ ข้อคิดเห็น ข้อเรียกร้อง และข้อเสนอแนะของประชาชนเข้าสู่ระบบ โดยผ่านทางสภาเทศบาลหรือคณะเทศมนตรี
3. กลุ่มการเมืองใดที่มีอำนาจในการบริหารจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดเอาไว้ และทำตามความต้องการของประชาชนให้สำเร็จ
4. กลุ่มการเมืองที่ไม่มีอำนาจในการบริหารหรือไม่ได้เป็นคณะเทศมนตรีต้องควบคุมดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะเทศมนตรีให้ได้ผลตามเป้าหมาย เพราะกลุ่มการเมืองเป็นเสมือนพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนที่เลือกตั้งเข้าไปด้วย
5. กลุ่มการเมืองต้องทำหน้าที่ให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนและทำหน้าที่ในการสื่อสารทางการเมืองอีกด้วย

หากพิจารณาบทบาทหน้าที่ของกลุ่มการเมืองแล้ว จะพบว่ากลุ่มการเมืองแสดงบทบาทและหน้าที่ เช่นเดียวกับพรรคการเมือง แต่หากพิจารณาถึงการจัดตั้งกลุ่มแล้วก็จะพบว่ากลุ่มการเมืองแตกต่างไปจากพรรคการเมือง ดังจะแยกพิจารณาให้เห็นดังต่อไปนี้

1. กลุ่มการเมืองไม่มีความยั่งยืน มักจะเลิกล้มหรือแตกสลายได้ง่าย ส่วนใหญ่จะจัดตั้งรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เมื่อใกล้ถึงฤดูกาลหาเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นเท่านั้น เมื่อการเลือกตั้งผ่านพ้นไป บางกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งก็มักเลิกล้มแยกสลายกันทันที ไม่มีกิจกรรมทางการเมืองที่ต่อเนื่องอีกต่อไป แม้กระทั่งกลุ่มที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเองก็ตาม บางครั้งความเป็นกลุ่มก็มีได้มี

ความสำคัญ ทั้งนี้เพราะการรวมตัวของสมาชิกกลุ่มขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้นำกลุ่มเป็นมิได้ตั้งอยู่บนอุดมการณ์การเมืองร่วมกันแต่ประการใด

2. การจัดตั้งกลุ่มการเมือง ไม่มีการจัดตั้งสาขาของกลุ่มแต่อย่างใด อาจเป็นเพราะมองไม่เห็นความจำเป็น มักอาศัยความผูกพันของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อแต่ละชุมชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการรวมสมาชิกส่วนใหญ่ผู้นำของกลุ่มจะเป็นผู้ชักชวนบรรดาสมาชิกเข้าร่วมตัวกัน การชักจูงสมาชิกนั้นผู้นำกลุ่มจะใช้ศิลปะในการเลือกสรรบุคคล ที่มีฐานะคะแนนเสียงครอบคลุมพื้นที่ในเขตชุมชนท้องถิ่นเอาไว้แทบทั้งหมดมารวมตัวกัน เพื่อมุ่งหวังฐานะคะแนนเสียงในการเอาชนะการเลือกตั้ง

3. การจัดตั้งกลุ่มการเมือง มิได้เกิดขึ้นจากการมีแนวความคิดเห็นพ้องต้องกันในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่รวมตัวกันโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างสมาชิกของกลุ่มกับผู้นำของกลุ่มเป็นสำคัญ ดังนั้นในการจัดตั้งกลุ่มจึงขาดการวางแผน การกำหนดนโยบาย ขาดการจัดสรรอำนาจหน้าที่ ขาดการประสานผลประโยชน์ ขาดการควบคุมบังคับบัญชา ขาดการมีกฎระเบียบและเป้าหมายที่แน่นอนของกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มจึงขาดความมั่นคงตามไปด้วย

กลุ่มการเมืองในระบบการเมืองท้องถิ่นของไทย ต่างมีลักษณะเป็นแบบเดียวกันจากสภาพพื้นฐานและปัจจัยทางสังคมของไทยทำให้ลักษณะการรวมตัวจัดตั้งขึ้นมา มีลักษณะพิเศษและแตกต่างกันไปจากความหมายโดยทั่วไป กล่าวคือ พื้นฐานทางสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการยอมรับความผูกพันกันแบบส่วนตัว นับถือความเป็นอาวุโส ความเป็นญาติพี่น้องค่านิยมเหล่านี้ทำให้นับความสำคัญ หรือขาดความเคร่งครัดและความแน่นอนจริงจัง ในการบังคับให้ปฏิบัติตามนั่นเอง ทฤษฎีตลอดจนระบบความสัมพันธ์ส่วนตัวและระบบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายกับลูกน้องในสังคมไทย ล้วนแล้วแต่เป็นการทำให้กลุ่มที่เกิดขึ้นขาดระเบียบวินัย ขาดอุดมการณ์หรือแนวคิดร่วมกัน แต่ยึดติดกับบุคคลโดยเฉพาะผู้ที่ป็นหัวหน้ากลุ่มหรือผู้ที่มีฐานะ มีอำนาจสูงสุดในกลุ่ม ซึ่งการเข้ามาร่วมกลุ่มอาจมีเหตุผลง่าย ๆ สองประการ ได้แก่ ประการแรกมองเห็นว่าตนเองจะได้รับผลประโยชน์จากการแบ่งสรรในส่วนของผู้มีอำนาจในลักษณะของผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ และประการที่สอง คือความต้องการที่จะช่วยเหลือตอบแทนผู้มีอำนาจในกลุ่มในลักษณะของเจ้านาย-ลูกน้อง หรือการตอบสนองทดแทนบุญคุณนั่นเอง

ดังนั้นการจัดตั้งกลุ่มจึงไม่ได้เกิดจากการมีอุดมการณ์ร่วมกัน ในการเสนอนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อบริหารท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าการเกิดกลุ่มตามทฤษฎีตะวันตกตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มเป็นหลัก ในขณะที่การเกิดกลุ่มตามแนวคิดของคนไทยนั้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสังคมไทย อันได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนตัว ความใกล้ชิด ความไว้วางใจ ความเป็นญาติพี่น้อง เป็นปัจจัยหลัก การที่กลุ่มในสังคมไทยซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตของสังคมไทยมีลักษณะความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์นั้น เป็นเพราะโครงสร้าง

ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของคนไทยนั่นเอง นอกจากนี้ลักษณะทางโครงสร้างของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นก็จะมีลักษณะหลวม ๆ และไม่มีการจัดตั้งองค์กรที่แน่นอน

สรุปว่า การจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ในพื้นที่ตำบลไร้เก่าได้ เนื่องจากก่อนการเลือกตั้งผู้สมัครนายกเทศมนตรี ได้ดำเนินการจัดตั้งทีมงานในการลงพื้นที่หาเสียงทั้งทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่น ทีมงานในการสนับสนุนการเลือกตั้งจะมีลักษณะเป็นการจัดตั้งกลุ่มชั่วคราว มีการจัดตั้งขึ้นในช่วงที่มีการเลือกตั้งเท่านั้น การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นจะคอยสนับสนุนซึ่งกันและกันจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

8. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรอำนาจ

8.1 ความหมายทรัพยากรอำนาจ

ธรรมรัตน์ โปธิสุวรรณปัญญา (2562, น. 23) ได้อธิบาย ความหมายทรัพยากรอำนาจว่า หมายถึง "สิ่งใด ๆ ที่ปัจเจกชนหรือกลุ่มบุคคลนำไปใช้เพื่อให้เกิดอำนาจขึ้น" โดยทรัพยากรอำนาจมีอยู่หลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

8.1.1 การเป็นเจ้าของและการครอบครองปัจจัยที่อาจทำให้เกิดอำนาจได้ เช่น เงิน ทอง ความรู้ ความชำนาญ บุคลิกลักษณะดี การวางตัวได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น

8.1.2 การได้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กร เช่น ตำแหน่งผู้นำในกระทรวง กองทัพ ธนาकार หน่วยงานของตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม บริษัท สมาคม เป็นต้น

8.1.3 การได้รับมอบอำนาจจากผู้อื่น เช่น ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดก หรือรองนายกรัฐมนตรีได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี ให้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องใด

8.1.4 การเป็นเจ้าขององค์กร เช่น เจ้าของธนาकार บริษัท ห้างร้าน โรงแรม โรงงาน การเป็นเจ้าขององค์กรอาจก่อให้เกิดอำนาจแตกต่างกันได้ เช่น หากองค์กรมีขนาดใหญ่ เจ้าขององค์กรก็ย่อมมีอำนาจมากกว่าองค์กรขนาดเล็ก หรือในองค์กรที่มีวินัยและมีกฎระเบียบที่เข้มงวด อาจทำให้เจ้าของหรือผู้ครอบครององค์กรมีอำนาจมากกว่าองค์กรที่ไร้วินัย หรือมีการจัดตั้งองค์กรที่ไม่เข้มแข็ง เป็นต้น

ธรรมรัตน์ โปธิสุวรรณปัญญา (2562, น. 22) ได้อธิบาย ทรัพยากรอำนาจ เป็นอำนาจที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันของมนุษย์ แม้ว่าอำนาจจะเกิดขึ้นตามธรรมชาติแต่การดำรงอยู่ของอำนาจจะเป็นลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เท่าเทียมกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้เพราะทรัพยากรอำนาจของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ผู้ที่มีทรัพยากรอำนาจมากกว่า สูงกว่าสามารถทำให้ผู้ที่

มีทรัพยากรอำนาจน้อยกว่าหรือต่ำกว่าปฏิบัติตามเจตนาธรรมของตนได้เสมอไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม แต่ในขณะที่เดียวกันผู้ที่อยู่ใต้อำนาจก็พร้อมยินยอมปฏิบัติตามโดยมีเงื่อนไขและปัจจัยที่ต่างกันทั้งความเชื่อถือศรัทธา การคาดหวังผลประโยชน์ และความเกรงกลัวอำนาจ เมื่อมองภาพทรัพยากรอำนาจในสังคมไทย พบว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ไม่มีความสลับซับซ้อนมากนัก มีความสัมพันธ์แบบญาติพี่น้องต่างฝ่ายต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จนกระทั่งสังคมได้พัฒนาไปสู่สังคมที่มีความสลับซับซ้อน และเป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้ง โดยโครงสร้างสังคมไทยได้พัฒนาไปในลักษณะรัฐเหนือสังคม

ซึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการสนับสนุน และวิธีสร้างฐานอำนาจทางการเมืองนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับทรัพยากรอำนาจของผู้นำทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเหตุว่าผู้นำทางการเมืองประกอบด้วยผู้กุมอำนาจซึ่งก้าวเข้ามาสู่ความเป็นผู้นำ โดยวิธีการแสวงหาอำนาจในรูปแบบต่าง ๆ และดำรงความเป็นผู้นำอยู่ในลำดับชั้นที่มีอำนาจสูงสุด ด้วยความสามารถในการประเมินผลและคาดการณ์ในการปฏิบัติงานทางการเมืองในทุก ๆ สังคมย่อมประกอบด้วยคน 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่เป็นผู้ชี้แนะ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ทางทรัพยากรอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจ บารมีเกียรติยศ หรือทรัพย์สินเงินทอง ฯลฯ เป็นเครื่องมือ (Apparatus) ในการกำหนดบทบาทหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้ กลุ่มพวกนี้เราเรียกว่า กลุ่มผู้นำ ส่วนอีกกลุ่มเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกลุ่มแรก ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามเพราะถูกบังคับ หรือปฏิบัติตามเพราะความสมัครใจก็ตามแต่พวกเขาก็ต้องยอมรับเพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมพวกเขา ดังนั้น การเป็นผู้นำจึงขึ้นอยู่กับทรัพยากรอำนาจ ภาวะการณ์ในขณะนั้น ที่สามารถทำให้เกิดการเป็นผู้นำขึ้น ภาวะผู้นำจึงไม่ได้หมายถึง ผู้นำอย่างเดียว แต่จะต้องมีอะไรอย่างอื่นประกอบด้วย คือ ผู้ตามกลุ่มคนหรือองค์กรและสถานการณ์ รวมความว่าภาวะผู้นำประกอบด้วย ผู้นำ ผู้ตาม องค์กรและสถานการณ์ แปลว่า การที่จะเกิดมีผู้นำขึ้นมาสักคนหนึ่งคนที่เป็นผู้นำไม่เพียงแต่จะต้องมีลักษณะดีเด่นเป็นพิเศษเท่านั้น แต่เขาจะต้องเป็นที่พึงพอใจปรารถนาของผู้ตาม เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะหรือความต้องการขององค์กรรวมตลอดถึงว่าสถานการณ์แวดล้อมอำนวยให้เขาเป็นผู้นำกลุ่มได้

Weber (1978) กล่าวว่า ประชาชนมักเชื่อฟังผู้นำที่มีบารมีอำนาจ (Charismatic) เนื่องจากบารมีอำนาจเป็นเรื่องของความศรัทธาต่อตัวผู้นำ ว่าเขามีลักษณะพิเศษเหนือคนธรรมดา การมีคุณสมบัติพิเศษทำให้เขาถูกแบ่งแยกออกจากบุคคลอื่น ๆ และยังทำให้เขาได้รับการปฏิบัติในฐานะบุคคลที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ เหนือมนุษย์ และผู้นำแบบนี้มีแนวโน้มเกิดขึ้นในช่วงของเวลาที่มีภัยพิบัติ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจสังคม และการเมือง อาจกล่าวได้ว่า ผู้นำที่มีบารมีอำนาจเกิดขึ้นได้เมื่อประชาชนมีความต้องการผู้นำนั่นเอง โดยสรุปแล้ว อำนาจชนิดนี้เกิดจากลักษณะอาการ ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้กระทำการหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่า หรือกล่าวอย่างง่ายว่าเป็นอำนาจที่เกิดขึ้นจากการที่คนอื่นเขาชื่นชอบ คลั่งไคล้ รักใคร่ จึงทำให้บุคคลนี้มีอำนาจเหนืออีกฝ่ายหนึ่งอันเป็น

เรื่องในทางจิตวิทยา และเป็นความผูกพันทางจิตใจระหว่างคู่สัมพันธ์หรือคู่อุปถัมภ์กับผู้มีอำนาจจนทำให้มีการปฏิบัติตาม

สรุปว่า ทรัพยากรอำนาจ หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่ปัจเจกชนหรือกลุ่มคนนำไปใช้เพื่อให้เกิดอำนาจขึ้นอันประกอบด้วยปัจจัยสำคัญในการสร้างฐานอำนาจทั้งที่เป็นวัตถุและสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้อันเป็นการสนับสนุนการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของบุคคลเช่น การได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเครือข่าย กลุ่มองค์กร กลุ่มพรรคการเมือง และนักการเมืองระดับประเทศ โดยจะใช้ทรัพยากรที่ตนมี เช่น ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน การมีชื่อเสียง มีวุฒิการศึกษา ความเคารพ น่าเชื่อถือ ความเคารพศรัทธาในตัวบุคคล วงศ์ตระกูลและการยอมรับจากบุคคลอื่น เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดทรัพยากรอำนาจ

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณีนิง กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศิริรัตน์ ธรรมใจ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การรักษาอำนาจทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่ทาจังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาอำนาจทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่มี 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านกฎหมาย การไม่ได้กำหนดวาระตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้กับผู้นำท้องถิ่นสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง (2) ปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งด้านการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ลักษณะนิสัย อายุ และชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของแต่ละบุคคล (3) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ของเครือญาติในพื้นที่ มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุน หาเสียง หรือกระจายข่าวสารของผู้นำท้องถิ่น (4) ปัจจัยด้านการเมือง ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่จะวางตัวเป็นกลางไม่แสดงความสัมพันธ์ทางการเมืองกับพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ประชาชนรับรู้แต่จะมีสายสัมพันธ์กับการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง (5) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้สูงอายุ (6) ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจภาพพจน์ของผู้สมัครคู่แข่ง ปัจจัยด้านเงินทุน มีผลทำให้ประชาชนไว้วางใจผู้นำท้องถิ่นและสนับสนุนผู้นำท้องถิ่นท้องถิ่นในขณะดำรงตำแหน่งได้ สำหรับวิธีการรักษาอำนาจทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น ที่ทำให้ผู้นำท้องถิ่นสามารถรักษาอำนาจทางการเมืองได้ มีทั้งสิ้น 5 วิธีการ คือ (1) วิธีการในการสร้างบุคลิกภาพหรือภาพพจน์ให้แก่ตัวผู้นำท้องถิ่น (2) วิธีการในการประชาสัมพันธ์ตัวบุคคล การใช้สื่อต่าง ๆ ช่วยในการแนะนำและทำให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นที่รู้จัก (3) วิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์

ทางวัฒนธรรม (4) วิธีการการบริหารจัดการงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดหาแหล่งงบประมาณหรือ การให้ความช่วยเหลือและพัฒนาประชาชนและพื้นที่ตำบล (5) วิธีการทางการเมืองผ่านการต่อสู้ใน การเลือกตั้งและใช้ปัจจัยต่าง ๆ มาส่งเสริมโอกาสในการชนะการเลือกตั้ง

กุลธิดา สิงห์สี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง นักการเมืองท้องถิ่นสตรี : กรณีศึกษาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง พบว่า (1) นักการเมืองท้องถิ่นมีภูมิหลังและปัจจัยที่สนับสนุน การเข้าอำนาจทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกัน โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนในการเข้าสู่อำนาจ คือ การมี ผลงานในท้องถิ่น ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว การได้รับการสนับสนุนจากอิทธิพลของบิดา มารดา สามี ญาติพี่น้อง นักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ (2) รูปแบบของการใช้อำนาจ พบว่า นักการเมือง ท้องถิ่นมีรูปแบบของการเมืองใช้อำนาจในเชิงโน้มแน้ว ชักชวน ประนีประนอม และมีทักษะในเชิง ประสานงานเจรจาที่ดี การบริหารงานเน้นและสนใจพัฒนางานด้านคุณภาพชีวิตเป็นหลัก (3) ด้านการ รักษาอำนาจ พบว่า นักการเมืองสตรีมีรูปแบบในการรักษาอำนาจ ดังนี้ คือ การสร้างและรักษาขยาย อำนาจสมาชิกภายในกลุ่ม การสร้างความสัมพันธ์กับนักการเมืองท้องถิ่น นักการเมืองระดับชาติ ผู้นำ ท้องถิ่น การลงพื้นที่และตอบสนองความต้องการของประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ การสร้างผลงานให้ โดดเด่น รวมทั้งการรักษาอำนาจคล้ายคลึงกัน แต่รูปแบบการเข้าสู่อำนาจที่แตกต่างกัน

ฤกษ์ชัย พูลสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษา การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มธุรกิจใน การเมืองระดับท้องถิ่นของไทย ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลกะรน จังหวัด ภูเก็ต พบว่า (1) วิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่นของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น 4 วิธี คือ การให้ผลประโยชน์ตอบแทนโดยแบ่งเป็นการตอบแทนภายในองค์กรเทศบาลและภายนอกองค์กร เทศบาล การให้การศึกษอบรมเพิ่มความรู้ในด้านอาชีพ การใช้ระบบอุปถัมภ์ เป็นการอุปถัมภ์อย่าง ชอบธรรมโดยใช้อำนาจหน้าที่ การใช้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่มีลักษณะในเชิงอุปถัมภ์ (2) ปัจจัย ในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่น ได้แก่ ความมีภาวะการณ์เป็นผู้นำของกลุ่มการเมือง ท้องถิ่น ความอาวุโสของหัวหน้ากลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้งมาหลายสมัย และการที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่น มีเครือข่ายอาศัยอยู่ในพื้นที่ ทำให้การปฏิสัมพันธ์ของนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนเป็นไปใน ลักษณะที่ดีต่อกัน

มงคล เกษประทุม (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของ นักการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอศรีมหาศ จังหวัด สุโขทัย พบว่า (1) กระบวนการและขั้นตอนในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมือง ท้องถิ่นในอำเภอศรีมหาศ จังหวัดสุโขทัย จำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนสมัครรับเลือกตั้ง นักการเมืองอุทิศเวลาให้กับงานส่วนรวม งานสังคม หรือช่วยงานตามหมู่บ้าน งานศาสนพิธี เพื่อเป็น การแสวงหาผู้สนับสนุน ขั้นตอนระหว่างการสมัครรับเลือกตั้ง นักการเมืองมีกระบวนการณรงค์หา เสียงโดยการพูดคุยกันในหมู่ญาติ พี่ น้อง หรือเพื่อนก่อน แล้วจึงพูดคุยเป็นวงกว้างขึ้น ขั้นตอน

ระหว่างการดำรงตำแหน่ง นักการเมืองท้องถิ่นใช้อำนาจกำหนดนโยบายตลอดจนทบทวน แก้ไขเพิ่มเติมนโยบายต่าง ๆ พัฒนาท้องถิ่นให้ตรงตามที่ตนหาเสียง และตอบสนองต่อความต้องการของผู้สนับสนุน และขั้นตอนเตรียมความพร้อมในการสมัครรับเลือกตั้งครั้งใหม่ คือ การติดต่อประสานงานประสานความร่วมมือกับผู้สนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ แสวงหาผู้สนับสนุนใหม่จากการออกงานชุมชนหมู่บ้านที่เป็นส่วนรวมมากขึ้น (2) ปัจจัยที่ผลต่อการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอศรีมหาสาร จังหวัดสุโขทัย จำแนกออกเป็น 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐานของนักการเมืองท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนจนได้รับเลือกตั้ง ปัจจัยด้านเครือข่าย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อนักการเมืองท้องถิ่นรองจากปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งหากได้รับการสนับสนุนจากเครือญาตินักการเมืองจะประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง ปัจจัยด้านเพื่อน เป็นปัจจัยที่ช่วยนักการเมืองลงพื้นที่ ช่วยในการแสวงหาผู้สนับสนุนให้นักการเมืองได้รับการเลือกตั้ง ปัจจัยด้านผู้อุปถัมภ์ เป็นทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยเสริมจากภายนอกที่ช่วยสนับสนุนนักการเมืองให้ประสบความสำเร็จจากบารมีของผู้อุปถัมภ์ โดยเฉพาะผู้อุปถัมภ์เป็นรัฐมนตรี นักการเมืองระดับประเทศ ข้าราชการระดับสูงในจังหวัด ปัจจัยด้านผู้รับอุปถัมภ์ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนนักการเมือง โดยการรักษาฐานคะแนนในพื้นที่ ตามหมู่บ้าน หรือกลุ่มบ้าน และปัจจัยด้านเงินทุน เป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนนักการเมืองให้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่งทางการเมือง แหล่งที่มาของเงินทุนมาจากครอบครัว หรือผู้ให้การอุปถัมภ์

10. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลไร่เก่า และองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ เทศบาลตำบลไร่เก่า

10.1 ด้านกายภาพ

10.1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล เทศบาลตำบลไร่เก่า ตั้งอยู่ในพื้นที่ 2 ตำบล คือตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของชุมชนตั้งอยู่บนที่ราบเชิงเขาตะนาวศรี ลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก พื้นที่แห่งนี้จึงเหมาะสำหรับการขยายชุมชนเพราะมีถนนสายหลักคือทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ทอดตัวในแนวเหนือ – ใต้ ขนานไปกับทางรถไฟสายใต้ นอกจากนี้ยังมีลำห้วยขนาดเล็กและคลองชลประทานไหลผ่านกระจายไปทั่วพื้นที่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประมาณ 54 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอสามร้อยยอดประมาณ 6 กิโลเมตร

10.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ เทศบาลตำบลไร่เก่ามีพื้นที่ทั้งหมด 7,812.5 ไร่ (12.5 ตารางกิโลเมตร) หรือมีพื้นที่ ร้อยละ 1.41 ของพื้นที่อำเภอสามร้อยยอด

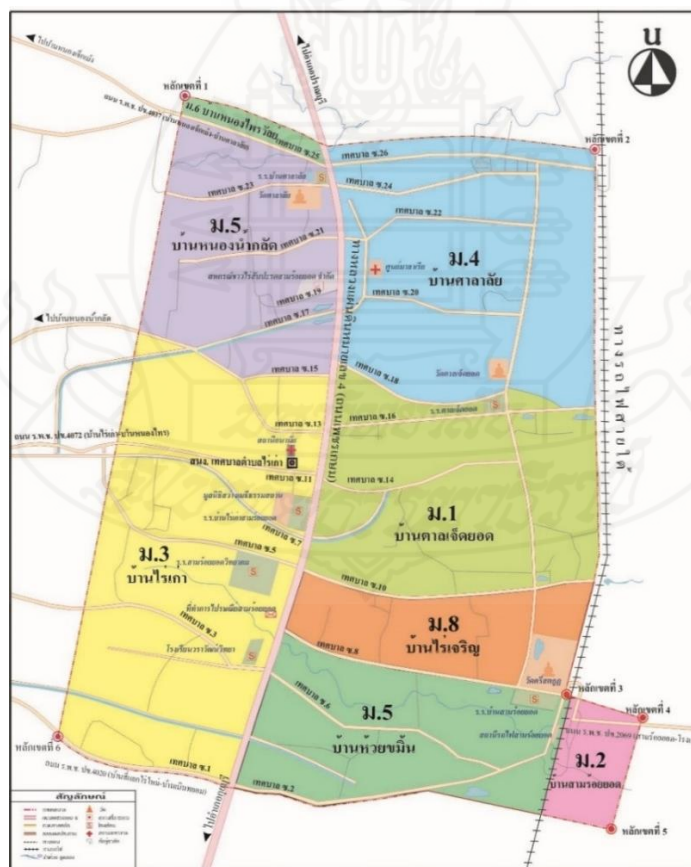

- ทิศเหนือ   จุดลำห้วยศาลาล้ำและองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาล้ำ
- ทิศใต้   จุดเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่
- ทิศตะวันออก   จุดทางรถไฟตลอดแนวเหนือ – ใต้
- ทิศตะวันตก   จุดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

10.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไป ไม่ร้อนไม่หนาวจนเกินไป อุณหภูมิสูงสุดประมาณ 38.4 องศาเซลเซียสต่ำสุดประมาณ 18.2 องศาเซลเซียส เนื่องจากได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฤดูกาล 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน   ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน
- ฤดูฝน   ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว   ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน - ปลายเดือนมกราคม

10.1.4 ลักษณะของดิน สภาพดินในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า พื้นดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่มากที่สุด รองลงมาเป็นการปลูกไม้ยืนต้น และพื้นที่ทำนา ปลูกผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชสมุนไพรตามลำดับ โดยมีพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ คือ สับปะรด ขนุน มะม่วง

ภาพที่ 2.1 แผนที่ในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

10.2 เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลตำบลไร่เก่า ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลใน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 โดยแบ่งเขตการปกครองครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่

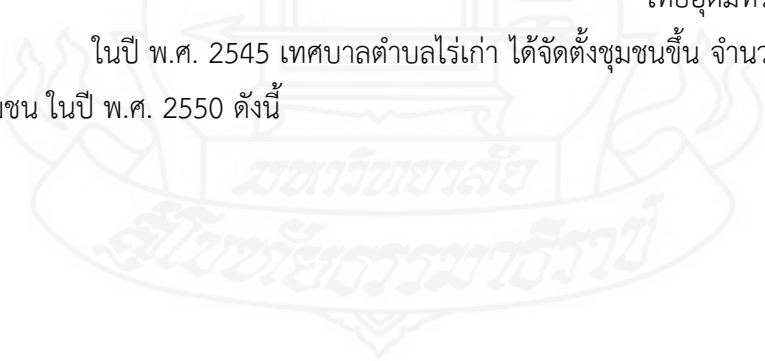
ตำบลไร่เก่า

หมู่ที่ 1 ตำบลไร่เก่า	บ้านตาลเจ็ดยอด	ผู้ใหญ่บ้าน นายอำนาจ รวดเร็ว
หมู่ที่ 2 ตำบลไร่เก่า	บ้านสามร้อยยอด	ผู้ใหญ่บ้าน นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร
หมู่ที่ 3 ตำบลไร่เก่า	บ้านไร่เก่า	กำนัน นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ
หมู่ที่ 5 ตำบลไร่เก่า	บ้านห้วยขมิ้น	ผู้ใหญ่บ้าน นายประหัด งามดี
หมู่ที่ 8 ตำบลไร่เก่า	บ้านไร่เจริญ	ผู้ใหญ่บ้าน นายอำไพ พูลน้อย

ตำบลศาลาลัย

หมู่ที่ 4 ตำบลศาลาลัย	บ้านศาลาลัย	ผู้ใหญ่บ้าน นายชาคริต ทรัพย์เจริญกุล
หมู่ที่ 5 ตำบลศาลาลัย	บ้านหนองน้ำก๊าด	ผู้ใหญ่บ้าน นายกิตติโชค แก้วสกุล
หมู่ที่ 6 ตำบลศาลาลัย	บ้านหนองไพรวัลย์	ผู้ใหญ่บ้าน นายสุภาพ ไทยอุดมทรัพย์

ในปี พ.ศ. 2545 เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้จัดตั้งชุมชนขึ้น จำนวน 9 ชุมชนและเพิ่มเป็น 10 ชุมชน ในปี พ.ศ. 2550 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 รายชื่อคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า

ที่	ชื่อชุมชน	พื้นที่	ประธานคณะกรรมการ ชุมชน
1.	ชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอด	หมู่ที่ 1 ตำบลไร่เก่า	นายเทพสุริยะ อรุณแสนไชยา
2.	ชุมชนบ้านสามร้อยยอด	หมู่ที่ 2 ตำบลไร่เก่า	นายเสน่ห์ สามงามวี
3.	ชุมชนตลาดไร่เก่า	หมู่ที่ 3 ตำบลไร่เก่า	นางฐานิสรา ยงไพศาล
4.	ชุมชนตลาดไร่ใหม่	หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 5 ตำบลไร่เก่า	นายดุสิต สุขหงษ์
5.	ชุมชนห้วยขมิ้น	หมู่ที่ 5 ตำบลไร่เก่า	นางสาวธนาภา อุปคง
6.	ชุมชนสายกลาง	หมู่ที่ 8 ตำบลไร่เก่า	นางกาญจนา พูลน้อย
7.	ชุมชนกระท่อมโพรง	หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 8 ตำบลไร่เก่า	นายอารมณ บัวแก้ว
8.	ชุมชนบ้านศาลาล้าย	หมู่ที่ 4 ตำบลศาลาล้าย	นายสมชัย บัวล้อม
9.	ชุมชนวัดศาลาล้าย	หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 8 ตำบลไร่เก่า (บางส่วน)	นายนกหวีด สุขอ่อน
10.	ชุมชนศาลเจ้าปู่เท่างง	หมู่ที่ 1 ตำบลไร่เก่า	นายสุก โลตทงค์

10.3 จำนวนประชากร

จำนวนประชากรและบ้านในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า ประชากรจำนวน ทั้งสิ้น 10,646 คน คร่าวเรือน 4,087 คร่าวเรือน โดยแบ่งเขตการปกครองครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล จำนวน 8 หมู่บ้าน ซึ่งจำแนกประชากรและบ้าน ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 สถิติประชากรและบ้านในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		รวม	จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง		
หมู่ที่ 1 บ้านตาลเจ็ดยอด	1,056	1,070	2,126	833
หมู่ที่ 2 บ้านสามร้อยยอด	471	445	916	242
หมู่ที่ 3 ตลาดไร่เก่า	851	920	1,771	770
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยขมิ้น	1,324	1,397	2,721	1,162
หมู่ที่ 8 บ้านไร่เจริญ	480	476	956	298
หมู่ 4 บ้านศาลาลัย	764	781	1,545	567
หมู่ 5 บ้านหนองน้ำกลัด	244	226	470	172
หมู่ 6 บ้านหนองไพรวัลย์	73	68	141	43
รวม	5,263	5,383	10,646	4,087

ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลไร่เก่า ณ วันที่ 30 เมษายน 2563

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

10.4 ด้านกายภาพ

10.4.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลไร่เก่า โดยมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 จัดเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก และปรับขนาดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นกลาง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 มีจำนวนหมู่บ้านในเขตความรับผิดชอบ 5 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าตั้งอยู่ทางตอนใต้ของที่ว่าการอำเภอสามร้อยยอด ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร โดยมีถนนเพชรเกษมคั่นกลางพื้นที่ และห่างจากเทศบาลตำบลไร่เก่าระยะทางประมาณ 1.5 กิโลเมตร

10.4.2 ลักษณะภูมิประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่ามีพื้นที่ทั้งหมด 90 ตารางกิโลเมตร หรือเนื้อที่ประมาณ 56,250 ไร่ ภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลไร่เก่าเป็นที่ราบ ทำให้เหมาะแก่การทำเกษตรกรรมและบางส่วนเป็นภูเขาสูง ซึ่งทำให้มีทัศนียภาพที่สวยงาม อีกทั้งมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ลุ่ม

ชุ่มน้ำ ทะเลสาบ เขตอุทยานและป่าไม้ ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่สมบูรณ์แห่งหนึ่ง พืชการเกษตร เช่น สับปะรด มะพร้าว มะม่วง ปาล์ม ว่านหางจระเข้ เป็นต้น

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลศาลาลีย์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลไร่ใหม่และพื้นที่บางส่วนของอำเภอกุยบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขื่อกเขาสามร้อยยอดและตำบลสามร้อยยอด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขื่อกเขาตะนาวศรีและประเทศพม่า

10.4.3 ลักษณะภูมิอากาศ

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อยู่ในเขตแบบมรสุม มีลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น สภาพอากาศโดยทั่วไปจะไม่ร้อนหรือไม่หนาวจนเกินไป ความชื้นของอากาศ ปานกลาง ซึ่งเป็น 3 ฤดู

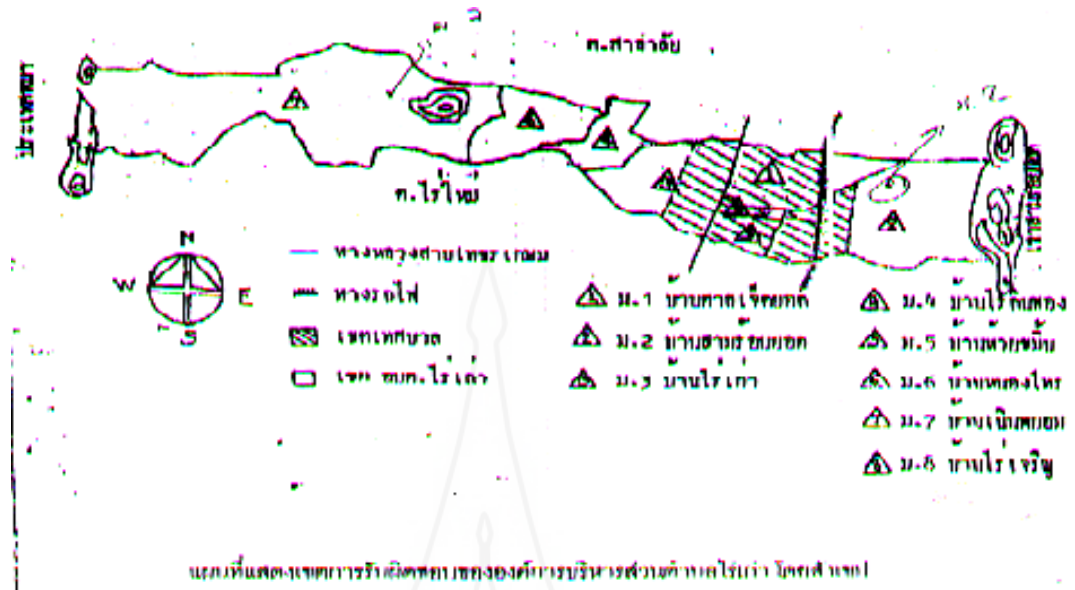
ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน – พฤศจิกายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์

10.4.4 ลักษณะของดิน

สภาพดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ลักษณะของดินในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นราบเหมาะแก่การทำการเกษตร ปลูกพืชไร่มากที่สุด รองลงมาเป็นการปลูกไม้ยืนต้น และพื้นที่ทำนา ปลูกผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชสมุนไพรตามลำดับ โดยมีพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ คือ สับปะรด ขนุน มะม่วง

ภาพที่ 2.2 แผนที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

10.5 เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลไร่เก่า โดยมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 จัดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก และปรับขนาดเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นกลาง เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 มีจำนวนหมู่บ้านในเขตความรับผิดชอบ 5 หมู่บ้าน ดังนี้

10.5.1 จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าบางส่วน 2

หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ 2 ตำบลไร่เก่า บ้านสามร้อยยอด ผู้ใหญ่บ้าน นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร
- หมู่ที่ 3 ตำบลไร่เก่า บ้านไร่เก่า กำนัน นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ

10.5.2 จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าเต็มทั้งหมด 3

หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ 4 ตำบลไร่เก่า บ้านไร่ดินทอง ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ พรหมพิชัย
- หมู่ที่ 6 ตำบลไร่เก่า บ้านหนองไทร ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ อุษะทะโก
- หมู่ที่ 7 ตำบลไร่เก่า บ้านเนินพะยอม ผู้ใหญ่บ้าน นายศักดิ์ธนา นาคี

10.6 จำนวนประชากร

จำนวนประชากรและบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 4,119 คน ครัวเรือน 1,409 ครัวเรือน ซึ่งจำแนกประชากรและบ้าน ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 สถิติประชากรและบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		รวม	จำนวน ครัวเรือน
	ชาย	หญิง		
หมู่ที่ 2 บ้านสามร้อยยอด	198	197	386	181
หมู่ที่ 3 บ้านไร่เก่า	507	491	998	347
หมู่ที่ 4 บ้านไร่ดินทอง	709	697	1,406	412
หมู่ที่ 6 บ้านหนองไทร	339	407	746	268
หมู่ที่ 7 บ้านเนินพยอม	290	293	583	201
รวม	2,034	2,085	4,119	1,409

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสามร้อยยอด ณ วันที่ 30 เมษายน 2563

11. ประวัติและเส้นทางกำเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ

11.1 ประวัติของตระกูลสุกิจปาณีนิจ

นามสกุล “สุกิจปาณีนิจ” เดิมทีมาจาก “แซ่ตั้ง” คือ อากัง นายเล่า แซ่ตั้ง เกิดที่ซัวเถา หรือซ่านโถว เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน ในสมัยนั้นประเทศจีนปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ ทำให้ประสบปัญหาความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจและความยากจนของประชาชน นอกจากนั้นประชาชนถูกกดขี่ข่มเหง และเข้มงวดกวดขันในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ประชาชนส่วนมากจึงตกอยู่ในสภาพยากจน ชาวไร่ชาวนาถูกขูดรีดภาษีอย่างหนัก ถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าของที่ดิน ทำให้คนจีนต้องออกนอกประเทศเพื่อหางานทำซึ่งแผ่นดินไทยก็เป็นหนึ่งในเป้าหมายหลัก ที่คนจีนจำนวนมากต้องการอพยพมาเพื่อหางานทำ ในนั้นก็มิ

นายเล้า แซ่ตั้ง เนื่องจากสมัยนั้นชาวจีนผู้ชายจะต้องทำงานเป็นเสาหลักของครอบครัว ได้ชักชวนกันในหมู่เครือญาติ และเพื่อนบ้านตัดสินใจเดินทางมาเมืองไทย ได้เดินทางมาโดยทางเรือโล้สำเภา มาแบบ“สาตเสื่อหมอนใบ” ไม่มีทรัพย์สิน เงินทองอะไรเลย เริ่มต้นจากศูนย์มาครั้งแรกอาศัยอยู่ที่จังหวัดนครปฐม ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป แยกของตามท่าเรือ ท่ารถไฟ นายเล้า แซ่ตั้ง ท่านเป็นคนขยันอดทนไม่เกียจงานไม่ว่างานจะหนัก จะเหนื่อยขนาดไหนก็ทำขอเพียงให้ได้เงินเพื่อซื้อข้าวกินและเป็นงานที่สุจริตก็พอ ในสมัยนั้นทำงานได้เงินบางส่วนก็ต้องส่งกลับบ้าน ทำให้มีเงินเหลือเก็บไม่มาก ต่อมาเข้าสู่วัยหนุ่มได้เจอกับนางเฮียก แซ่คู ชาวไทยเชื้อสายจีน ได้แต่งงานอยู่กับฉันทน์สามีภรรยาได้มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 11 คน หลังจากนั้นจึงได้อพยพมาตั้งรกรากอยู่ที่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา และภูเขาสูง ส่งผลให้มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ช่วงนั้นทางหน่วยงานราชการให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถางป่า เพื่อนำที่ดินมาใช้ทำการเกษตรบุกเบิกพื้นที่ได้ สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ใครถางป่าได้เยอะก็ทำการเกษตรได้เยอะ นายเล้า แซ่ตั้ง ท่านเป็นคนขยันขันแข็งทำให้มีที่ดินทำการเกษตรเยอะกว่าเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ รวมถึงในสมัยนั้นยังไม่มีถนนเพชรเกษม ไม่นานมีการตัดถนนเพชรเกษมทำให้ที่ดินเริ่มมีราคาที่สูงขึ้น ทำให้ นายเล้า แซ่ตั้ง มีทรัพย์สินมาก และเป็นมรดกตกทอดให้กับบุตร ธิดา ในเวลาต่อมา

11.2 เส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ

ตระกูล “สุกิจปาณีนิจ” เริ่มเข้าสู่การเมืองระดับท้องถิ่น โดยนายพีระ สุกิจปาณีนิจ หรือ กำนันตี เป็นชื่อที่คนในอำเภอสามร้อยยอดรู้จักคุ้นเคยมานาน ท่านเข้าสู่การเมืองครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2536 ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และต่อมาอีก 2 ปี ได้รับเลือกเป็นกำนันตำบลไร่เก่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2538-2548 กำนันตี ถือว่าเป็นผู้บุกเบิกเส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ เพราะจากการที่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในอำเภอสามร้อยยอด เป็นผู้มีการมี เมื่อชาวบ้านมีปัญหาเดือดร้อนไปขอความช่วยเหลือ ท่านก็จะลงพื้นที่ไปช่วยด้วยตัวเอง ทำให้ได้ใจประชาชนมาโดยตลอด

นอกจากนั้นสมัยที่ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่าได้รู้จักกับนายอำเภอสามร้อยยอดท่านได้แนะนำให้รู้จักกับผู้ใหญ่ทางการเมือง คือ นายเสนาะ เทียนทอง ในขณะนั้น นายเสนาะ เทียนทอง สังกัดพรรคไทยรักไทย ทำให้ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ได้เข้าสู่สนามการเมืองระดับประเทศ เมื่อประมาณ พ.ศ.2548 เคยดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรี นายสรอรรถ กลิ่นประทุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากนั้นใน พ.ศ. 2549 นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ได้ถูกเสนอชื่อลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 ประจวบคีรีขันธ์ในนามพรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2549 หลังการเลือกตั้งเสร็จสิ้น ศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดสินให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ ทำให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้ง ในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2549 ในครั้งนี้ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ได้เว้นวรรคทางการเมืองเพื่อกลับไปทำอาชีพการเกษตร และนี่เป็นตำแหน่งสูงสุดทางการเมืองระดับชาติของนายพีระ

สุกิจปาณีนิจ หลังจากนั้น ประมาณ พ.ศ. 2552 ได้รับการทาบทามจากพี่ชาย นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ให้เข้ามาดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ประมาณ 1 ปี กระทั่งใน พ.ศ. 2554 นางปราณี สุกิจปาณีนิจนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า หมุดวาระให้มีการเลือกตั้ง นายพีระ สุกิจปาณีนิจ จึงลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้รับชัยชนะและอยู่ในตำแหน่งถึงปัจจุบัน การเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นของนางปราณี สุกิจปาณีนิจ ได้รับการสนับสนุนจาก นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ในการลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า เนื่องจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เปลี่ยนแปลงในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เดิมมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมาจากความเห็นชอบของสมาชิกสภาท้องถิ่น ได้ยกเลิกกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จากนั้นได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้ส่งนางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งเป็นภรรยา ของนายพีระ สุกิจปาณีนิจ หรือกำนันตี จนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า 3 สมัยตั้งแต่ พ.ศ.2542-2554 ถือว่าประสบความสำเร็จในเส้นทางทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นผู้หญิงในอำเภอสามร้อยยอด ที่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันหลายสมัยมากกว่าหนึ่งทศวรรษ

ในส่วนของ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านได้รับการชักชวนจากน้องชายนายพีระ สุกิจปาณีนิจ ให้เข้าสู่การเมืองท้องถิ่นและยังเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเมืองอีกด้วย นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ เริ่มเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2546 ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลไร่เก่า หลังจากนั้นใน พ.ศ. 2550 นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ด้านธุรกิจเริ่มแรกได้ทำเกษตรกรรม เช่น ทำไร่สับปะรด ทำไร่อ้อย และในด้านเกษตรกรรมประสบความสำเร็จสูงสุดจากการเลี้ยงกุ้งและต่อมาได้ทำธุรกิจขายดิน รับเหมาก่อสร้าง และมีรถแบคโฮ เห็นถนนหนทางในพื้นที่ตำบลไร่เก่า การสัญจรไปมาระหว่างชุมชนยังลำบากท่านสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ก็เลยให้การช่วยเหลือนำรถแบคโฮ มาตักดิน และขนดินไปถมถนนที่มีหลุม ทุกครั้งที่ท่านไปช่วยท่านก็ไม่เคยคิดเงินกับชาวบ้าน ท่านเต็มใจช่วยเหลือทำให้ชาวบ้านรักและชื่นชอบท่านมาก ในด้านศาสนาทำนุบำรุงศาสนา ท่านก็ได้บริจาคทุนทรัพย์ส่วนตัวให้แก่วัดทั้งในพื้นที่อำเภอสามร้อยยอดและอำเภอใกล้เคียง การศึกษาท่านได้บริจาคทุนการศึกษา และอาหารกลางวันเด็ก รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นแก่เด็กนักเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในอดีตท่านเคยดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิสว่างเมธีธรรมสถาน อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มานานกว่าหนึ่งทศวรรษและปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ สถานีตำรวจสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จนถึงปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกำหนดวิธีการวิจัย 2 วิธี คือ

1. การวิจัยภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. การวิจัยเอกสาร จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยต่าง ๆ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคคล 6 กลุ่ม

- 1.1.1 นักการเมืองระดับประเทศในพื้นที่
- 1.1.2 นักการเมืองระดับท้องถิ่นในพื้นที่ อดีตผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น
- 1.1.3 ผู้นำท้องที่ในพื้นที่
- 1.1.4 ประธานกรรมการชุมชนในพื้นที่
- 1.1.5 ประชาชนในพื้นที่
- 1.1.6 ข้าราชการฝ่ายตรงข้าม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการเลือกโดยเฉพาะเจาะจง จากประชากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การเลือกกลุ่มตัวอย่างจะคำนึงถึงคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคลว่าอยู่ในข่ายใดเป็นหลัก ดังนี้

1.2.1 นักการเมืองระดับประเทศในพื้นที่

- 1) นายมนตรี ปาน้อยนนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.2.2 นักการเมืองระดับท้องถิ่นในพื้นที่ อดีตผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น

- 1) นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า
- 2) นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า
- 3) นางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

1.2.3 ผู้นำท้องที่ในพื้นที่

- 1) นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ตำบลไร่เก่า
- 2) นายประหัต งามดี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ตำบลไร่เก่า
- 3) นายอำไพ พูลน้อย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ตำบลไร่เก่า

1.2.4 ประธานกรรมการชุมชนในพื้นที่

- 1) นายสุก โลตทงค์ ประธานกรรมการชุมชน (ศาลเจ้าปู่เท่าง)
- 2) นายดุสิต สุขหงส์ ประธานกรรมการชุมชน (ตลาดไร่ใหม่)
- 3) นายสมชัย บัวล้อม ประธานกรรมการชุมชน (บ้านศาลาล้อย)

1.2.5 ประชาชนในพื้นที่

- 1) นายสำออง หรั่งวัด
- 2) นายอร่าม งามจรี
- 3) นางชนากานต์ สุนทร

1.2.6 ข้าราชการเมืองฝ้ายตรงข้าม

- 1) นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ กำนันตำบลไร่เก่า
- 2) นายจำลอง เผือกผุด ประธานสภาเทศบาลตำบลไร่เก่า

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ จำแนกเป็น 3 ชุด ได้แก่

2.1 ชุดที่ 1 ใช้สัมภาษณ์อดีตผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น

2.2 ชุดที่ 2 ใช้สัมภาษณ์นักการเมืองระดับประเทศ ผู้นำท้องที่ ประธานกรรมการชุมชนและตัวแทนภาคประชาชน

2.3 ชุดที่ 3 ใช้สัมภาษณ์ข้าราชการเมืองฝ้ายตรงข้าม เป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคล ในส่วนนี้จะประกอบไปด้วย วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างฐานอำนาจและวิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลในเบื้องต้น และการใช้แบบสัมภาษณ์ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 ผู้ศึกษาประสานกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย

1.3.2 ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

1.3.3 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไป

วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษา การบอกเล่า การสัมภาษณ์ หรือการใช้ทรงสนะ และข้อคิดเห็นสรุปเป็นผลวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้เครื่องมือวิจัยที่ประกอบด้วยการสัมภาษณ์ เสริมด้วยการศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 2 การรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับ “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลประกอบด้วยกลุ่มประชากร 6 กลุ่ม ซึ่งมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่

- 1.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายมนตรี ปาน้อยนนท์
- 1.2 นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ
อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า นางปราณี สุกิจปาณีนิจ
- 1.3 ผู้ใหญ่บ้าน นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร, นายประหัด งามดี, นายอำไพ พูลน้อย
- 1.4 ประธานกรรมการชุมชน นายสุก โลดทงนค์, นายดุสิต สุขหงส์, นายสมชัย บัวล้อม
- 1.5 ตัวแทนภาคประชาชน นายอร่าม งามจวีร์, นายสำออง หรั่งวัด, นางชนากานต์ สุนทร
- 1.6 ข้าราชการเมืองฝ่ายตรงข้าม
กำนันตำบลไร่เก่า นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ

ประธานสภาเทศบาลตำบลไร่เก่า นายจำลอง เพ็ญผุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้มีการกำหนดเอาไว้ออกเป็น 2 ตอน ซึ่งจะได้วิเคราะห์แต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การสร้างฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 2 การรักษาฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 การสร้างฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอประเด็นหลักเกี่ยวกับวิธีการสร้างฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองทั้งหมด 5 วิธี ดังต่อไปนี้ ด้านเครือข่าย ด้านกลุ่มทางการเมือง ด้านเงินทุน ด้านความรู้ความสามารถและด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง

2.1 ด้านเครือข่าย

ลักขณา ภักดีดินฤนาถ กล่าวว่า สถาบันครอบครัวและเครือข่าย เป็นสถาบันสังคมที่เก่าแก่มากที่สุดสถาบันหนึ่ง เกิดมาพร้อมกับสังคมมนุษย์ ระบบเครือข่ายซึ่งมีลักษณะเป็นระบบอุปถัมภ์ตามแนวความคิดทางด้านมานุษยวิทยาได้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ (1) ญาติสายเดี่ยว (Unilinear Kinship) เป็นระบบญาติที่ให้ความสำคัญแก่ญาติอีกฝ่ายสามีหรือภรรยาแต่เพียงฝ่ายเดียว (2) ญาติสายคู่ (Bilateral Kinship) เป็นระบบญาติที่นับถือหรือให้ความสำคัญแก่ทั้งสองฝ่าย

นอกจากนั้น สิทธิโชค ลางคุณานนท์ กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย คือ ระบบอุปถัมภ์ที่มีอยู่ในหมู่ญาติ นับว่าเป็นระบบที่เก่าแก่มากระบบหนึ่งในสังคมไทยตามวัฒนธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างญาติอาวุโส (พี่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ) กับญาติผู้น้อง (น้อง ลูกหลาน เหลน) เป็นความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์อย่างชัดเจนเป็นระบบที่เก่าแก่ที่สุดระบบหนึ่งในสังคมไทยและ น่าจะเป็นระบบที่คงทนถาวรที่สุดจากการสัมภาษณ์ของอดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้ให้ข้อมูลว่า ตระกูลสุกิจปาณีนิจเป็นตระกูลใหญ่ เก่าแก่ดั้งเดิมในพื้นที่ตำบลไร่ เก่ามีญาติพี่น้องหลายสายมาจากพี่น้องในตระกูลเอง มาจากลูกพี่ลูกน้อง และเป็นญาติเกี่ยวพันทาง แต่งงาน

1.1.1 เครือญาติพี่น้องในตระกูล ลูกพี่ลูกน้อง ญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน

ตระกูลสุกิจปาณีนิจ เป็นตระกูลเก่าแก่มีญาติพี่น้องในตระกูลหลายสาย จากพี่น้องด้วยกันเองที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบล ไร่เก่า และนายพีระ สุกิจปาณีนิจนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน นาง ปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องสะใภ้ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายขวัญชัย วัฒนาร รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องเขยนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ประกอบกับในพื้นที่ตำบลไร่เก่ามีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน หมู่ 3 ตำบลไร่เก่ามีประชากร 2,769 คน ถือว่ามี ประชากรมากที่สุดในตำบลไร่เก่าและตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้อาศัยอยู่ในหมู่ 3 เยอะมากนอกจากนั้น ยังได้รับแรงสนับสนุนจาก นายขวัญชัย วัฒนาร รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องเขย นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ เป็นตระกูลใหญ่ในพื้นที่ตำบลไร่เก่าเหมือนกันอาศัยอยู่ในหมู่ 3 ตำบลไร่เก่า ทำให้เมื่อมีการเลือกตั้งตระกูลสุกิจปาณีนิจสามารถเก็บคะแนนเสียงได้ในพื้นที่ หมู่ 3 ที่มีประชากร มากที่สุดในตำบลไร่เก่าได้ไม่ยาก ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“... ตระกูลสุกิจปาณีนิจ เราเป็นครอบครัวใหญ่มีนายก 2 ท่าน ทั้ง นายก สุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศบาลตำบลไร่เก่าและ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลไร่เก่า ทั้ง 2 นายกเปรียบเสมือนเสาหลักคอยค้ำยันกันและกันให้ไปถึงจุดหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะการสร้างฐานคะแนนเสียงความนิยมในการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา เราได้ญาติพี่น้อง ช่วยเหลือทั้ง 2 แห่ง เทศบาลตำบลไร่เก่ามีนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ เป็นหัวเรือใหญ่ ตัวเองเป็น รองนายกมีศักดิ์เป็นน้องสะใภ้ ได้ช่วยนายกดูแลเรื่องมวลชนเนื่องจากเคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลไร่เก่าทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมาตลอด เครือญาติตระกูลสุกิจปาณีนิจจะอาศัยอยู่ หมู่ 3 ตำบลไร่เก่าที่มีประชากรมากที่สุดในเขตตำบลไร่เก่า โดยใช้กลยุทธ์ “ญาติต่อญาติ” หลายสาย มาจากพี่น้องในตระกูลเองมาจากลูกพี่ลูกน้อง และเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน...” (นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 6 มิถุนายน 2563)

ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่มาตั้งแต่ พ.ศ. 2542 สมัยนั้นได้ให้ภริยา นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้รับชัยชนะมาตลอดจนถึง พ.ศ. 2554 ได้เปลี่ยนผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า คือ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ก็ถือว่า โชคดีเพราะมีฐานเสียงเดิมที่สนับสนุนอยู่แล้ว ประกอบกับการสัมภาษณ์ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้กล่าวว่า

“...การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าใน พ.ศ. 2554 มีผู้ลงสมัครชิงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า 2 คน ตัวเองได้รับชนะในการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียง 1,690 คะแนน คู่แข่งได้คะแนน 391 คะแนน ถือว่าเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากสมัยที่ภริยาตัวเองเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าตัวเองและภริยาได้ลงพื้นที่ด้วยกันตลอดจึงถือได้ว่าเป็นการแนะนำตัวเองในครั้งลงพื้นที่ ไม่ต้องเหนียวกับการหาเสียงมาก แต่ก็ต้องลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์แนะนำตัวเองให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับนโยบายที่ตัวเองและทีมผู้บริหารท้องถิ่นจะดำเนินการหลังจากเข้ามาทำงานส่วนการสร้างฐานเสียงทางตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญโดยการลงพื้นที่พบปะประชาชนสม่ำเสมอ...”(นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้นในสังคมไทยยังคงเป็นสังคมอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ พี่น้องยังเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก นักการเมืองที่มาจากตระกูลที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจดีและสังคมของนักการเมืองที่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองจะมีความแตกต่างกันในแต่ละสังคม โดยสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนทำให้นักการเมืองผู้หญิงหรือนักการเมืองที่มีอายุน้อยได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งได้ การเป็นคู่สมรสหรือญาติของนักการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ให้นักการเมืองผู้หญิง นักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองหรือมีญาติ พี่น้อง เยอะย่อมได้เปรียบคู่แข่งทางการเมือง สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าทั้ง 2 ท่านเป็นนายกในตำบลไร่เก่า ค่อยพียงพวาอาศัยซึ่งกันและกันเหมือนเสาค้ำยันถ่วงดุลไม่ให้ล้มจึงทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองแข็งแรงโดยได้รับการสนับสนุนจากพี่น้องในตระกูลเองและมาจากลูกพี่ลูกน้อง เป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน เช่น นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า 3 สมัย มีศักดิ์เป็นน้องสะใภ้ นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และนายขวัญชัย วัฒนาร รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องเขยนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ทั้งตระกูลสุกิจปาณีนิจและตระกูลวัฒนารต่างเป็นตระกูลใหญ่ในตำบลไร่เก่าเช่นกัน และอาศัยอยู่ในหมู่ 3 ถือว่ามีจำนวนประชากรมากที่สุดในตำบลไร่เก่า ถ้าให้นับญาติพี่น้องตัวเองคิดว่าในตำบลไร่เก่า ตระกูลสุ

กิจปาณินิจ เยอะที่สุด...” (นายประหัด งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

“...การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นญาติพี่น้องถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากพื้นที่การเลือกตั้งระดับตำบล ญาติจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญ ตระกูลสุกิจปาณินิจ ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ หมู่ 3 ตำบลไร่เก่า ซึ่งเป็นหมู่ที่มีประชากรมากที่สุดในตำบลไร่เก่า มีญาติพี่น้องเยอะโดยเฉพาะเกี่ยวพันทางแต่งงาน เช่น รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า รองณีสักดิ์เป็นน้องสะใภ้ ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า รองขวัญชัย วัฒนาร เป็นตระกูลใหญ่ในตำบลไร่เก่าเหมือนกันเครือญาติส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ 3 มีประชากรมากที่สุดในตำบลไร่เก่า...” (นายสุก โลดทงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการชุมชน ศาลเจ้าปู่เท่างง สัมภาษณ์วันที่ 8 มิถุนายน 2563)

“...ในตำบลไร่เก่า หมู่ 3 มีประชากรมากที่สุดในตำบลและเครือญาติตระกูลสุกิจปาณินิจถือว่าเยอะที่สุด นายกษุชาติ สุกิจปาณินิจ ท่านมีญาติหลายสายทั้งจากพี่น้องเอง เช่น น้องชาย ท่านนายกพิระ สุกิจปาณินิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และเกี่ยวพันทางการแต่งงาน เช่น รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า รองณีสักดิ์เป็นน้องสะใภ้ นายกษุชาติ สุกิจปาณินิจ เคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า 3 สมัย และรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าท่านขวัญชัย วัฒนาร มีศักดิ์เป็นน้องเขยนายกษุชาติ สุกิจปาณินิจ ทั้ง 2 ท่านคอยช่วยเหลือและสนับสนุนเรื่อยมา...” (นายสำอวง หรั่งวัด เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น ญาติพี่น้องยังเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณินิจทั้งนายกษุชาติ สุกิจปาณินิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และน้องชายนายกพิระ สุกิจปาณินิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ต่างก็คอยสนับสนุนซึ่งกันและกันจึงทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองแข็งแกร่ง อีกทั้งได้รับแรงสนับสนุนจากรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าทั้ง 2 ท่าน ที่มีความเกี่ยวพันทางการแต่งงาน จึงเรียกว่ากลยุทธ์ “ญาติต่อญาติ” เปรียบเสมือนใยแมงมุมโยงไปโยงมาระบบเครือญาติ ญาติพี่น้องยังใช้ได้กับการเมืองไทยไม่ว่าการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น กลุ่มญาติพี่น้องจึงมีความสำคัญมากเพราะมีสายสัมพันธ์ทางสายเลือดที่ยึดโยงกันแน่นแฟ้น ความสัมพันธ์เชิงเครือญาติยังเป็นฐานเสียงที่สำคัญ และรับประกันได้ว่าสามารถเข้ามาเป็นนักการเมืองท้องถิ่นได้ยาวนาน ประกอบกับการสัมภาษณ์นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวว่า ระบบเครือญาติหรือญาติพี่น้องยังเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก

“...นายกษุชาติท่านมีญาติ พี่น้องเยอะไม่ว่าจะเป็นพี่น้องด้วยตัวเองและเกี่ยวพันทางการแต่งงาน มีผลต่อการเลือกตั้งทั้งสิ้นยังการเมืองระดับท้องถิ่นเขตเลือกตั้งระดับตำบล ญาติที่

น้องจึงเป็นตัวแปรสำคัญ...” (นายมนตรี ปาน้อยนันทน์ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สัมภาษณ์วันที่ 22 มิถุนายน 2563)

อย่างไรก็ตามปัจจัยความสัมพันธ์เชิงเครือญาติยังมีผลต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่มีพื้นที่ขนาดเล็กประกอบด้วยตระกูลสุกิจปาณีนิจมีพี่น้องหลายสายมาจากพี่น้องในตระกูลเอง มาจากลูกพี่ลูกน้อง และเป็นญาติเกี่ยวพันทางการแต่งงานเป็นส่วนสำคัญคู่ขนานกับสนับสนุนทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ดังนี้

“...ในพื้นที่หมู่ 3 ตำบลไร่เก่าส่วนใหญ่เครือญาติตระกูลสุกิจปาณีนิจอาศัยอยู่ญาติ นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ มาจากหลายสายทั้งพี่น้องในตระกูลเอง เช่น นายกองค้การบริหารส่วน ตำบลไร่เก่าก็เป็นน้องชายนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และมาจากญาติเกี่ยวพันทางการแต่งงาน รอง นายเทศมนตรีตำบลไร่เก่ารองณี มีศักดิ์เป็นน้องสะใภ้และรองนายกเทศมนตรีอีกท่าน รองขวัญชัย วัฒนาร มีศักดิ์เป็นน้องเขย ทำให้ท่านมีญาติมาจากหลายสายทั้งพี่น้องในตระกูลเองและมาจากญาติ เกี่ยวพันทางการแต่งงาน โดยเฉพาะการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก นักการเมืองท้องถิ่น ที่มีญาติพี่น้องเยอะก็ย่อมทำได้เปรียบคู่แข่ง ในการเลือกตั้งจึงไม่ต้องเหนื่อยกับการหาเสียง...” (นายจำลอง เผือกผุด ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 6 มิถุนายน 2563)

1.2 ด้านกลุ่มทางการเมือง

ประธาน สุวรรณมงคล ได้กล่าวว่า ระบบอุปถัมภ์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่พึ่งพิงอย่าง แนบแน่นระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้ถูกอุปถัมภ์ (patron-client relationship) ในสังคมของประเทศกำลัง พัฒนาทั้งหลาย ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ ผูกพันด้วย “การพึ่งพิง” และ “การตอบแทน” โดยผู้อุปถัมภ์จะเป็นที่พึ่งพิงของผู้ถูกอุปถัมภ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนตัว และ ตำแหน่งหน้าที่ของตน ผู้อุปถัมภ์บางคนที่มีทรัพยากรอำนาจมาก เช่น ความมั่งคั่งหรือตำแหน่งหน้าที่ สูง สามารถใช้ทรัพยากรอำนาจในการอุปถัมภ์ผู้คนที่อยู่ในเครือข่ายการอุปถัมภ์ได้มากจนบางครั้งถูก เรียกว่า “เจ้าพ่อ” ก็มีไม่น้อย ทั้งนี้ต้องเข้าใจว่า ระบบอุปถัมภ์มีลักษณะของการพึ่งพิงกันอย่างไม่เท่า เทียมกันโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันซึ่งอาจเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง ความจงรักภักดี หรือสิ่งมีคุณค่าอื่นที่เป็นที่ต้องการ โดยผู้อุปถัมภ์เป็นผู้จัดหาหรือให้กับผู้ใต้อุปถัมภ์ และแปรเปลี่ยนมา เป็น “บุญคุณ” ที่ได้รับการอุปถัมภ์ต้องตอบแทนในรูปของความจงรักภักดีหรือการยอมรับปฏิบัติตาม คำสั่งหรือคำขอของผู้อุปถัมภ์ บางครั้งก็มีการเรียกกันว่าเป็นความสัมพันธ์แบบ “เจ้านาย-ลูกน้อง” ทำให้ผู้อุปถัมภ์สามารถสั่งการหรือขอให้ผู้ที่อยู่ใต้อุปถัมภ์ดำเนินการตามที่ต้องการได้

ใน พ.ศ. 2554 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในพื้นที่ตำบล ไร่เก่า ในช่วงที่มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมีการจัดตั้งทีมงานในลักษณะคล้ายคลึงกับพรรคการเมือง ระดับชาติ เพียงแต่ทีมงานทางการเมืองท้องถิ่นยังไม่มีกฎหมายรองรับจึงไม่สามารถจัดตั้งเหมือน

พรรคการเมืองได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ที่มีบทบัญญัติและความหมายของการเป็นพรรคการเมืองเอาไว้มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดที่ 1 การจัดตั้งพรรคการเมือง ทีมงานทางการเมืองดังกล่าวจึงมิใช่พรรคการเมืองที่แท้จริง ทำให้ทีมงานทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจึงมีลักษณะการจัดตั้งชั่วคราว ไม่มีความยั่งยืน เมื่อถึงใกล้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นเท่านั้นจึงมีการจัดตั้งทีมงานทางการเมือง หลังจากผ่านพ้นการเลือกตั้งก็มักจะสลายตัวทันที ไม่มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องอีกต่อไป ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ดังนี้

“...ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2554 ทีมงานทางการเมืองที่สนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งนั้น จะมีลักษณะไม่ใหญ่เหมือนกับกลุ่มทางการเมือง โดยใช้ชื่อว่า “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ตัวเองลงสมัครนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ได้ร่วมกันจัดตั้งทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาเทศบาล ใช้ชื่อว่า “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแบ่งเป็น 2 เขต ให้มีสมาชิกสภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาเทศบาลเกินครึ่ง ทั้งทีมผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาเทศบาลจะค่อยประสานงาน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครและแนวนโยบายต่าง ๆ ผ่านไปยังประชาชนในพื้นที่ หลังจากเสร็จภารกิจการเลือกตั้ง “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ก็ได้สลายตัวลงไป “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” จะมาจากทุกชุมชนทั้งทีมสมาชิกสภาเทศบาลและทีมผู้บริหารท้องถิ่น เช่น เลขานุการนายกเทศมนตรีอาจารย์ระยอง ท่านเป็นอดีตผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนกว้างขวางในพื้นที่ตำบลศาลาล้อยในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่ามีพื้นที่รับผิดชอบ 2 ตำบล ตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาล้อยทำให้ต้องหาคนที่สามารถดึงคะแนนเสียงมาสนับสนุนได้ส่วนที่ปรึกษานายกเทศมนตรีไพงาม ท่านเป็นกำลังหลักในการลงพื้นที่หาเสียง หมู่ 5 ชุมชนห้วยขมิ้น มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของตำบลไร่เก่า ใครมีฐานคะแนนเสียงในชุมชนห้วยขมิ้นหรือสามารถดึงคะแนนเสียงในชุมชนนี้ได้ถือมีผลต่อการแพ้-ชนะได้ ดังนั้นตัวเองเห็นว่าการเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมงานทางการเมืองถือว่ามีความสำคัญต่อการเลือกตั้ง...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

1.2.1 การเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นจากหลายพื้นที่

ในการเลือกตั้งของเทศบาลตำบล กฎหมายระบุให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง 1 คน และให้มีรองนายกเทศมนตรี 2 คน ให้มีเลขานุการ 1 คน และที่ปรึกษา 1 คน และให้มีสมาชิกสภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน แบ่งเป็น 2 เขต เขตละ 6 คน ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจจะเลือกทีมผู้บริหารมาจาก 2 ตำบลในเขตเทศบาล เช่นใน พ.ศ. 2554 รองนายกเทศมนตรีจะให้คนที่ไว้วางใจก็คือคนในเครือญาติตระกูลสุกิจปาณีนิจ เลขานุการ

นายกเทศมนตรีอาจารย์ระยอง ท่านเป็นอดีตผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนกว้างขวางในพื้นที่ตำบล ศาลาลัยในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่ามีพื้นที่รับผิดชอบ 2 ตำบล ตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาลัยทำให้ ต้องหาคนที่สามารถดึงคะแนนเสียงมาสนับสนุนได้ส่วนที่ปรึกษานายกเทศมนตรีท่านไพงาม ท่านเป็น คนในพื้นที่ หมู่ 5 ชุมชนห้วยขมิ้น เป็นชุมชนที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของตำบลไร่เก่า ใครมีฐาน คะแนนเสียงในชุมชนห้วยขมิ้นหรือสามารถดึงคะแนนเสียงในชุมชนนี้ได้ถือว่ามีผลต่อการแพ้-ชนะได้ ใน ส่วนของทีมสมาชิกสภาเทศบาลก็จะหาคนที่กว้างขวางในพื้นที่หรือตระกูลใหญ่มีญาติพี่น้องเยอะทำให้ เมื่อถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่ เก่า กล่าวเพิ่มเติมว่าในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นครั้งล่าสุด เมื่อ พ.ศ. 2554 ทีมงานทางการเมือง ถือว่ามีความสำคัญในการเลือกตั้งเนื่องจากในสมัยนั้น ยังไม่มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียช่วยในการหา เสียงเลือกตั้งเหมือนในปัจจุบันมีเพียงการจัดตั้งเป็นทีมงานคอยประสานงานกับประชาชนในพื้นที่ “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ถือว่าตอบโจทย์ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2554 ทีมผู้บริหารท้องถิ่นและ ทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมาจากทุกชุมชนจึงทำให้สามารถดึงคะแนนมาได้ทุกชุมชน “ทีมอนุรักษ์ พิตักษ์ท้องถิ่น” จะไม่มีการจัดตั้งสาขาเหมือนพรรคการเมืองแต่อย่างใด อาศัยความผูกพันของทีมงาน ที่มีแต่ละชุมชนเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่ทุกคนจะมีฐานเสียงของตัวเองทั้งสิ้นประกอบกับการสัมภาษณ์ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้กล่าวว่า ในการ เลือกตั้ง เมื่อ พ.ศ. 2554 กลุ่มทางการเมืองหรือทีมงานทางการเมืองจะไม่มีการจัดตั้งเหมือนเทศบาล เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่ากฎหมายเลือกตั้งระบุให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้หมู่บ้านละ 2 คน การหาเสียงจึงเป็นในลักษณะตัวใครตัวมัน

“...กลุ่มทางการเมืองที่สนับสนุนหรือทีมงานที่สนับสนุนในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2554 ไม่มีการจัดตั้งทีมงานเหมือนเทศบาลตำบลไร่เก่า แต่จะใช้วิธีการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนชาวบ้าน เป็นประจำนำข้อมูลข่าวสารนโยบายจากภาครัฐไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบ ดังนั้นการลง พื้นที่ในช่วงการเลือกตั้งคงจะลงพื้นที่ไม่ครบทุกครัวเรือนเพราะมีระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่ ตัวเองจะอาศัยการลงพื้นที่สม่ำเสมอในช่วงที่เป็นกำนันและช่วงที่กรียาเป็นนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลไร่เก่า...” (นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กล่าวว่าในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2554 เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้จัด “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” โดยถือว่าประสบความสำเร็จใน การเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านมามีได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดีรวมทั้งการเลือกทีม ผู้บริหารท้องถิ่นถือว่ามีความสำคัญต่อการเลือกตั้ง และในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าเป็น พื้นที่ขนาดเล็กกว่าเทศบาลจึงไม่มีการจัดตั้งทีมงานแต่จะมีการเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นมาจากหลาย

พื้นที่ ซึ่งประกอบกับการสัมภาษณ์ นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวว่า การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก การเลือกทีมงานผู้บริหารท้องถิ่นถือว่ามีความสำคัญต่อการเลือกตั้ง ถ้าได้คนที่กว้างขวางในแต่ละพื้นที่มาร่วมทีม ยิ่งได้เปรียบคู่แข่ง

“...ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2554 นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านมีทีมงานที่ค่อนข้างสนับสนุนชื่อ “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ซึ่งเป็นการจัดตั้งขึ้นในช่วงที่มีการเลือกตั้ง โดยได้แบ่งออกเป็น 2 ทีม ทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นทำงานประสานกันสามารถทำคะแนนให้นายกสุชาติได้มากพอสมควร รวมถึงการเลือกทีมงานผู้บริหารท้องถิ่นนายกท่านจะเลือกมาจากทุกพื้นที่เพื่อดึงคะแนนเสียงให้ได้จากทุกชุมชน...” (นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

“...การเลือกทีมงานผู้บริหารถือว่ามีส่วนสำคัญมากในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น นายกสุชาติท่านจะเลือกคนที่กว้างขวางในพื้นที่มาร่วมทีมงาน เช่น เลขานุการนายกเป็นอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งกว้างขวางในพื้นที่ตำบลศาลาลีย์ส่วนที่ปรึกษานายกท่านก็เลือกจากชุมชนห้วยขมิ้นที่มีประชากรเป็นอันดับสองในเขตเทศบาลเพื่อให้ได้คะแนนเสียงในทุกพื้นที่...” (นายดุสิต สุขหงส์ ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานชุมชน ตลาดไร่ใหม่ สัมภาษณ์วันที่ 19 มิถุนายน 2563)

อย่างไรก็ตามปัจจัยที่สนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาของนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ได้รับแรงสนับสนุนจากทีมงานผู้บริหารและ “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ถือได้ว่าประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาประกอบกับการสัมภาษณ์ นางชนากานต์ สุนทร เป็นประชาชนในพื้นที่ ได้กล่าวว่า คะแนนเสียงที่สนับสนุนนายกสุชาติส่วนใหญ่ได้มาจากทุกชุมชน เนื่องจากนายกท่านจะเลือกทีมงานผู้บริหารมาจากหลายพื้นที่เพื่อดึงคะแนนเสียงจากคู่แข่งให้ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...คะแนนเสียงส่วนใหญ่ที่นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจได้รับมาจากทุกชุมชน โดยช่วงที่มีการเลือกตั้ง เมื่อ พ.ศ. 2554 ได้รับการสนับสนุนจาก “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” ซึ่งสมาชิกในทีมงานหลักก็มาจากบุคคลที่ลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ก็มาจากคนที่กว้างขวางในชุมชนมีฐานเสียงของตัวเองอยู่แล้วส่วนทีมผู้บริหาร เช่น เลขานุการนายกท่านก็เลือกมาจากพื้นที่ตำบลศาลาลีย์เป็นอดีตผู้อำนวยการสถานศึกษาและที่ปรึกษาก็มาจากชุมชนห้วยขมิ้นที่มีประชากรเป็นอันดับสองในเขตเทศบาล ใครสามารถดึงคะแนนเสียงในชุมชนห้วยขมิ้นมาสนับสนุนตัวเองได้เยอะก็มีโอกาสชนะได้มากกว่า...” (นางชนากานต์ สุนทร เป็นประชาชนในพื้นที่ วันที่ 5 มิถุนายน 2563)

อีกทั้ง วันวิสาข์ แก้วจินดา ได้กล่าวถึง ระบบอุปถัมภ์ไว้ว่ากลุ่มที่มีการจัดลำดับสมาชิกเป็นชั้นลดหลั่นกันไป โดยมีผู้นำคนเดียวและมีผู้ตามหลายคน ผู้นำจะรวมอำนาจไว้ที่ตนเองและมีฐานะสูงกว่าผู้ตาม ผู้นำสามารถผูกพันยึดเหนี่ยวผู้ตามให้จงรักภักดีอยู่ภายใต้อิทธิพลด้วยการจัดสรรผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ทีมงานที่สนับสนุนทางการเมืองก็มาจากทีมผู้บริหารท้องถิ่น รองนายก เลขา
นายก ที่ปรึกษานายก ผู้บริหารส่วนใหญ่ก็เป็นคนกว้างขวางในพื้นที่...” (นายมนตรี ปาน้อยนันทน์ ซึ่ง
ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สัมภาษณ์วันที่ 22 มิถุนายน 2563)

1.3 ด้านเงินทุน

ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมีหลายปัจจัยแต่ปัจจัยที่
สำคัญและขาดไม่ได้เลยคือปัจจัยทางการเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ระเบียบคณะกรรมการการ
เลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและประกาศคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง ได้กำหนดประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นของ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้นการใช้จ่ายเงินใน
กิจกรรมการเลือกตั้งจึงต้องระมัดระวังการใช้จ่ายเงินไม่ให้ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข้อดีของการ
เลือกตั้งทำให้ได้คนดี มีความรู้ความสามารถ ไม่ใช่ใครมีเงินทุนมากจะนำมาใช้เพื่อการเลือกตั้งได้ จึง
เป็นการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต เทียงธรรม

ปัจจัยด้านสภาพทางการเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและ
ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจกล่าวตรงกันว่า ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการลง
สมัครรับเลือกตั้งปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านการเงิน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สมัคร
รับเลือกตั้งจะสามารถดำเนินกิจกรรมการณรงค์หาเสียงได้ตามที่วางไว้หรือไม่ ตามที่ได้จัดแจ้งกับ
กรรมการการเลือกตั้ง เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อ
ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เมื่อมีเงินทุนก็สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่หลากหลายและคล่องตัว
ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติหรือการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
ปัจจัยทางการเงินถือว่ามีผลสำคัญต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมทาง
การเมืองต่าง ๆ ตามที่ได้จัดแจ้งกับกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้นปัจจัยด้านการเงินจึงเข้าเกี่ยวข้องกับการ
เลือกตั้งอย่างปฏิเสธไม่ได้ ทุกคนที่เข้ามาเล่นการเมืองก็ต้องมีเงินในการดำเนินกิจกรรมทาง
การเมืองต่าง ๆ เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
 เป็นต้น รวมถึงการลงพื้นที่พบปะประชาชน ค่าพาหนะ อาหารเครื่องดื่มในการเลี้ยงประชาชนที่ไป
ช่วยเหลือเสียง แต่ทุกอย่างก็ต้องเป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ การทำงาน
การเมืองต้องมีค่าใช้จ่ายต้องควักกระเป๋าตัวเองบ้างเป็นเรื่องธรรมดาของนักการเมืองที่ต้องการผูกใจ
คนไว้ ตั้งแต่ตัวเองเข้ามาเล่นการเมืองมีแต่รายจ่าย ต้องแบกรับภาระหลายอย่าง เงินเดือนก็น้อยนิด
บางที่ไม่รู้ตัวเองคิดถูกหรือคิดผิดที่เข้ามาเล่นการเมือง ประกอบอาชีพส่วนตัวสบายใจกว่าเยอะ...”
(นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน
2563)

“...ด้านเงินทุน เมื่อก่อนสมัยที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและกำนันไม่มีการใช้เงินแต่อย่างใด การเลือกตั้งเมื่อครั้งล่าสุด ใน พ.ศ. 2554 ตัวเองลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า การเลือกตั้งก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปแต่ก็ไม่ได้ใช้เงินในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองแต่อย่างใด ยืนยันว่าตนเองใช้วิธีเดิมในการหาเสียงเลือกตั้งด้วยการลงพื้นที่พบปะประชาชนในทุกพื้นที่ที่จะมีเพิ่มขึ้นมาก็คือค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ตามที่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งมีกฎหมายเลือกตั้งควบคุมอยู่จะทำอะไรต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายกำหนด...” (นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน 2563)

“...เมื่อพูดถึงการเลือกตั้งไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าไม่ได้ใช้เงิน แต่การใช้เงินต้องอยู่ในขอบเขตตามที่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ไม่ใช่ใครมีเงินทุนมากแล้วจะเอามาใช้เพื่อการเลือกตั้ง การเลือกตั้งมันมีกฎหมายเลือกตั้งกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ว่าผู้สมัครแต่ละคนจะต้องใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งคนละเท่าใด ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ตามที่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเลือกตั้งผู้สมัครทุกคนต้องสรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเลือกตั้งส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด...” (นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 6 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นและอดีตผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กล่าวว่าปัจจัยด้านการเงินที่ใช้ในการเลือกตั้งถือว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ตามที่ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เนื่องจากกฎหมายเลือกตั้งกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องใช้เงินคนละเท่าใด ไม่ใช่ใครมีเงินทุนมากจะนำมาใช้เพื่อการเลือกตั้งได้ จึงเป็นการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต เทียงธรรม

การใช้เงินเพื่อการเลือกตั้งยังจำเป็น แต่ไม่ใช่รูปแบบของการแจก เป็นเรื่องของการที่คนคนหนึ่งจะใช้เงินเพื่อสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้งประกอบกับการสัมภาษณ์นายประหัต งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวว่า ตระกูลสุกิจปาณีนิจทั้งนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ ทั้ง 2 ท่านมีความพร้อมทางเศรษฐกิจและมีธุรกิจส่วนตัวหลายอย่าง เช่น รับเหมาก่อสร้าง ขายดิน และมีรถแบคโฮ เมื่อก่อน หมู่ 5 ชุมชนห้วยขมิ้น ช่วงฤดูฝนน้ำจะท่วมขังตลอด

บางครั้งรอหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยอาจจะไม่ทันกาล นายกท่านก็สนับสนุนรณรงค์โสมมาช่วยชุดคลองระบายน้ำ

“...การทำงานการเมืองไม่ใช่จะมาทำเอาตอนหาเสียงเลือกตั้ง ทุกอย่างมันต้องสร้างความนิยมในหมู่ประชาชนเรื่อยมา ยกตัวอย่างเมื่อเกิดน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนน้ำระบายไม่ทันทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่ นายกท่านได้กรุณานำรถแบคโฮมาช่วยชุดคลองระบายน้ำ ปัจจุบันนายกท่านได้ดำเนินการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยม คลองห้วยขมิ้น ทำให้น้ำระบายได้เร็วขึ้น ซึ่งกิจกรรมที่ทำทางการเมืองทุกอย่างก็ต้องมีเงินเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนการทำงาน...” (นายประหัด งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

“...ปัจจัยด้านเงินทุนในการเลือกตั้งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ปัจจุบันดีขึ้นมาหน่อยมีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้การเลือกตั้งเป็นธรรมกับทุกฝ่าย...” (นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563) อีกทั้งกฎหมายเลือกตั้งกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยผู้สมัครแต่ละคนจะต้องใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งไม่เกินที่จัดแจ้งกับกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ปัจจัยทางการเงินในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ถือว่ามีความสำคัญระดับหนึ่ง เช่น ค่าทำป้าย เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการโฆษณาหาเสียง การลงพื้นที่พบปะประชาชนเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง กิจกรรมทางการเมืองทุกอย่างต้องมีเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง การใช้จ่ายเงินเพื่อการเลือกตั้งยังจำเป็น แต่ไม่ใช่รูปแบบของการแจก เป็นเรื่องของการที่คนคนหนึ่งจะใช้จ่ายเงินเพื่อสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองนายกสุชาติท่านเป็นคนที่มีเชื้อเพื่อเผื่อแผ่ ใครขอความช่วยเหลืออะไรที่ช่วยได้นายกช่วยเหลือ ไม่ว่าจะกำลังกาย กำลังใจ และกำลังเงิน เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง...” นางชนากานต์ สุนทร เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 5 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้น อัลวิน ทือฟเลอร์ อ้างถึงใน พรอัมรินทร์ พรหมเกิด ได้กล่าวถึงที่มาของอำนาจว่ามีอยู่ 3 ประการ ได้แก่ ดาบ อัญมณี และกระจกเงา ดาบ คือตัวแทนของกำลังและความรุนแรง อัญมณี คือ ความมั่งคั่งและเงินตรา ส่วนตัวกระจกเงาคือ จินตนาการ ความสำนึกและความรู้ ทั้งความรุนแรง เงินตรา และความรู้ ประกอบกันขึ้นเป็น “ระบบแห่งอำนาจ” และสามารถใช้อำนาจหนึ่งเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาอีกสองอย่างได้ กล่าวคือ ใช้เป็นอาวุธเพื่อข่มขู่เอาเงินทองหรือข้อมูลความรู้จากผู้ตกเป็นเหยื่อ หรือใช้เงินซื้อข้อมูลความรู้หรืออาจใช้ข้อมูลความรู้เพื่อแสวงหาเงินตราและสะสมกองกำลังได้เช่นกัน ทั้งสามสิ่งนี้นำมาใช้ได้ในทุกระดับ ตั้งแต่ในระดับครอบครัวจนถึงการเมืองท้องถิ่น

และระดับชาติ ประกอบการสัมภาษณ์นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวว่า คนที่จะเข้ามาเล่นการเมืองถ้าไม่มีเงินทุนสมัยนี้ถือว่าลำบากเพราะการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ทุกอย่างก็ต้องใช้เงิน

“...การใช้เงินเพื่อการเลือกตั้งยังจำเป็น เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ก็ต้องใช้เงินทั้งนั้นแต่ก็มีกฎหมายการเลือกตั้งเข้ามาควบคุม ไม่ว่าจะการเมืองระดับท้องถิ่นหรือแม้แต่ระดับชาติ ก็ต้องอาศัยปัจจัยทางการเงินในการขับเคลื่อนดำเนินกิจกรรมทางการเมืองทั้งสิ้น...” (นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สัมภาษณ์วันที่ 22 มิถุนายน 2563)

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า เงิน คือ อำนาจ (money is power) เงินเป็นทั้งอำนาจในตัวเองและเป็นกำลังในการแสวงหาอำนาจทางการเมืองได้ ยุคนี้จึงต้องหาเงินก่อน ถ้าต้องการอยากได้อำนาจทางการเมืองการใช้เงินเพื่อการเลือกตั้งยังจำเป็น แต่ไม่ใช่รูปแบบของการแจก เป็นเรื่องของการที่คนคนหนึ่งจะใช้เงินเพื่อสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การลงสมัครรับเลือกตั้งมันก็ต้องใช้เงินเป็นเรื่องปกติเพื่อสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง แต่ปัจจุบันไม่ใช่รูปแบบของการแจก จะเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนพาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ไปเที่ยว การจัดกิจกรรมแบบนี้ส่งผลต่อความนิยมทางการเมืองและฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งเป็นอย่างดี...” (นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

1.4 ด้านความรู้ความสามารถ

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด ได้กล่าวว่า อำนาจที่มีคุณภาพสูงสุดคือ “ความรู้” คุณภาพของอำนาจวัดกันด้วยประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง การใช้อำนาจน้อยที่สุดเพื่อเป้าหมาย เราใช้กำลังบังคับ เพื่อให้ผู้อื่นทำในสิ่งที่เราต้องการโดยที่เขาไม่ยินยอม ขณะที่เราใช้เงินเป็นเครื่องตอบแทน ถ้าเขาทำตามในสิ่งที่เราอยากให้ทำ แต่เราสามารถจูงใจให้เขาทำด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ก็ด้วยการใช้ “ความรู้” เจริญก้าวหน้าล่อมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้สึคนึกคิด และทัศนคติให้เป็นไปตามที่เราอยากให้เป็น จึงเห็นได้ว่าความรู้เป็นอำนาจที่ใช้ประโยชน์ได้หลากหลายรอบด้านมากที่สุด

ด้านการศึกษา อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจกล่าวตรงกันว่า พื้นฐานการศึกษามีอิทธิมากพอสมควรที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง หากผู้สมัครรับเลือกตั้งจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท หรือมีคุณวุฒิตพิเศษเฉพาะด้านใด ด้านหนึ่งย่อมดึงดูดใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากคุณวุฒิตของผู้สมัครเหนือกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ จะยิ่งเป็นความได้เปรียบทางการเมือง ซึ่งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

“...คนที่จะมาเล่นการเมืองอันดับแรกต้องมีความรู้ ถ้าไม่มีความรู้เลยมาทำงานการเมืองถือว่าลำบากพอสมควร ตัวเองจบการศึกษาระดับปริญญาตรี พอมีความรู้จากที่ร่ำเรียนมา และจากประสบการณ์การทำงานการเมืองมันต้องละเอียดรอบคอบ จะทำโครงการอะไรสักอย่างต้องศึกษาระเบียบข้อกฎหมายให้ตีมันใจว่าสามารถทำได้จึงอนุมัติโครงการ ซึ่งในแต่ละปีจะมี สำนักงานการตรวจแผ่นดิน (สตง.) เข้ามาตรวจสอบปีละหลายครั้ง งานทุกอย่างมันเสี่ยงคุกเสี่ยงตารางต้องรู้ระเบียบกฎหมายพอสมควร ก่อนเข้ามาเล่นการเมืองตัวเองประกอบธุรกิจหลายอย่าง เช่น รับเหมาก่อสร้างที่ดิน ขายดิน เมื่อเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นการทำงานจึงไม่มีปัญหาอะไร เพราะความรู้ที่เคยร่ำเรียนมาและประสบการณ์ทำงานในธุรกิจของครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการทำงานการเมือง ตั้งแต่เริ่มเล่นการเมือง เมื่อ พ.ศ. 2546 จนถึง พ.ศ. 2563 มากกว่าหนึ่งทศวรรษมาแล้ว ผ่านปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ มาเยอะจึงมองว่าความรู้และประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการทำงานการเมือง...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานไม่ว่านักการเมืองผู้หญิงหรือนักการเมืองผู้ชายอันดับแรกต้องมีความรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเอง สอดคล้องกับการสัมภาษณ์นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้กล่าวว่า นักการเมืองต้องมีความรู้ ถึงจะมาทำงานการเมืองได้ เพราะเราเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชนซึ่งสมัยที่ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า เคยได้รับรางวัลผู้บริหารท้องถิ่นและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมพัฒนากิจกรรมเด็กและเยาวชนดีเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2552 โดยตัวเองได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลนี้เพียงคนเดียวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถือว่าเป็นเกียรติอย่างมากในฐานะผู้บริหารท้องถิ่น

“...ตัวเองเริ่มเข้าสู่การเมืองท้องถิ่น ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า 3 สมัย และเป็นนักการเมืองผู้หญิงในอำเภอสามร้อยยอดที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นยาวนานที่สุดเคยได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันประกวดมารยาทสุภาพสตรีระดับจังหวัด ดังนั้นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานการเมืองแม้ตัวเองจะเป็นนักการเมืองผู้หญิงก็ตาม...” (นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 6 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์อดีตนายกผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กล่าวตรงกันว่าปัจจัยด้านความรู้ ประสบการณ์ทำงาน มีผลต่อการทำงานการเมือง ประกอบกับการสัมภาษณ์ นายประหัต งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวว่า ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ เป็นคนเก่งมีความรู้ความสามารถทุกคน สามารถดึงงบประมาณเข้ามาพัฒนาในพื้นที่หลายโครงการ การทำงานเห็นเป็นประจักษ์

“การศึกษา ประสบการณ์ทำงานและผลงานที่ผ่านมาผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจ ปาณินิจถือได้ว่ามีผลงานเป็นที่ประจักษ์โดยเฉพาะนายกสุชาติ สุกิจปาณินิจ ท่านมีความรอบรู้ทุกด้าน ความสามารถหลายอย่าง ถ้าเรามองโดยผิวเผินอาจจะคิดว่านายกท่านไม่เท่าไรแต่จริง ๆ คนที่ได้ร่วมงานกับนายกจะรู้ว่าท่านมีความรู้ความสามารถรอบด้าน จริงจังกับการทำงานทำให้สามารถดึงงบประมาณเข้ามาพัฒนาในพื้นที่หลายโครงการ และบางครั้งมีปัญหาได้ไปขอคำแนะนำจากท่าน นายก ท่านก็กรุณาให้คำแนะนำจนสามารถแก้ไขปัญหาได้...” (นายประหัต งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

“...ความรู้ความสามารถต้องยอมรับว่าผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณินิจทำงานได้เก่งทุกคน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเห็นเป็นที่ประจักษ์ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อก่อนในเขตเทศบาลถนนเป็นลูกรังปัจจุบันถนนเชื่อมต่อกันในชุมชนเป็นถนนคอนกรีต...” (นายอำไพ พูลน้อย ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

อย่างไรก็ดีปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของนักการเมืองถือว่ามีสำคัญต่อการดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองเพื่อสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้งและการยอมรับจากประชาชนมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องทางการเมือง เช่น ทรัพยากรที่ไม่ใช่วัตถุ (Non - material resource) คือ ทรัพยากรที่ไม่ได้เป็นวัตถุที่จับต้องได้ ซึ่งอาจจะหมายถึง เกียรติยศ ชื่อเสียง ตำแหน่ง ความเชื่อถือ ความรอบรู้ ความสามารถ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นฐานอำนาจของคนชนชั้นนำในลักษณะหนึ่ง ซึ่งจะได้รับการยอมรับ ความนิยมชมชอบ ตลอดจนความศรัทธารักใคร่จากคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ดังนี้

“...นายกสุชาติ สุกิจปาณินิจ ท่านเป็นคนมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อุทิศตนเสียสละเพื่อบ้านเกิดอย่างแท้จริง เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนรวมถึงอดีตผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณินิจ ทุกคนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พัฒนาตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาลัยให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และมีมนุษยสัมพันธ์ดีก็นับว่าเป็นความรู้อย่างหนึ่งที่ผู้นำต้องมีทำให้ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนตลอดมา...” (นายสมชัย บัวล้อม ซึ่งดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการชุมชนวัดศาลาลัย สัมภาษณ์วันที่ 8 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลเห็นตรงกันว่า ด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทำงาน การศึกษามีอิทธิมากที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง แต่สิ่งสำคัญคือต้องทำงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชน ยิ่งเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นนักการเมืองกับประชาชนมีความใกล้ชิดกันมากกว่า นักการเมืองระดับชาติ การที่คนคนหนึ่งจะได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่หรือตระกูลใดตระกูลหนึ่งจะรักษาฐานอำนาจในพื้นที่ได้ต้องมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาประชาชน จนเป็นที่ไว้วางใจให้มาดูแลท้องถิ่นติดต่อกันหลายสมัยเป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะถ้าไม่มีความรู้ความสามารถ

ในการทำงานถึงเข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้ก็เป็นได้แค่สมัยเดียว ดังนั้นความรู้ความสามารถจึงมีผลต่อการสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง

1.5 ด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์และชัยณรงค์ เครือนวน กล่าวว่า โครงสร้างแบบอุปถัมภ์เป็นแบบแผนความสัมพันธ์ที่อำนาจกระจุกตัวอยู่ที่ผู้นำ ตั้งอยู่บนเครือข่ายความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Relationship) ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองบุคคล (Dialectic Relationship) ที่มีการแลกเปลี่ยนกันอย่างไม่เท่าเทียมกัน (Unequal Exchange) เครือข่ายอุปถัมภ์จึงประกอบด้วยบุคคลสองประเภทคือ ผู้นำที่อาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ เช่น ผู้อุปถัมภ์ ลูกพี่ เจ้านายหรือผู้ใหญ่แล้วแต่บริบท การเป็นผู้นำอุปถัมภ์จะมีฐานทรัพยากรที่สำคัญ คือ อำนาจรัฐ ตำแหน่งหน้าที่ สถานภาพทางสังคมหรือทักษะความรู้ต่าง ๆ ประกอบกับการสัมภาษณ์อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กล่าวตรงกันว่า การสร้างฐานเสียง สร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต้องทำเรื่อยมาไม่ใช่จะมาสร้างในช่วงใกล้การเลือกตั้ง ต้องมันลงพื้นที่พบปะประชาชนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

1.5.1 การสร้างฐานคะแนนเสียงโดยใช้วิธีการลงพื้นที่ร่วมงานกับชุมชน

“...นักการเมืองไม่ว่าระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นสิ่งสำคัญต้องขยันลงพื้นที่พบปะประชาชน ตัวเองตั้งแต่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อ พ.ศ. 2546 ในตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี และขึ้นสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรี ตัวเองถ้ามีเวลาว่างจะลงพื้นที่เยี่ยมเยือนชาวบ้านตลอด การทำงานการเมืองไม่ใช่จะมาทำในช่วงใกล้ที่จะมีการเลือกตั้ง แต่ในระหว่างที่ไม่มีการเลือกตั้งตัวเองก็ลงพื้นที่ร่วมงานกับชุมชนเรื่อยมา ไม่ว่าจะงานเล็กงานใหญ่ถ้าไม่ติดภารกิจตัวเองไปร่วมทุกงานบางที่เขาไม่เชิญก็ไป เช่น งานบุญงานบวช งานแต่ง งานศพ โดยเฉพาะงานศพ ตัวเองจะลงพื้นที่ให้กำลังใจเจ้าภาพ และสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีดให้งานศพทุกงาน งานไหนที่เจ้าภาพฐานะทางครอบครัวไม่ดี ตัวเองจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เจ้าภาพเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่าที่จะช่วยได้...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

“...การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตัวเองได้ทำมาตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 สมัยที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลไร่เก่า ทำเรื่อยมา ใน พ.ศ. 2542 นางปราณี สุกิจปาณีนิจ (ภริยา) ลงสมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ ตัวเองและภริยาก็ลงพื้นที่พบปะประชาชนเช่นเดิม การทำงานการเมืองตัวเองมองว่าไม่ใช่จะมาสร้างคะแนนนิยมในช่วงใกล้การเลือกตั้ง แต่ตัวเองจะลงพื้นที่พบชาวบ้านในเขตปกครองเสมอและร่วมงานกับชุมชน เช่น งานบุญงานแต่ง งานศพ โดยเฉพาะงานศพจะสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีดให้งานศพทุกงาน และสิ่งสำคัญเมื่อไปร่วมงานสิ่งแรกที่ตัวเองไปถึงบ้านเจ้าภาพจะเดินเข้าไปดูในครัวก่อนว่ายังขาดเหลือ

อะไรบ้างที่ตัวเองสามารถช่วยเหลือได้ เจ้าภาพบางคนฐานะครอบครัวไม่ดี ตัวเองก็ได้สนับสนุนสิ่งของเครื่องใช้ ต่าง ๆ ในงานที่สามารถช่วยเหลือได้...” (นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ให้ข้อมูลตรงกันว่า การใช้เงินก็อยู่กันในระดับตำบลหมู่บ้านเพื่อการเลือกตั้งยังจำเป็น แต่ไม่ใช่รูปแบบของการแจก เป็นเรื่องของการใช้เงินเพื่อสร้างคະແນນนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง เช่น งานศพก็จะสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีด ให้งานศพทุกงานนอกจากนั้น อคิน รพีพัฒน์ ได้กล่าวว่าระบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เหนือกว่า คือ มีทรัพยากรมากกว่าหรือสูงศักดิ์มีอำนาจมากกว่ากับผู้อย่างต่ำกว่า คือ ผู้ที่มีทรัพยากรน้อยกว่าหรือผู้มีอำนาจน้อยกว่า โดยผู้ที่เหนือกว่าให้การอุปการะช่วยเหลือคุ้มครองป้องกันให้แก่ผู้ที่ด้อยกว่าและผู้ที่ด้อยกว่าให้การสนับสนุนในการทำงานโดยคอยรับใช้และเชื่อฟังเป็นการตอบแทน เปรียบได้ว่าผู้ที่เหนือกว่าสร้างบุญคุณช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าและผู้ที่ด้อยกว่าย่อมต้องตอบแทนบุญคุณ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ตระกูลสุกิจปาณีนิจทั้ง นายกษุชาติ สุกิจปาณีนิจ และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ 2 ท่านเป็นคนขยันลงพื้นที่พบปะประชาชนสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะในช่วงที่มีการเลือกตั้งหรือช่วงที่ไม่มีการเลือกตั้ง นายท่านก็ลงพื้นที่เหมือนเดิม งานบุญ งานแต่งงานไปหมด โดยเฉพาะงานศพท่านจะสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีดให้งานศพทุกงาน ฐานะคະແນນเสียงจึงเหนียวแน่นและเกิดความนิยมในตัวเองในการเลือกตั้ง แปรเปลี่ยนเป็นคະແນນเสียงเมื่อถึงการเลือกตั้ง...” นายสุกโลตทงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการชุมชนศาลเจ้าปู่เท่างง สัมภาษณ์วันที่ 8 มิถุนายน 2563)

“...การสร้างคະແນນนิยมทางการเมืองไม่ว่าเป็นการเมืองระดับชาติหรือการเมืองระดับท้องถิ่นถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของนักเลือกตั้ง การลงพื้นที่พบปะประชาชน ทั้ง งานบุญ งานแต่งงานศพ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนถือเป็นการสร้างฐานคະແນນเสียงให้ตัวเองในการเลือกตั้ง ซึ่งไม่ต้องใช้อำนาจเงินจ้างแต่อย่างใดส่งผลต่อคະແນນนิยมทางการเมืองโดยตรง...” (นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่สัมภาษณ์ 22 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจจะใช้วิธีการลงพื้นที่พบปะประชาชนในงานบุญ งานแต่งงานศพ โดยเฉพาะงานศพจะสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีดให้งานศพทุกงาน ไม่ว่าจะช่วงที่มีการเลือกตั้งหรือช่วงที่ไม่มีการเลือกตั้ง กล่าวคือฝ่ายผู้มีสถานภาพเหนือกว่าเรียกว่า ผู้อุปถัมภ์ (patron) ได้ช่วยเหลือต่อผู้ที่มีสถานภาพด้อยกว่า เรียกว่า ผู้รับการอุปถัมภ์ (client) โดยการช่วยเหลือนี้จะเป็นลักษณะการให้ประโยชน์แก่ผู้รับการอุปถัมภ์ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...วิธีการสร้างฐานคะแนนเสียง นายกษุชาติ สุกิจปาณีนิจ จะใช้วิธีการลงพื้นที่ พบปะกับประชาชนในงานบุญ งานมงคล โดยเฉพาะงานศพนายท่านจะสนับสนุนชุดไทยธรรมถวาย พระ พวงหรีดให้งานศพทุกงาน ไม่ว่าจะงานเล็กงานใหญ่นายท่านไปหมด บางที่เขาไม่เชิญนายท่านก็ไป งานกีฬาชุมชน ท่านก็เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาให้แก่ชุมชน อีกทั้งยังสนับสนุนทุนทรัพย์ส่วนตัว ให้กับทีมกีฬาเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจนายท่านเป็นคนที่ชอบส่งเสริมให้คนออกกำลังกาย ให้ มีสุขภาพแข็งแรง ห่างไกลโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ชอบให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้วัยรุ่นชอบนายท่านและเป็น ฐานคะแนนเสียงให้อีกทางหนึ่ง...” (นายสำออง หรั่งวัด เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้นลักษณะและวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองสามารถทำได้หลาย รูปแบบแตกต่างกันไป การใช้เงินเพื่อการเลือกตั้งยังจำเป็น แต่จะเป็นในรูปแบบของการให้สิ่งของ เพื่อสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้งประกอบกับการสัมภาษณ์นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่า ได้กล่าวว่า นักการเมืองจะมีวิถีทางของแต่ละบุคคลเพื่อโน้มน้าวให้ ประชาชนมาสนับสนุนตัวเองให้ได้รับการเลือกตั้ง

“...การลงพื้นที่ร่วมงานกับชุมชนเป็นเรื่องของการที่คนคนหนึ่งจะสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเอง ในการเลือกตั้ง การสร้างฐานคะแนนเสียงจะไม่มาสร้างในช่วงใกล้เลือกตั้ง ระหว่างที่ไม่มีเลือกตั้งก็ ต้องขยันลงพื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง ใครลงพื้นที่สม่ำเสมอก็สร้างคะแนนนิยมให้ ตัวเองในการเลือกตั้งได้...” (นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่า วันที่ สัมภาษณ์ 3 มิถุนายน 2563)

ตอนที่ 2 การรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอประเด็นหลักเกี่ยวกับการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูล สุกิจปาณีนิจ มีวิธีการรักษาฐานอำนาจทางการเมือง ทั้งหมด 5 วิธี ดังต่อไปนี้ การสนับสนุนจากวงศ์ ตระกูล บารมี การเมืองผ่านกฎหมาย การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ การใช้นโยบายที่ประสบ ผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น และการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

2.1 การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล บารมี

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี (2562) ให้คำนิยามเกี่ยวกับตระกูลทางการเมือง คือ ครอบครัวที่สมาชิกในตระกูลหลายคนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะที่ผ่านการเลือกตั้ง

สมาชิกในตระกูลอาจมีความเกี่ยวพันทางสายเลือดหรือผ่านทาง การสมรสอาจมีญาติพี่น้องหรือ บุคคลหลายรุ่นที่เข้าเกี่ยวข้องประกอบกับการสัมภาษณ์อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจได้กล่าวว่า เส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ เริ่มตั้งแต่นายพีระ สุกิจปาณีนิจ เข้าสู่สนามการเมืองครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2536 ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จากนั้นใน พ.ศ. 2538 ได้รับเลือกเป็นกำนันตำบลไร่เก่า และต่อมาใน พ.ศ. 2542 นางปราณี สุกิจปาณีนิจ (ภริยา) ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า จากนั้นใน พ.ศ. 2546 ก็ได้แนะนำพี่ชาย นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ เข้าสู่การเมืองท้องถิ่น ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ถือว่าเป็นผู้บุกเบิกเส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ เป็นบุคคลที่กว้างขวางในตำบลไร่เก่า ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ดังนี้

2.1.1 การสนับสนุนจากพี่น้องในตระกูลสุกิจปาณีนิจ

“...การเข้าสู่เส้นทางการเมืองท้องถิ่นเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2546 ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า จากการแนะนำของนายพีระ สุกิจปาณีนิจ (น้องชาย) และ พ.ศ. 2550 ได้รับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ผู้ที่สนับสนุนตัวเองก็มาจากเครือข่ายที่นั่น เช่น นางปราณี สุกิจปาณีนิจ (น้องสะใภ้) ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า เป็นผู้สนับสนุนในการดูแลมวลชนและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนในพื้นที่และรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายขวัญชัย วัฒนากกร (น้องเขย) ที่ให้การช่วยเหลือในเรื่องคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง ตัวเองถือว่าโชคดีเป็นที่รักของพี่น้องในตระกูลทำให้การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของญาติพี่น้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันและอาศัยเป็นคนในพื้นที่เข้าใจปัญหาในพื้นที่ดี เช่น ถนนหนทางบางเส้นที่ใช้สัญจรไปมาระหว่างชุมชนยังเป็นลูกรังไปมาก็ลำบากเลยอาสา ตั้งใจที่จะเข้ามาพัฒนาบ้านเกิดให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

“...การเข้าสู่เส้นทางการเมืองท้องถิ่นเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2542 ได้รับการสนับสนุนจากท่านพีระ สุกิจปาณีนิจ (สามี) ให้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ตัวเองเริ่มสนใจการเมืองท้องถิ่น เนื่องจากบางครั้งตัวเองได้มีโอกาสลงพื้นที่พร้อมกับท่านพีระ สุกิจปาณีนิจ สมัยที่ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่าทำให้มีโอกาสใกล้ชิดกับประชาชนมาตลอดได้เห็นปัญหาในพื้นที่และอยากนำความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก้ไข้ปัญหาและพัฒนาบ้านเกิด จึงตัดสินใจเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นโดยผู้สนับสนุนหลักก็คือท่านพีระ สุกิจปาณีนิจ...” (นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 6 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้กล่าวว่า การเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นของนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง

นายกเทศมนตรีตำบลไทร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไทร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทร่เก่า ได้รับการสนับสนุนนายพีระ สุกิจปาณีนิจ ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกเส้นทางการเมือง อีกทั้งเป็นตระกูลเก่าแก่ในพื้นที่ตำบลไทร่เก่าทำให้เป็นที่รู้จักในพื้นที่เป็นอย่างดี จึงเป็นข้อดีของตระกูลสุกิจปาณีนิจซึ่งมีความสำคัญในการส่งต่อทายาททางการเมืองเป็นการบ่มเพาะหรือเตรียมความพร้อมให้แก่ทายาททางการเมืองก่อนเข้าสู่เส้นทางการเมืองทั้งในเรื่องของการศึกษาและการฝึกประสบการณ์ทางการเมือง โดยผ่านการติดตามนักการเมืองรุ่นก่อนและอาจรวมถึงการเข้าไปปฏิบัติงานจริงกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลที่มีบทบาทและมีอำนาจทางการเมืองในพรรคหรือในเขตเลือกตั้ง ประกอบกับการสัมภาษณ์ นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวว่า การที่มีบุคคลในตระกูลเป็นนักการเมือง ทำให้ได้เปรียบทางการเมืองโดยอาศัยความสัมพันธ์ของวงศ์ตระกูลและผลงานที่นักการเมืองรุ่นก่อนทำได้

“...นักการเมืองที่มีสายสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลการเมืองจะอาศัยความได้เปรียบของวงศ์ตระกูลและภาพลักษณ์วงศ์ตระกูลในการสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวประสบความสำเร็จในเส้นทางการเมืองสามารถส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นได้...” (นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่สัมภาษณ์ 22 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้นการดำรงอยู่ของตระกูลทางการเมืองในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ได้เป็นหลักฐานที่ยืนยันว่าอิทธิพลหรืออำนาจของนักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองเดียวกันจะสามารถตกทอดอำนาจทางการเมืองให้กับบุคคลอื่น ๆ ในตระกูลได้อย่างอัตโนมัติ แต่นักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองจะอาศัยความได้เปรียบของวงศ์ตระกูล ได้แก่ พรรสพรรค ความนิยมในหมู่ประชาชน ความมั่นคงทางทรัพย์สิน และภาพลักษณ์ โดยจะใช้ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวส่งเสริมให้ตนประสบความสำเร็จทางการเมือง และสามารถส่งต่อความได้เปรียบทางการเมืองนี้ไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานเพื่อให้สืบทอดอำนาจทางการเมืองต่อไป

สายสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลทางการเมืองจะอาศัยความได้เปรียบและภาพลักษณ์ของวงศ์ตระกูลเป็นตัวช่วยและส่งเสริมให้นักการเมืองรุ่นต่อมาประสบความสำเร็จในเส้นทางการเมืองในแบบตระกูลทางการเมือง โดยอธิบายความได้เปรียบไว้ดังนี้

1) ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักการเมืองที่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองจะมีความแตกต่างกันในแต่ละสังคม โดยสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนทำให้นักการเมืองผู้หญิงหรือนักการเมืองที่มีอายุน้อยได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งได้ การเป็นคู่สมรสหรือญาติของนักการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักการเมืองผู้หญิงหรือนักการเมืองที่มีอายุน้อยชนะการเลือกตั้ง

2) ข้อมูลเชิงบริบท ประกอบด้วย ภูมิภาค ความเป็นเมือง ความเป็นชนบทของเขตเลือกตั้งตระกูลทางการเมืองอาศัยความสัมพันธ์แบบเครือญาติเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้

นักการเมืองใช้ในการขยายอิทธิพลทางการเมืองในเขตเลือกตั้งและในเขตจังหวัดของตน โดยที่การดำรงอยู่ของตระกูลทางการเมืองเก่าแก่ที่สามารถรักษาฐานอำนาจทางการเมืองในเขตจังหวัดและเขตเลือกตั้งของตนกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยอยู่ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในเขตเมืองหลวงและชนบท ส่งผลให้สัดส่วนตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองแตกต่างกันไม่มากในแต่ละภูมิภาค

3) การเป็นนักการเมืองที่มีสายสัมพันธ์หรือไม่มีสายสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมือง ซึ่งนักการเมืองที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะตระกูลทางการเมือง จะส่งผลต่ออำนาจทางการเมืองอยู่ที่กลุ่มคนเพียงกลุ่มใดเพียงกลุ่มหนึ่งที่มีความสนิทหรือมีความสัมพันธ์แบบตระกูลทางการเมืองที่แน่นแฟ้นกันทางสายเลือดเป็นเวลานาน และอาจมีผลต่อนักการเมืองภายในประเทศพัฒนาไปสู่การเมืองที่ยึดตัวบุคคลหรือวงศ์ตระกูลมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีส่วนต่อการบั่นทอนการสร้างรัฐประชาธิปไตยที่มีความเข้มแข็งและยังเป็นอุปสรรคต่อการสร้างนโยบายสาธารณะที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชนและประเทศชาติ ประกอบกับการสัมภาษณ์ นายจำลอง เผือกผุด ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลไร่เก่า ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า นักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งที่มีบุคคลในครอบครัวหรือเครือญาติเป็นนักการเมืองมาก่อนการหาเสียงเลือกตั้งก็ไม่ต้องเหนื่อยมากจะอาศัยบารมีของบุคคลในครอบครัว เครือญาติ เข้าสู่เส้นทางการเมือง

“...การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นที่มีพื้นที่การเลือกตั้งระดับตำบลวงศาตัญญาตี มีญาติเยอะ ถือว่าเป็นความได้เปรียบทางการเมือง ไม่ต้องเหนื่อยกับการลงพื้นที่หาเสียงมาก ...” (นายจำลอง เผือกผุด ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลไร่เก่า วันที่สัมภาษณ์ 6 มิถุนายน 2563)

2.2 การเมืองผ่านกฎหมาย

การปกครองท้องถิ่นนั้น ถือว่ามีประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน อาจกล่าวได้ว่านับตั้งแต่มีการกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ชัดว่าระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความก้าวหน้าอย่างมากนับจากที่เกิดกระบวนการปฏิรูปการเมืองนับจาก พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้การปกครองท้องถิ่นมีรากฐานและบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้น ใน พ.ศ. 2537 ด้วยแรงกดดันจากทุกภาคส่วนของสังคมทำให้รัฐบาลในขณะนั้นต้องรื้อฟื้นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสามารถในฐานะนิติบุคคล ซึ่งถูกยกเลิกไปด้วยการนำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ผลของการออกกฎหมายฉบับนี้ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นจำนวนมากศาลไต่เรียงกันทั่วประเทศกระทั่งใน พ.ศ. 2540 ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการเมืองไทย และคือจุดเปลี่ยนของการปกครองท้องถิ่นไทยอย่างมากมาย นับแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ด้วยมีกระแสเรียกร้องจากสังคมให้มีการปฏิรูปการเมือง

(Political Reform) จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีสาระสำคัญหนึ่ง ได้แก่ ความจำเป็นที่จะต้องกำหนดที่มาของผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ ซึ่งแต่เดิมมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม ซึ่งก็คือผู้บริหารท้องถิ่นมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และสำหรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ได้แก่ การกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และคณะผู้บริหารท้องถิ่นได้แบ่งแยกกันอย่างชัดเจนกับฝ่ายสภาท้องถิ่นทำให้สามารถถ่วงดุลและคานอำนาจกับฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งการยกเลิกองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลการยกฐานะสุขาภิบาลทั้งหมดให้เป็นเทศบาลตำบล ต่อจากนั้นมา ตามพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ศ. 2543 ก็ได้ยกเลิกคณะผู้บริหารที่มาจากมติของสภาท้องถิ่นโดยกำหนดให้นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองและเทศบาลนครจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และอีก 3 ปี ต่อมา ใน พ.ศ. 2546 ยังได้มีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน ด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้น ๆ โดยยกเลิกคณะผู้บริหารที่มาจากมติของสภาท้องถิ่นแต่งตั้งและให้ระบุว่า นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

2.2.1 กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้งดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถอยู่ในตำแหน่งต่อไป

ใน พ.ศ. 2557 หลังการรัฐประหารถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนทางการเมืองท้องถิ่น ที่ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ในวาระต่อและให้งดการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ตามที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่ง ที่ 1/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการชั่วคราว “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ตามที่มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 85/2557 เรื่องการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557 ให้งดการจัดให้มี การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง เพราะสถานการณ์ยังไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้โดยเรียบร้อย โดยในระหว่างนี้ ให้ดำเนินการ เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยวิธีตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อคัดเลือกบุคคล ที่มีความรู้และความสามารถในด้านต่าง ๆ เข้ามาทำหน้าที่

สมาชิกสภาท้องถิ่นไปพลางก่อน ส่วนตำแหน่ง ผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามแม้จะให้ผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ในวาระต่อและงดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง จะเห็นว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปได้ โดยไม่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สามารถดำรงตำแหน่งได้โดยไม่ต้องเลือกตั้ง ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เอื้อให้ผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้ ส่งผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายพีระ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สามารถอยู่ในตำแหน่งได้อย่างยาวนานยิ่งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2554-2563 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้ให้ข้อมูลตรงกันว่าหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่ง ที่ 1/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ให้งดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง ทำให้อยู่ในตำแหน่งได้ยาวนานขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่ง ที่ 1/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว และงดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง ทำให้ตัวเองได้อยู่ในตำแหน่งต่อ ซึ่งโดยปกติจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทุก ๆ 4 ปี ครั้ง ซึ่งตัวเองได้รับการเลือกตั้งครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2554 จะครบวาระกำหนดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ใน พ.ศ. 2558 แต่เกิดการรัฐประหาร ใน พ.ศ. 2557 ทำให้ได้อยู่ในตำแหน่งต่อ และการอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นต่อตัวเองมองว่ามีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดี ตัวเองเป็นนักการเมืองไม่กลัวการเลือกตั้งอยู่แล้วคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติให้อยู่ต่อก็ดีจะได้สานต่อโครงการที่ยังทำไม่เสร็จ เพราะในเขตเทศบาลยังมีอีกหลายโครงการที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องไปแล้วเสร็จ เช่น โครงการใหญ่ 2 โครงการ คือ โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำพร้อมบ่อพักน้ำชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอด ถนน ซอย 16 อีกโครงการหนึ่ง คือ โครงการก่อสร้างอาคารเรียนขนาด 4 ชั้นของโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอดซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2561 ต่อเนื่องมาถึง พ.ศ. 2563...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

“...คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ให้งดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง ตัวเองลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การ

บริหารส่วนตำบลไร่เก่า เมื่อ พ.ศ. 2554 ครบวาระการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ใน พ.ศ. 2558 แต่เกิดการรัฐประหารขึ้น ใน พ.ศ. 2557 ทำให้ได้อยู่ในตำแหน่งต่อ ข้อดีของการอยู่ในตำแหน่งที่ยาวนานขึ้นคือได้สานต่อโครงการที่ยังทำไม่เสร็จ ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ตัวเองมองว่าไม่ช้าหรือเร็วก็ต้องมีการเลือกตั้ง ดังนั้นจึงไม่มีผลอะไรกับตัวเอง...” (นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์ วันที่ 9 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าได้กล่าวว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้สั่งการที่ให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง อยู่ต่อเป็นข้อดีที่ทำให้ได้สานงานต่อในโครงการที่ยังทำไม่เสร็จ เนื่องจากโครงการใหญ่บางโครงการไม่สามารถทำให้เสร็จทั้งหมดภายในปีงบประมาณได้ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นว่าปัจจุบันประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการแก้ไขปัญหาของประเทศ สถานการณ์จึงได้คลี่คลาย “จึงสมควรให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน แต่เดิมมีส่วนรับผิดชอบในฐานะตัวแทนของประชาชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น อันจะเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในสถานการณ์ที่ยังไม่อาจจัดให้มีการเลือกตั้งได้ ทั้งยังเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน” ประกอบกับการสัมภาษณ์นายประหัด งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การงดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถสานต่อนโยบายการทำงานได้ต่อเนื่อง เนื่องจากโครงการใหญ่บางโครงการไม่สามารถเสร็จทั้งหมดภายในปีเดียว

“...คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนตัวเองมองเรื่องการทำงานว่าสามารถสานต่องานได้เลย เช่น โครงการก่อสร้างอาคารเรียนขนาด 4 ชั้น ของโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอด เป็นโครงการใหญ่ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กนักเรียนในพื้นที่...” (นายประหัด งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้นในบางสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้คนคนหนึ่งหรือคนบางกลุ่มใช้โอกาสสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้งโดยใช้สถานการณ์ที่เหมาะสม ประกอบกับการสัมภาษณ์นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่า ได้กล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 ที่

เปิดโอกาสให้ผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ในตำแหน่งได้ยาวนานยิ่งขึ้นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองและสร้างความคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง

“...คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่งดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผลให้ไม่มีการเลือกตั้งผู้บริหารระดับท้องถิ่นร่วม 6 ปี ประมาณ 2 วาระทำให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นที่อยู่ในตำแหน่งขณะนี้ผูกขาดอำนาจจนเกิดการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในระหว่างที่ไม่มีการเลือกตั้งโดยใช้โอกาสในสถานการณ์เอื้ออำนวยให้ตัวเองในการเลือกตั้ง...” (นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ

การเข้าร่วมกิจกรรมกับประชาชนในพื้นที่ การลงพื้นที่พบปะประชาชนถือว่าเป็นเรื่องสำคัญของนักการเมืองระดับชาติและนักการเมืองระดับท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นการลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาของประชาชนตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับประชาชน ให้ดูแลใกล้ชิดประชาชน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าของงานและเป็นการสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้งในคราวเดียวกัน ส่งผลต่อการเลือกตั้งในอนาคต

การลงพื้นที่ร่วมกิจกรรมกับประชาชนตระกูลสุกิจปาณีนิจทั้งอดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญมากกับการเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นเหมือนได้ไปเยี่ยมประชาชนในเขตพื้นที่การปกครอง ส่วนใหญ่ก็จะเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นวันสำคัญทางศาสนาและกิจกรรมอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมในชุมชน ทุกครั้งที่มีความสำคัญนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และนายกพีระ สุกิจปาณีนิจ จะสละเวลามาร่วมกิจกรรมอยู่เป็นเนืองนิตย์ และมักจะกล่าวกับข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างอยู่เสมอว่า การที่ไปร่วมกิจกรรมกับประชาชนในพื้นที่งานบุญนอกจากจะได้บุญแล้ว ยังได้พบปะกับชุมชนอีกด้วย

2.3.1 การเข้าร่วมงานอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำ บ้านตาลเจ็ดยอด

ในพื้นที่ตำบลไร่เก่า หมู่ 1 บ้านตาลเจ็ดยอด มีประชากรประมาณ 1,000 คน เป็นชาวไทยทรงดำประมาณ 500 คน ไทยทรงดำบ้านตาลเจ็ดยอด อพยพมาจากจังหวัดเพชรบุรีสำหรับชาวไทยทรงดำด้วยกันแล้วส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่น (ภาษาลาวโซ่ง) สื่อสารกันซึ่งเกิดจากการเรียนรู้โดยธรรมชาติ การจัดงานประเพณีไทยทรงดำของเทศบาลตำบลไร่เก่า ได้กำหนดวันที่ 23 เมษายนของทุกปี เทศบาลตำบลไร่เก่า ร่วมกับชุมชน ได้จัดงานอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำขึ้น ณ บ้านตาลเจ็ดยอด นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และคณะผู้บริหารได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญให้การสนับสนุนมาโดยตลอด และนายกบอกว่าเราควรที่จะภูมิใจในวัฒนธรรมไทยทรงดำ

อนุรักษ์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อเป็นอัตลักษณ์ของตำบลไร่เก่า ที่ยังหลงเหลืออยู่ หรือเหลืออยู่น้อยเต็มที และจะส่งเสริมให้คงอยู่ตลอดไป

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างอดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ให้ข้อมูลตรงกันว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนและการมีส่วนร่วมกับประชาชน การลงพื้นที่พบปะประชาชนรับฟังปัญหาในพื้นที่ ตระกูลสุกิจปาณีนิจได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากเราเป็นนักการเมืองสิ่งสำคัญที่นักการเมืองต้องทำคือการลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาของประชาชน เพราะเรามากจากเสียงของประชาชนทำงานต้องยึดโยงกับประชาชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่เราทำมาตลอดไม่เคยขาด ส่วนใหญ่ก็จะเป็นงานประเพณี งานบุญ งานแต่ง งานศพ ไม่ว่าจะงานเล็กงานใหญ่ให้ความสำคัญทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่าจะมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และกิจกรรมตามประเพณี ต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เช่น กิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ กิจกรรมการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีเข้าพรรษา กิจกรรมการสืบสานประเพณีลอยกระทง และพิธีบวชชีพรามณ์ อำเภอสามร้อยยอด เป็นงานใหญ่ระดับอำเภอ ซึ่งวัดสามร้อยยอด ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า ทุก ๆ ปีเทศบาลตำบลไร่เก่า จะจัดโครงการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะงานเล็กงานใหญ่ถ้าไม่ติดภารกิจตัวเองจะไปทุกงาน การที่ได้ไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนนอกจากจะได้บุญแล้ว ยังได้พบปะกับประชาชนอีกด้วย...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

โดยเฉพาะงานอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำขึ้น ณ บ้านตาลเจ็ดยอด นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและคณะผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญให้การสนับสนุนมาโดยตลอด และท่านนายกบอกว่าเราควรที่จะภูมิใจในวัฒนธรรมไทยทรงดำ ที่ยังหลงเหลืออยู่ หรือเหลืออยู่น้อยเต็มที และจะส่งเสริมให้คงอยู่ตลอดไปสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 289 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการ ภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับ มาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...การเข้าร่วมกิจกรรมกับประชาชนในพื้นที่ตัวเองให้ความสำคัญทุกงาน กิจกรรมที่เป็นวันสำคัญทางศาสนา เช่น การเข้าร่วมสืบสานประเพณีไทยแท้เทียนเข้าพรรษาถวาย ณ วัดนิโครธาราม (วัดหนองไทร) หมู่ที่ 4 บ้านไร่ดินทอง ตำบลไร่เก่า ตัวเองไปร่วมกิจกรรมทุกปีไม่เคยขาด การที่ได้ไปร่วมกิจกรรมกับชุมชน นอกจากจะได้บุญแล้วยังได้พบปะกับประชาชนรับฟังปัญหาในพื้นที่อีกด้วย...” (นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน 2563)

“...การเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านในชุมชนตั้งแต่ดำรงตำแหน่งนายก องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าจนถึงปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ตัวเองจะไปร่วมทุกงานแต่ที่เพิ่มมากที่สุดคือ ถ้างานไหนนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และนายกพีระ สุกิจปาณีนิจ ท่านติดภารกิจไม่สามารถไปร่วมงานได้ก็จะมอบให้ตัวเองไปร่วมงานแทน...” (นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 6 มิถุนายน 2563)

2.3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วัดสามร้อย

ยอด

เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้ดำเนินการจัดโครงการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (บวชชีพราหมณ์) ในช่วงการอบรมจะตรงกับสัปดาห์แห่งวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันมาฆบูชา ทั้งนี้จึงได้จัดให้มีกิจกรรม การฟังธรรม การปฏิบัติธรรม สวดมนต์ หวังปลูกจิตสำนึก การมีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของพุทธศาสนาให้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ร่วมบวชชีพราหมณ์ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและคณะผู้บริหารได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นวันสำคัญทางศาสนา ทุกครั้งที่มิวันสำคัญนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ จะสละเวลามาร่วมกิจกรรมและมักกล่าวกับข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างอยู่เสมอว่า การที่ได้มาทำบุญที่วัดนอกจากจะได้บุญแล้ว ยังได้พบปะกับชุมชนอีกด้วย

ในพื้นที่ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จะมีวัดสามร้อยยอดซึ่งเป็นวัดเจ้าคณะอำเภอสามร้อยยอด จึงทำให้ทุกปีจะมีงานบุญ ใหญ่ ๆ เช่น งานประจำปีปิดทองพ่อบุสามร้อยยอด พิธีบวชชีพราหมณ์ อำเภอสามร้อยยอด การจัดงานจะจัดขึ้นทุกปี ปีละหลาย ๆ งาน ทุกงาน นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจและ นายกพีระ สุกิจปาณีนิจ ทั้ง 2 ท่านจะมาร่วมงานเสมอและจัดให้ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างเข้ามามีส่วนร่วมในงานประเพณี ต่าง ๆ ช่วยเหลือตลอดงาน รวมทั้งกิจกรรมที่ทางเทศบาลจัดขึ้นเพื่อสานสายสัมพันธ์อันดีระหว่างเทศบาลกับชุมชน เช่น งานประจำปีปิดทองพ่อบุสามร้อยยอด พิธีบวชชีพราหมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ตำบลไร่เก่าเป็นที่ตั้งของวัดเจ้าคณะอำเภอสามร้อยยอด ทุก ๆ ปี จะมีงานบุญใหญ่ คือ งานประจำปีปิดทองพ่อบุสามร้อยยอด พิธีบวชชีพราหมณ์ ทุกครั้งจะเห็นนายกสุชาติ

สุกิจปาณีนิจ มาร่วมงานตลอดบางครั้งก็เป็นประธานในพิธี รวมถึงกิจกรรมที่ทางเทศบาลตำบลไร่เก่า ได้จัดขึ้นร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ กิจกรรมการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น...” (นายอำเภอ พูลน้อย ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

2.3.3 การลงพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Big Cleaning)

นอกจากนั้นเทศบาลตำบลไร่เก่าโดยนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่พบปะกับประชาชนโดยให้สำนักปลัดเทศบาลตำบลไร่เก่าจัดโครงการทำความสะอาดในชุมชน (Big Cleaning) ทั้ง 10 ชุมชน

“...การจัดกิจกรรม (Big Cleaning) เทศบาลตำบลไร่เก่าจะทำทุกเดือนสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนจนครบทุกชุมชนแล้วเริ่มต้นใหม่เป็นกิจกรรมที่ได้รับการตอบรับจากชุมชนเป็นอย่างดี เช่น การทำความสะอาดถนนหนทาง ร่วมกันตัดหญ้าบริเวณสองฝั่งถนนเฉลิมพระเกียรติ 1 อำเภอ 1 ถนนเฉลิมพระเกียรติ (ถนนสายโรงเรียนอิมยี่-อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด) ช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงชุมชนให้น่าอยู่ เป็นระเบียบ สะอาดงามตา ทุกครั้งที่ลงพื้นที่ท่านนายกท่านจะมาด้วยตัวเองเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้ข้าราชการ พนักงานและชาวบ้าน สร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ทำให้ชาวบ้านในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางเทศบาลจัดขึ้น เป็นการสานสายสัมพันธ์อันดีระหว่างเทศบาลกับชุมชน...” (นายอร่าม จามจรี เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 17 มิถุนายน 2563)

การจัดกิจกรรมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมกับหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานราชการลงพื้นที่ไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนเป็นส่วนสำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นส่งผลต่อการสร้างค่านิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้งรวมทั้งการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองประกอบกับการสัมภาษณ์นายอำเภอ หรั่งวัด เป็นประชาชนในพื้นที่ ได้กล่าวว่า นักการเมืองการลงพื้นที่ไปพบปะประชาชนร่วมกิจกรรมกับชุมชนถือว่ามีผลต่อค่านิยมและความนิยมทางการเมือง เมื่อไปร่วมงานเหมือนให้เกียรติเจ้าภาพและได้ใจญาติพี่น้องที่มาในงานอีกด้วย

“...วิธีการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองนายกท่านจะใช้วิธีการไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ส่วนใหญ่จะได้รับเชิญไปเป็นประธานในพิธี เช่น กิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ จัดขึ้นที่ หมู่ 1 บ้านตาลเจ็ดยอด จัดเป็นประจำทุกปี นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านเล็งเห็นความสำคัญ และให้การสนับสนุนมาโดยตลอด สิ่งเหล่านี้ทำให้นายกได้ใจชาวบ้านในพื้นที่...” (นายอำเภอ หรั่งวัด เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

อย่างไรก็ตามการสร้างภาพลักษณ์หรือสร้างความประทับใจ เป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่ดีของนักการเมืองเพื่อสร้างค่านิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของนักการเมืองไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองระดับชาติหรือนักการเมืองระดับท้องถิ่น การไป

ร่วมงานก็เหมือนเป็นการให้เกียรติเจ้าภาพประกอบกับการสัมภาษณ์นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กล่าวว่า นักการเมืองต้องใกล้ชิดกับประชาชน ยึดโยงกับประชาชน การลงพื้นที่แต่ละครั้งเหมือนเราได้ไปรับฟังปัญหาจากประชาชนด้วยตัวเอง

“...การลงพื้นที่ร่วมงานกับชุมชนถือว่ามีความสำคัญกับนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ คุณเป็นนักการเมืองไม่ลงพื้นที่พบปะประชาชนสมัยหน้าก็ไม่มีใครเลือกคุณ นักการเมืองต้องมีความเสมอต้นเสมอปลายถึงจะได้ใจประชาชน...” (นายมนตรี ปาน้อยนนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่สัมภาษณ์ 22 มิถุนายน 2563)

2.4 การใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ บริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในพื้นที่ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแล และจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการ กำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหาร งานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการ พัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง ในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่น ให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจ หน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการ สาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิด ความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบ การบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนในข้อเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การสาธารณสุข โภคและการก่อสร้างอื่น ๆ การจัดการศึกษา ประกอบกับการสัมภาษณ์ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ได้ กล่าวว่า ด้านการศึกษาตั้งแต่เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าก็เริ่มดำเนินการโอนย้าย

โรงเรียนเข้ามาอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล และด้านการจัดทำโครงการให้มีการประชาคมท้องถิ่นขึ้นเพื่อรับฟังปัญหาและนำความต้องการของประชาชนในพื้นที่มาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลในการกำหนดแนวทางดำเนินโครงการต่าง ๆ

2.4.1 นโยบายด้านการศึกษาการรับโอนโรงเรียนเข้ามาสังกัดเทศบาล

“...นโยบายด้านการศึกษาเริ่มตั้งแต่เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ใน พ.ศ. 2550 ก็ได้ดำเนินการให้มีการโอนโรงเรียนบ้านตาลเจ็ดยอด สังกัดเทศบาลตำบลไร่เก่า 1 หลัง โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอดและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ามาอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ซึ่งปัจจุบันทำสำเร็จ เพียง 1 โรงเรียนและ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยที่โรงเรียนในสังกัดของเทศบาลจะได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ หรือเงินอุดหนุนที่ดีที่มากกว่า เพราะเป็นการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น และจะมุ่งพัฒนาคุณภาพด้านต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าเป็นพื้นฐานรับรองการพัฒนาคน โดยเฉพาะนโยบายการศึกษาเป็นนโยบายที่ตัวเองให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคน คนมีคุณภาพ ลูกหลานมีความรู้ต่อไปบ้านเมืองของเราก็จะดีเอง...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า พบว่า การดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ดำเนินการสำเร็จใน พ.ศ. 2552 เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้ดำเนินการให้มีการถ่ายโอนโรงเรียนบ้านตาลเจ็ดยอด เข้ามาสังกัดเทศบาลตำบลไร่เก่า 1 หลัง โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลบ้านตาลเจ็ดยอด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดสามร้อยยอด ทั้งด้านอาคารเรียน ด้านบุคลากรและใน พ.ศ. 2557 ก็ได้รับโอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลบ้านไร่เก่า การรับโอนโรงเรียนทั้งหมดมาสังกัดเทศบาลถือว่าประสบผลสำเร็จ อีกทั้งด้านสาธารณสุข ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 เทศบาลตำบลไร่เก่าให้แต่ละชุมชนมีการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุมชนแรกที่เริ่มโครงการคือ ชุมชนวัดศาลาล้อย ต่อมาใน พ.ศ. 2562 ได้รับรางวัลระดับจังหวัด ปัจจุบันขยายไปทุกชุมชน รวมถึงสนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกาย โดยจัดสถานที่ออกกำลังกายให้มีเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้งทุกชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และกองสาธารณสุข เทศบาลตำบลไร่เก่าได้ลงพื้นที่ร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ ในภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง โดยดำเนินนโยบายเชิงรุกลงพื้นที่เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ด้านสวัสดิการสังคมได้ออกเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงร่วมกับกระทรวงพัฒนาสังคม พมจ. สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 ว่าด้วยหน้าที่ของรัฐ มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ทำให้ได้รับความนิยมนอกจากประชาชนในพื้นที่มาโดยตลอด เมื่อมีการ

เลือกตั้งความนิยมก็จะแปรเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงให้ตัวเองในการเลือกตั้งประกอบกับการสัมภาษณ์ นายอำเภอ หรั่งวัด เป็นประชาชนในพื้นที่ ได้กล่าวว่า เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้รับการถ่ายโอนโรงเรียน เข้ามาสังกัดเทศบาลเป็นสิ่งที่ดี ทั้งด้านงบประมาณที่สนับสนุนรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานและที่สำคัญมีบุคลากรทางการศึกษาที่เพียงพอต่อนักเรียน

“...นโยบายที่ประสบผลสำเร็จและโดดเด่นของนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ คือ นโยบายเรื่องการศึกษาตั้งแต่ท่านเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ท่านได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามากจึงได้ดำเนินการให้มีการโอนโรงเรียนบ้านตาลเจ็ดยอด และศูนย์เด็กเล็ก 3 ศูนย์ เข้ามาสังกัดเทศบาลตำบลไร่เก่า ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะจะได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณและเงินอุดหนุนที่ดีกว่า รวมทั้งบุคลากรครูขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเพียงพอต่อ นักเรียนและ นโยบายด้านสาธารณสุข การสนับสนุนอุปกรณ์ออกกำลังกาย และการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ ในภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรงนายกสุชาติ ท่านจะสั่งกับงานสาธารณสุขเสมอว่างานให้บริการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ต้องเตรียมความพร้อมตลอดเวลา เพราะเรามีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้ประชาชน...”(นายอำเภอ หรั่งวัด เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

2.4.2 นโยบายด้านสาธารณสุข เช่น การคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุมชนไร้ถังขยะ การสนับสนุนอุปกรณ์ออกกำลังกาย และการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ ในภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง

“...ผลงานที่โดดเด่นของนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกท่านเป็นคนที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีข้อมูลรอบด้านและรู้รายละเอียดในพื้นที่ดี เช่น นโยบายการศึกษานายกท่านให้ความสำคัญทางการศึกษามากที่สุด ได้ดำเนินการให้มีการโอนโรงเรียนมาสังกัดเทศบาลและด้านสาธารณสุขได้สนับสนุนให้มีการคัดแยกขยะที่ต้นทาง และไม่ใช้ถังขยะในชุมชนทำให้ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี รวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกาย โดยได้จัดสถานที่ออกกำลังกายให้มีเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้งในเขตเทศบาลทั้ง 10 ชุมชน และการป้องกันการเกิดโรคอุบัติใหม่ได้ให้เจ้าหน้าที่เทศบาลทั้งข้าราชการและลูกจ้างลงพื้นที่ทำงานร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ ทั้งในช่วงภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรงนอกจากนั้นยังได้ลงพื้นที่ออกเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงร่วมกับกระทรวงพัฒนาสังคม พมจ. ทุกนโยบายที่นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านดำเนินการได้รับคำชมเชยจากประชาชนในพื้นที่ตลอด...” (นายประหัด งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

นอกจากนั้นผลงานที่ผ่านมายังเป็นส่วนสนับสนุนและสร้างคะแนนนิยมให้ตัวเองในการเลือกตั้ง เช่น การรับโอนโรงเรียนเข้ามาสังกัดเทศบาล การคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุมชนไร้ถังขยะ การสนับสนุนอุปกรณ์ออกกำลังกาย และการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ

ยอมสามารถช่วยโน้มน้าวใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้กับตัวเองได้ และในกรณีของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่อยู่ในตำแหน่งผลงานยังเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้สมัครควรจะได้รับเลือกตั้งให้กลับเข้ามาดำรงตำแหน่งอีกหรือไม่ สอดคล้องกับการสัมภาษณ์

“...การกำหนดนโยบายการบริหารงานของท้องถิ่นผู้บริหารส่วนใหญ่จะพัฒนาเฉพาะในพื้นที่ที่ตัวเองได้คะแนนเสียงเท่านั้น ส่วนพื้นที่ไม่ใช่ฐานเสียงของตัวเองก็ต้องรอก่อน อาจจะช้าหน่อย หลายอย่างที่เคยมั้ทำไว้ก็ดี เช่น การรับโอนโรงเรียนเข้ามาสังกัดเทศบาล การก่อสร้างอาคารเรียนขนาด 4 ชั้น และการขยายศูนย์เด็กเล็กให้เพียงพอต่อเด็กนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุกปี...” (นายจำลอง เผือกผุด ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลไร่เก่า วันที่สัมภาษณ์ 6 มิถุนายน 2563)

2.5 การสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 วรรคสอง จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 วรรคห้า จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบกับคำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ดังนี้

ตลอดระยะเวลาที่กระผม นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ได้รับความไว้วางใจจากพ่อแม่พี่น้องชาวเทศบาลตำบลไร่เก่า ให้เข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการบริหารงานเทศบาลตำบลไร่เก่า กระผมได้ตระหนักดีมาโดยตลอดในภาระหน้าที่ที่จะนำพาเทศบาลตำบลไร่เก่าให้พัฒนาสู่ความเจริญก้าวหน้า ท่วมเทในการทำงานทุกด้านให้ประสบความสำเร็จโดยยึดหลักภารกิจหน้าที่ของเทศบาลในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่พ่อแม่พี่น้อง ซึ่งกระผมได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลตำบลไร่เก่าไว้ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเสริมสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชน ด้านชุมชนเข้มแข็ง การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ด้านการพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการ และ

พัฒนาบุคลากร และภารกิจหลักที่เป็นนโยบายเร่งด่วนทุกสิ่งทุกอย่างที่แถลงไว้ต่อสภาล้วนต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วน กระทบจะเน้นการทำงานเป็นทีมด้วยความซื่อสัตย์สุจริตบริหารงานโดยยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้และการมีส่วนร่วมในทุก ๆ การดำเนินงาน ทุกอย่างต้องมีการปรึกษาหารือจากหลายฝ่าย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่พ่อแม่พี่น้องชาวเทศบาลตำบลไร่เก่าพึงได้รับเป็นสำคัญ การที่ทุกคนร่วมกันคิด ร่วมกันทำตามบทบาทหน้าที่ที่มีอยู่ของตนเองอย่างเต็มกำลังความสามารถ ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จให้งานทุกอย่างที่ออกมามีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด แก่ ประชาชนชาวเทศบาลตำบลไร่เก่าอย่างแท้จริงสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลไร่เก่าที่มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลป จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

นอกจากนั้นรัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบกับการสัมภาษณีนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า

“...เทศบาลตำบลไร่เก่าได้ดำเนินโครงการใหญ่ 2 โครงการ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำพร้อมบ่อกักน้ำถนนซอย 16 ชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอด อีกโครงการหนึ่ง คือ การก่อสร้างอาคารเรียนขนาด 4 ชั้นของโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอด และในส่วนของปัญหาขยะเป็นปัญหาที่ทุกพื้นที่ต้องจัดการซึ่งเทศบาลตำบลไร่เก่าได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาขยะล้นประเทศโดยได้เริ่มดำเนินโครงการคัดแยกขยะจากต้นทางเมื่อ พ.ศ. 2559 เทศบาลตำบลไร่เก่าเริ่มให้แต่ละชุมชนมีการคัดแยกขยะที่ต้นทางและต่อมาใน พ.ศ. 2562 ได้เริ่มโครงการชุมชนไร้ถังขยะ โดยชุมชนนำร่องในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่าคือ ชุมชนวัดศาลาลาย และได้ขยายต่อไปทุกชุมชนในเขตเทศบาล...” (นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สัมภาษณ์วันที่ 11 มิถุนายน 2563)

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ในข้อเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การสาธารณสุข โภคและการก่อสร้างอื่น ๆ การส่งเสริมท่องเที่ยว การส่งเสริมกีฬา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น การจัดการศึกษา เป็นต้น ซึ่งการดำเนินงานการสร้างความสำเร็จหรือการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่ตนเองให้เห็นเป็นประจักษ์สายตาประชาชนที่ผ่านไปมาตรงนี้ก็ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของนักการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ ต่างก็ต้องการแสดงผลงานให้ประชาชนได้เห็นว่าขณะที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้สร้างอะไรไว้บ้าง ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการสร้างความนิยมในตัวบุคคลและส่งผลต่อการรักษาฐานอำนาจทางการเมือง ดังนี้

2.5.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ในการจัดบริการสาธารณะ เป็นภารกิจในพื้นที่ด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งการสร้างความสะดวกสบายด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเพียงพอและทั่วถึงให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัยในการเดินทางให้มีไฟฟ้าสว่างไสว ขยายเขตไฟฟ้า เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขยายเขตประปาก่อสร้างและปรับปรุงระบบการระบายน้ำ ดังนี้

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ในข้อเรื่อง การสาธารณสุข โภคและการก่อสร้างอื่น ๆ ประกอบกับคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...การสร้างความสำเร็จในพื้นที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ที่นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นได้ดำเนินโครงการ ใหญ่ ๆ หลายโครงการในทุกชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำ ถนนซอย 16 ชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอด โครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมคลองห้วยขมิ้น ชุมชนห้วยขมิ้น สามารถแก้ไขปัญหาหน้าท่วมช่วงฤดูฝนในชุมชนบ้านห้วยขมิ้นได้ โครงการก่อสร้างถนน คสล. พร้อมรางระบายน้ำ ชุมชนบ้านศาลาลี้และการขยายถนน อีกทั้งการทำถนนภายในหมู่บ้านจากถนนลูกรังให้เป็นถนนคอนกรีต...” (นายประทีป งามดี ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

2.5.2 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นทั้งนายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และ นายพีระสุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ทั้ง 2 ท่านได้ให้ความสำคัญจึงมุ่งเน้นให้ความรู้แก่ชุมชนภายในพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดเก็บ และการกำจัดขยะ รวมไปถึงความพร้อมด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการรักษาความสะอาด เพื่อเมืองสวย พัฒนาพื้นที่สีเขียวและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้งดงาม พร้อมต้อนรับและสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน โดยมีการดำเนินโครงการ ดังนี้

โครงการลดและคัดแยกขยะเป็นกิจกรรมที่ตีรวมทั้งมีการฝึกอบรมให้ความรู้ในการลดและคัดแยกขยะ ในหมู่บ้าน นวัตกรรมท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมู่ที่ 2 บ้านสามร้อยยอด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าดำเนินการจัดโครงการลดและคัดแยกขยะ ได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ในการลดและคัดแยกขยะ ในหมู่บ้าน นวัตกรรมท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรองรับการท่องเที่ยวในชุมชนสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ในข้อเรื่อง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย ประกอบกับคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...ปัญหาขยะเป็นปัญหาในทุกพื้นที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะล้นประเทศซึ่งหน่วยงานในพื้นที่ทั้งเทศบาลตำบลไร่เก่าและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวโดยใน พ.ศ. 2559 ได้เริ่มดำเนินโครงการคัดแยกขยะจากต้นทางในแต่ละชุมชนและต่อมาใน พ.ศ. 2562 ได้เริ่มโครงการชุมชนไร้ถังขยะและในพื้นที่ตำบลไร่เก่า มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ไหว้พระขอพรพ่อปู่สามร้อยยอด วัดสามร้อยยอด โรงเจลุยอิมยี่แห่งเขาสามร้อยยอดและการท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมเกาะมอญ- เกาะไผ่ บ้านเกาะมอญเกาะไผ่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ (บึงบัว) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เมื่อมีคนเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ปัญหาที่ตามมา

ก็คือ เรื่องขยะ โครงการคัดแยกขยะจากต้นทางและชุมชนไว้ถึงขยะถือว่าตอบโจทย์การท่องเที่ยวแบบธรรมชาติทำให้ได้รับคำชมจากนักท่องเที่ยวว่ามีการจัดการขยะที่ดี...” (นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2563)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 290 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน
3. การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมในนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

2.5.3 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิถี

ปธาน สุวรรณมงคล กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทในการกระตุ้นการพัฒนาท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการระดมความเห็นจากประชาชนในชุมชน และการกระตุ้นชุมชนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ที่คณะผู้บริหารและประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันกำหนด โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน จะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศให้เกิดการลงทุนจากทั้งภายในและภายนอกชุมชน เช่น การสร้างระบบช่องทางถนนที่เชื่อมต่อกับทางสายหลัก มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคเพียงพอ มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นที่จะรองรับการลงทุนจากภายนอก หรือส่งเสริมให้เกิดอาชีพที่ทำรายได้แก่ประชาชนในชุมชนรวมทั้งการกระตุ้นให้มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น

นอกจากนี้เทศบาลตำบลไร่เก่ามีนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการจัดสร้างศูนย์ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวของอำเภอสามร้อยยอด นอกจากนี้เทศบาลตำบลไร่เก่ายังส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการสืบสาน อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อันเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการท่องเที่ยวและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและ

หน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ในข้อเรื่อง การส่งเสริม การฝึกอาชีพ และประกอบอาชีพ การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลตำบลไร่เก่าและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ตำบลไร่เก่าจึงมีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลไร่เก่า และเกิดการพัฒนากลุ่มผู้นำชุมชนด้านการท่องเที่ยว และกลุ่มแกนนำในด้านอาชีพและเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวในตำบล ให้มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ก่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว การวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และเชิงวัฒนธรรม สร้างและเชื่อมเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ในพื้นที่บ้านเกาะมอญเกาะไผ่ หมู่ 2 ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหมู่บ้าน นวัตกรรมีการท่องเที่ยว อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ท่านนายกได้ให้ความสำคัญการท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมีเกาะมอญ- เกาะไผ่ ส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีการนำสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นมาจำหน่ายให้กับผู้มาร่วมงาน อาทิ ชนุนทอดกรอบ ซึ่งรสชาติเป็นที่ติดใจของผู้ที่ได้ลองชิม และปลาสดแดดเดียว ซึ่งเป็นปลาที่จับจากธรรมชาติ เกิดการพัฒนาเป็นเศรษฐกิจชุมชน สร้างรายได้ให้คนในพื้นที่...” (นายอร่าม จามจรี เป็นประชาชนในพื้นที่ สัมภาษณ์วันที่ 17 มิถุนายน 2563)

จากการสัมภาษณ์นายอร่าม จามจรี เป็นประชาชนในพื้นที่ ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประธาน สุวรรณมงคล กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทในการประสาน การปกครองท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นองค์กรสำคัญที่ทำหน้าที่ประสานนโยบายของรัฐบาล กลางกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ที่มีที่มาจากสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม เช่น การนำนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลของรัฐบาลมาปฏิบัติในท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องการส่งเสริมอาชีพและรายได้ของคนในท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผู้วิจัยได้เสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1.2 เพื่อศึกษาการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2 ผลการวิจัย

จากการศึกษา การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1.2.1 การสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า มีวิธีการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง ดังนี้.

1. ด้านเครือข่าย
2. ด้านกลุ่มทางการเมือง
3. ด้านเงินทุน
4. ด้านความรู้ความสามารถ
5. ด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง

1) ด้านเครือข่าย

ตระกูลสุกิจปาณีนิจ เป็นตระกูลใหญ่ในพื้นที่ตำบลไร่เก่าจึงมีญาติพี่น้องในตระกูลหลายสาย จากพี่น้องด้วยกันเองที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและ

เป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องสะใภ้ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ และ นายขวัญชัย วัฒนากร รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องเขยนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ทั้ง 2 ท่าน มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนทางการเมืองจึงทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองของตระกูล สุกิจปาณีนิจแข็งแกร่งแน่นแฟ้นจึงเรียกว่ากลยุทธ์ “ญาติต่อญาติ” เปรียบเสมือนใยแมงมุมโยงไปโยงมา ความสัมพันธ์และผูกพันในเครือญาติพี่น้องในตระกูลสุกิจปาณีนิจ และญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองทำให้ประสบผลสำเร็จในการเมืองระดับท้องถิ่น

2) ด้านกลุ่มทางการเมือง

ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลใน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 โดยเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ แบ่งเขตการปกครองครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล ทั้งตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาลัย ดังนั้นการเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นของ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ถือว่ามีความสำคัญเนื่องจากเขตเลือกตั้งเทศบาลตำบลไร่เก่ามีพื้นที่ 2 ตำบล จำเป็นต้องหาทีมงานที่ไว้วางใจได้เข้ามาช่วยเหลือในแต่ละพื้นที่ อันดับแรกการเลือกทีมผู้บริหารจะเลือกจากทุกพื้นที่เพื่อให้ได้คะแนนเสียงจากทุกชุมชนและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นก็เช่นกันส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ทีมงานทางการเมืองที่สนับสนุน นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ในการเลือกตั้งจะมีลักษณะไม่ใหญ่เหมือนกับการเลือกตั้งระดับชาติแต่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการช่วยดึงคะแนนเสียงฝ่ายตรงข้ามโน้มน้าวให้มาสนับสนุนตัวเองได้ ใน พ.ศ. 2554 “ทีมอนุรักษ์พิทักษ์ท้องถิ่น” จะค่อยประสานงานในพื้นที่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครนายกเทศมนตรีและแนะนำ วิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ในการพัฒนา ให้ประชาชนได้รับรู้จึงทำให้ฐานคะแนนเสียงของตระกูลสุกิจปาณีนิจมีอยู่ทุกชุมชนสามารถครองตำแหน่งได้หลายสมัยติดต่อกัน

3) ด้านเงินทุน

ปัจจัยด้านเงินทุนทั้งการเมืองระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่นถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่หาเสียง เมื่อมีเงินทุนก็สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่หลากหลายและคล่องตัวตามที่วางไว้ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจทุกคนมีความพร้อมทางเศรษฐกิจ ในระดับที่สามารถดูแลประชาชนโดยอาศัยเงินทุนของครอบครัว เนื่องจากการเมืองระดับท้องถิ่นพื้นที่ไม่กว้างเหมือนการเมืองระดับชาติค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่หาเสียงเลือกตั้งจึงไม่มากและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจจะมีวิธีการดำเนินกิจกรรมทาง

การเมือง ทั้งในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง จึงส่งผลให้ตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้รับคะแนนนิยมทางการเมืองมาอย่างยาวนาน

4) ด้านความรู้ความสามารถ

ด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทำงาน การศึกษา ผู้บริหาร ท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน และเป็นผู้อาวุโสทางการเมือง มีประสบการณ์ทางการเมืองมาอย่างยาวนาน สามารถดึงงบประมาณเข้ามาพัฒนาในพื้นที่หลายโครงการ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชนยังเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นนักการเมืองกับประชาชนมีความใกล้ชิดกันมากกว่านักการเมืองระดับชาติ การที่คนคนหนึ่งจะได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่หรือตระกูลใดตระกูลหนึ่งจะสามารถสร้างฐานอำนาจทางการเมืองได้จนเป็นที่ยอมรับนั้น ต้องทำงานให้ประชาชนเชื่อมั่นสามารถพัฒนาบ้านเกิดให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

5) ด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง

อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจทั้งใช้วิธีการลงพื้นที่ร่วมงานกับชุมชนสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่มีการเลือกตั้งหรือช่วงที่ไม่มีการเลือกตั้ง ถ้าไม่ติดภารกิจจะไปร่วมทุกงาน บางครั้งเจ้าภาพไม่เชิญก็ไป เช่น งานบุญงานบวช งานแต่ง โดยเฉพาะงานศพ จะลงพื้นที่ให้กำลังใจเจ้าภาพ และสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีดให้งานศพ ทุกงาน งานไหนที่เจ้าภาพฐานะทางครอบครัวไม่ดีก็จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เจ้าภาพ งานกีฬาชุมชน นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านก็เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาให้แก่ชุมชน อีกทั้งยังสนับสนุนทุนทรัพย์ส่วนตัวให้กับทีมกีฬาเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ทำให้วัยรุ่นชอบนายกและได้คะแนนเสียงจากกลุ่มวัยรุ่นอีกทางหนึ่งส่งผลต่อคะแนนนิยมทางการเมืองและแปรเปลี่ยนจากความนิยมเป็นคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง

1.2.2 การรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า มีวิธีการรักษาฐานอำนาจทางการเมือง ดังนี้

1. การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล บารมี
2. การเมืองผ่านกฎหมาย
3. การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ
4. การใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น
5. การสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

1) การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล บารมี

เส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ เริ่มตั้งแต่นายพีระ สุกิจปาณีนิจ เข้าสู่สนามการเมืองครั้งแรก พ.ศ. 2546 ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จากนั้น พ.ศ. 2538 ได้รับเลือกเป็นกำนันตำบลไร่เก่า และต่อมาใน พ.ศ. 2542 นางปราณี สุกิจปาณีนิจ (ภริยา) ลงสมัครรับเลือกตั้งใน

ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า จากนั้นใน พ.ศ. 2546 ก็ได้แนะนำ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ (พี่ชาย) เข้าสู่การเมืองท้องถิ่น ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี และขึ้นสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรี ใน พ.ศ. 2550 นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ถือว่าเป็นผู้สนับสนุนและบุกเบิกเส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ นอกจากนี้ยังเป็นผู้กว้างขวางในตำบลไร่เก่า ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลและบารมีที่สะสมอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยที่นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลไร่เก่า และการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ ได้สร้างมาอย่างยาวนานจึงทำให้ได้รับการยอมรับจากประชาชนพื้นที่ตลอดมา ทำให้อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากพี่น้องในตระกูลสุกิจปาณีนิจ 2 ท่าน ทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ต่างก็คอยสนับสนุนซึ่งกันและกันจึงทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองแข็งแกร่งส่งผลให้ตระกูลสุกิจปาณีนิจสามารถรักษาฐานอำนาจทางการเมืองได้ยาวนาน

2) การเมืองผ่านกฎหมาย

ใน พ.ศ. 2557 หลังการรัฐประหารถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนทางการเมืองท้องถิ่นที่ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ในวาระต่อและให้งดการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 44 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้งดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถอยู่ในตำแหน่งต่อได้ จะเห็นว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถดำรงตำแหน่งอยู่ต่อได้ โดยไม่มีการเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สามารถดำรงตำแหน่งได้หลายสมัยติดต่อกัน ส่งผลต่อการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองทำให้มีฐานคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นทั้งในตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาลีย์ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3) การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ

การลงพื้นที่ร่วมกิจกรรมกับประชาชนผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจให้ความสำคัญมากกับการเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นวันสำคัญทางศาสนาและกิจกรรมอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมในชุมชน เช่น ร่วมงานอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำ บ้านตาลเจ็ดยอด กิจกรรมการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วัดสามร้อยยอด การลงพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Big Cleaning) ในเขตพื้นที่เทศบาลและกิจกรรมสืบสานประเพณีไทยแท้เทียนเข้าพรรษา

(1) การเข้าร่วมงานอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำ บ้านตาล

เจ็ดยอด

นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ตั้งแต่มาดำรงตำแหน่งท่านให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านตาลเจ็ดยอดในพื้นที่ตำบลไร่เก่า หมู่ 1 บ้านตาลเจ็ดยอด ชาวไทยทรงดำบ้านตาลเจ็ดยอด อพยพมาจากจังหวัดเพชรบุรี การจัดงานประเพณีไทยทรงดำของเทศบาลตำบลไร่เก่า ได้กำหนดวันที่ 23 เมษายนของทุกปี เทศบาลตำบลไร่เก่าร่วมกับชุมชน พี่นฟู อนุรักษ์ วิถีความเป็นอยู่ ได้จัดงานอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำขึ้น ณ บ้านตาลเจ็ดยอด เพื่อเป็นอัตลักษณ์ของอำเภอสามร้อยยอด นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้ให้การสนับสนุนและลงพื้นที่ร่วมงานกิจกรรมทุกปี ทำให้ชาวบ้านชอบผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกัจปาณีนิจ

(2) การเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วัดสาม

ร้อยยอด

เทศบาลตำบลไร่เก่า ได้ดำเนินการจัดโครงการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต(บวชชีพราหมณ์) ในช่วงการอบรมจะตรงกับสัปดาห์แห่งวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วันมาฆบูชา ทั้งนี้จึงได้จัดให้มีกิจกรรม การฟังธรรม การปฏิบัติธรรม สวดมนต์ หวังปลูกจิตสำนึกการมีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของพุทธศาสนาให้แก่ เด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไปร่วมบวชชีพราหมณ์ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นวันสำคัญทางศาสนา ส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมจิตอาสาเพื่อกระทำความดีต่อส่วนร่วมในวันสำคัญและในโอกาสต่าง ๆ ทุกครั้งที่มวันสำคัญผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกัจปาณีนิจ จะสละเวลามาร่วมกิจกรรมและมักกล่าวอยู่เสมอว่า การที่ได้มาทำบุญที่วัดนอกจากจะได้บุญแล้ว ยังได้พบปะกับชุมชนอีกด้วย เป็นอีกวิธีหนึ่งในการสร้างสานสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

(3) การลงพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Big Cleaning)

เทศบาลตำบลไร่เก่า นำโดยนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ท่านให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยจัดโครงการทำความสะอาดในชุมชน (Big Cleaning) ทั้ง 10 ชุมชนในเขตเทศบาล ได้ดำเนินการทำทุกเดือนสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนจนครบทุกชุมชนแล้วเริ่มต้นใหม่เป็นกิจกรรมที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้ลงพื้นที่ร่วมพัฒนาชุมชนสม่ำเสมอ เช่น การทำความสะอาดถนนหนทาง ร่วมกันตัดหญ้าบริเวณสองฝั่งถนนเฉลิมพระเกียรติ 1

อำเภอ 1 ถนนเฉลิมพระเกียรติ (ถนนสายโรงเจลุยอิมยี่-อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด) ช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงชุมชนให้น่าอยู่ เป็นระเบียบ สะอาดงามตา นอกจากนั้นยังได้พบปะกับประชาชนในเขตพื้นที่การปกครอง ถือได้ว่าเป็นโครงการสานสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนทำให้ได้ใจประชาชนในพื้นที่มาโดยตลอดเป็นวิธีการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองอีกวิธีหนึ่ง

4) การใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น ด้านการศึกษา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุขเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้ง นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้รับคะแนนนิยมทางการเมืองมาตลอดสามารถครองตำแหน่งได้ยาวนานจนถึงปัจจุบัน

(1) นโยบายด้านการศึกษาการรับโอนโรงเรียนเข้ามาสังกัดเทศบาล

นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ตั้งแต่เข้ามารับตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาเป็นลำดับแรก โดยจัดบริการให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการถ่ายโอนโรงเรียนบ้านตาลเจ็ดยอด เข้ามาสังกัดเทศบาลตำบลไร่เก่า 1 หลัง ใช้ชื่อว่า โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 หลัง อาทิเช่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ้านตาลเจ็ดยอด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดสามร้อยยอด ใน พ.ศ. 2557 ก็ได้รับโอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลบ้านไร่เก่า ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนชอบนโยบายด้านการศึกษาของนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง พัฒนาต่อยอดโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและการรับโอนโรงเรียนทั้งหมดมาสังกัดเทศบาลถือว่าประสบผลสำเร็จได้รับการตอบรับจากประชาชนตลอดมา

(2) นโยบายด้านสาธารณสุข เช่น การคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุมชนไร้ถังขยะ การสนับสนุนอุปกรณ์ออกกำลังกาย และการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ ในภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง

นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการจัดการขยะล้นประเทศถือว่าเป็นปัญหาระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ท่านจึงให้นโยบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชนโดยให้แต่ละชุมชนเริ่มมีการคัดแยกขยะที่ต้นทาง เพื่อลดปริมาณขยะและลดค่าขนย้ายขยะ ชุมชนแรกที่เริ่มโครงการคือ ชุมชนวัดศาลาล้อย ทำให้ได้รับรางวัลการคัดแยกขยะระดับจังหวัด ปัจจุบันได้มีการคัดแยกขยะที่ต้นทางทุกชุมชน รวมถึงสนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกาย โดยปรับปรุงพื้นที่สาธารณะให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เพื่อใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและให้มีเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้งทุกชุมชน นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ได้ให้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ร่วมกับ อสม. เผื่อระวังโรคต่าง ๆ ในภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคอุบัติใหม่ที่ผ่านมา โดยดำเนินนโยบายเชิงรุกลงพื้นที่คัดกรองเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมอย่างทั่วถึง ด้านสวัสดิการสังคมลงพื้นที่ดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยติดเตียงร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด ทำให้นโยบายนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ได้รับคำชมเชยจากกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเป็นอย่างดี

5) การสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ตั้งแต่เข้ามาดำรงตำแหน่งได้มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนวัตกรรม เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจสามารถครองตำแหน่งได้หลายสมัยติดต่อกัน

(1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐานผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทุกคนได้สังเกตเห็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาล้อย เช่น การก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยม คลองห้วยขมิ้น ชุมชนบ้านห้วยขมิ้น เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในชุมชนบ้านห้วยขมิ้น สามารถระบายน้ำได้เร็วขึ้นในช่วงฤดูฝน โครงการก่อสร้างท่อระบายน้ำพร้อมบ่อพักน้ำ ชุมชนบ้านตาลเจ็ดยอด โครงการก่อสร้างถนน คสล. พร้อมวางระบายน้ำ ชุมชนบ้านศาลาล้อย การแก้ปัญหาน้ำท่วมในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาล้อย นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ท่านจะลงพื้นที่ด้วยตัวเองจะสั่งกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเสมอว่างานให้บริการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนต้องเตรียมความพร้อมตลอดเวลา เพราะเรามีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุข มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกข์น้อยลง และในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ได้กำหนดให้มีการประชาคมในทุกชุมชนเพื่อรับฟังปัญหาและนำความต้องการของประชาชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาของเทศบาล นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านจะลงพื้นที่รับฟังปัญหาด้วยตัวท่านเอง มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชน

(2) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ทั้ง 2 ท่านได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมุ่งเน้นให้ความรู้แก่ชุมชน ให้มีการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดเก็บ และการกำจัดขยะ รวมไปถึงความพร้อมด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการรักษาความสะอาด เพื่อเมืองสวยพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้งดงามพร้อมต้อนรับและสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน โดยเฉพาะโครงการลดและคัดแยกขยะเป็นกิจกรรมที่ดีได้รับการตอบรับจากประชาชนและมีการฝึกอบรมให้ความรู้ในการลดและคัดแยกขยะในหมู่ 2 บ้านสามร้อยยอด เป็นหมู่บ้านนวัตวิถีการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายของทุกภาคส่วน ดังนั้น นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการขยะมูลฝอย ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อลดปริมาณขยะ และลดค่าขนย้ายขยะ ได้จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ในการลดและคัดแยกขยะ ในหมู่บ้านนวัตวิถีการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรองรับการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในพื้นที่ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนให้มีความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

(3) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนวัตวิถี

นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้มุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้ในพื้นที่ เช่น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นรายได้หลักของประชาชนในพื้นที่ตำบลไร่เก่า และตำบลศาลาล้อย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในพื้นที่จะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ไหว้พระขอพรพ่อปู่สามร้อยยอด วัดสามร้อยยอด โรงเจลุยอิมยี่แห่งเขาสามร้อยยอดและการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เกาะมอญ- เกาะไผ่ บ้านเกาะมอญเกาะไผ่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ (บึงบัว) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด และในพื้นที่บ้านเกาะมอญเกาะไผ่ หมู่ 2 ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหมู่บ้านนวัตวิถีการท่องเที่ยวอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าท่านให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีเกาะมอญ- เกาะไผ่ ได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านนำสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นมาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ ขนุนทอดกรอบ ที่ปลูกเองในพื้นที่มีรสชาติเป็นที่ติดใจของผู้ที่ได้ลองชิม และปลาสดแดดเดียว ซึ่งเป็นปลาที่จับจากธรรมชาติทำให้เกิดการพัฒนาเป็นเศรษฐกิจชุมชน สร้างรายได้ให้คนในพื้นที่เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นายททั้ง 2 ท่านใช้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับประชาชน

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยที่การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ 1) เพื่อศึกษาการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 2) เพื่อศึกษาการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายได้ตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

2.1 วิธีการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มี 5 วิธีการ คือ 1) ด้านเครือข่าย 2) ด้านกลุ่มทางการเมือง 3) ด้านเงินทุน 4) ด้านความรู้ความสามารถ 5) ด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง

2.1.1 ด้านเครือข่าย

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ตระกูลสุกิจปาณีนิจ เป็นตระกูลใหญ่มีญาติพี่น้องในตระกูลหลายสาย จากพี่น้องด้วยกันเองที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า รวมทั้งเครือญาติเกี่ยวพันทางการเมือง นางปราณี สุกิจปาณีนิจ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องสะใภ้ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายขวัญชัย วัฒนาร รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า มีศักดิ์เป็นน้องเขยนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจจึงเรียกว่ากัลยบุตร “ญาติต่อญาติ” เปรียบเสมือนใยแมงมุมโยงไปโยงมาระบบเครือญาติ ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ รักถิ่นฐานมาก กล่าวว่าเป็นสถาบันครอบครัวและเครือญาติ เป็นสถาบันสังคมที่เก่าแก่มากที่สุดสถาบันหนึ่ง เกิดมาพร้อมกับสังคมมนุษย์เลยทีเดียว ระบบเครือญาติซึ่งมีลักษณะเป็นระบบอุปถัมภ์ตามแนวความคิดทางด้านมานุษยวิทยาได้ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ 1) ญาติสายเดียว (Unilinear Kinship) เป็นระบบญาติที่ให้ความสำคัญแก่ญาติอีกฝ่ายสามีหรือภรรยาแต่เพียงฝ่ายเดียว 2) ญาติสายคู่ (Bilateral Kinship) เป็นระบบญาติที่นับถือหรือให้ความสำคัญแก่ทั้งสองฝ่ายเป็นความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์อย่างชัดเจนเป็นระบบที่เก่าแก่ที่สุดระบบหนึ่งในสังคมไทยและเครือญาติตระกูลสุกิจปาณีนิจ ก็เช่นกัน ญาติพี่น้องของตระกูลสุกิจปาณีนิจจะเกี่ยวพันกันทางการเมือง การเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมาเครือญาติถือว่ามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ในการสนับสนุนการเลือกตั้ง โดยทุกคนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องปกติของครอบครัวที่มีเครือญาติเดียวกัน โดยไม่จำเป็นต้องใช้อานิสสินจ้างแต่อย่างไรทุกคนจะช่วยเหลือกันทุกอย่าง

2.1.2 ด้านกลุ่มทางการเมือง

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า สามารถชนะการเลือกตั้งได้ส่วนหนึ่งก็มาจากการเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากทุกพื้นที่ในเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ได้คะแนนเสียงจากทุกชุมชนถือว่าประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี ดังนั้นการเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นถือว่ามีความสำคัญต่อการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวคือ การเกิดกลุ่มในสังคมไทยมีลักษณะพิเศษบางประการที่แตกต่างจากสังคมตะวันตก คือ การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของบุคคลความเป็นพี่น้อง ความไว้นื้อเชื่อใจ การให้ความช่วยเหลือกันในความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (Patron-Clients) ซึ่งมีรากฐานมาจากโครงสร้างทางวัฒนธรรมศักดินา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะ “นาย” กับ “บ่าว” หรือ “เจ้านาย” กับ “ลูกน้อง” กลุ่มการเมืองที่มีพัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบันถือได้ว่าเป็นผลของโครงสร้างสังคมไทย ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นจะเป็นในลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน เนื่องจากการหาเสียงเลือกตั้งบางครั้งผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถลงพื้นที่ครบทุกครัวเรือน จำเป็นต้องอาศัยทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่คอยประสานงาน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครและแนะนำนโยบายต่าง ๆ ผ่านไปยังประชาชน ทำให้การเลือกทีมผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากทุกพื้นที่ในเขตเลือกตั้ง มีความสำคัญต่อนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ สามารถชนะการเลือกตั้งและครองตำแหน่งได้หลายสมัย ทำให้ท่านมีฐานเสียงอยู่ทุกพื้นที่ในเขตเทศบาล

2.1.3 ด้านเงินทุน

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ปัจจัยทางด้านการเงินถือว่ามีความสำคัญต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตระกูลสุกิจปาณีนิจถือได้ว่าเป็นตระกูลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีในพื้นที่ตำบลไร่เก่า ปัจจัยด้านสถานภาพทางการเงินของผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจถือได้ว่ามีความพร้อมทางเศรษฐกิจในระดับที่สามารถดูแลประชาชนได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล เกษประทุม ที่ศึกษาเรื่อง การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัยโดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเงินทุน มีผลทำให้ประชาชนไว้วางใจผู้นำท้องถิ่นและสนับสนุนผู้นำท้องถิ่นในขณะดำรงตำแหน่งได้ การทำงานทางการเมืองเป็นงานที่ต้องอาศัยบุคคลที่มีจิตสาธารณะเสียสละทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในบางครั้งต้องลงพื้นที่ร่วมงานในชุมชนจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นหรือการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ และการลงสมัครรับเลือกตั้งปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านการเงิน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะสามารถดำเนินกิจกรรมการรณรงค์หาเสียงได้ตามที่วางไว้หรือไม่ ตามที่ระเบียบ

คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องใช้จ่ายเงินคนละเท่าใด เช่น ทำป้ายโฆษณา การจัดพิมพ์เอกสารใบปลิว แผ่นพับ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เมื่อมีเงินทุนก็สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่หลากหลายและคล่องตัวได้

2.1.4 ด้านความรู้ความสามารถ

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทำงาน การศึกษา อดีตผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคนเป็นตระกูลนักการเมืองท้องถิ่นที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย บุคลิกอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นกันเอง การวางตัวเหมาะสม มีอัธยาศัยดี มีความรู้ความสามารถในการเจรจา ต่อรอง ประนีประนอมและมีความสามารถในการดึงงบประมาณจากภาครัฐหรือโครงการเข้ามาในพื้นที่ทำให้เกิดการจ้างงานในชุมชนและเกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นดังนั้นด้านประสบการณ์ทำงานยาวนานและการดึงงบประมาณเข้ามาพัฒนาในพื้นที่ ทำให้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชน ยิ่งเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นนักการเมืองกับประชาชนมีความใกล้ชิดกันมากกว่านักการเมืองระดับชาติ การที่คนคนหนึ่งจะได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่หรือตระกูลใดตระกูลหนึ่งจะสามารถสร้างฐานอำนาจทางการเมืองจนเป็นที่ยอมรับได้นั้นต้องทำงานเพื่อประชาชนมาอย่างยาวนาน ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่เสมอมามีความสำคัญต่อการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง

2.1.5 ด้านการสร้างฐานคะแนนเสียง

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ สามารถครองพื้นที่ทางการเมืองได้ยาวนานโดยจะใช้วิธีลงพื้นที่พบปะประชาชน ร่วมงานในชุมชน เช่น งานบุญงานบวช งานแต่ง โดยเฉพาะงานศพ จะลงพื้นที่ให้กำลังใจเจ้าภาพและสนับสนุนชุดไทยธรรมถวายพระ พวงหรีดให้งานศพทุกงาน งานไหนที่เจ้าภาพฐานะทางครอบครัวไม่ดีก็จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เจ้าภาพ งานกีฬาชุมชน นายกสุชาติ สุกิจปาณีนิจ ท่านก็เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาให้แก่ชุมชน อีกทั้งยังสนับสนุนทุนทรัพย์ส่วนตัวให้กับทีมนักกีฬา เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจทำให้วัยรุ่นชอบนายกและได้คะแนนเสียงจากกลุ่มวัยรุ่นอีกทางหนึ่งส่งผลต่อคะแนนนิยมทางการเมืองซึ่งสอดคล้องกับปธาน สุวรรณมงคล กล่าวไว้ว่า ระบบอุปถัมภ์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่พึ่งพิงอย่างแนบแน่นระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้ถูกอุปถัมภ์ (patron-client relationship) ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการผูกพันด้วย “การพึ่งพิง” และ “การตอบแทน” โดยผู้อุปถัมภ์จะเป็นที่พึ่งพิงของผู้ถูกอุปถัมภ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนตัว และหรือตำแหน่งหน้าที่ของตน ผู้อุปถัมภ์บางคนที่มีทรัพยากรอำนาจมาก เช่น ความมั่งคั่งและหรือตำแหน่งหน้าที่สูง สามารถใช้ทรัพยากรอำนาจในการอุปถัมภ์ผู้คนที่อยู่ในเครือข่ายการ

อุปถัมภ์ได้มากจนบางครั้งถูกเรียกว่า “เจ้าพ่อ” ก็มีไม่น้อย ทั้งนี้ต้องเข้าใจว่า ระบบอุปถัมภ์มีลักษณะของการพึ่งพิงกันอย่างไม่เท่าเทียมกันโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันซึ่งอาจเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง ความจงรักภักดี หรือสิ่งมีคุณค่าอื่นที่เป็นที่ต้องการ โดยผู้อุปถัมภ์เป็นผู้จัดหาหรือให้กับผู้ใต้อุปถัมภ์ และแปรเปลี่ยนมาเป็น “บุญคุณ” ที่ได้รับการอุปถัมภ์ต้องตอบแทนในรูปของความจงรักภักดี หรือการยอมรับปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำขอของผู้อุปถัมภ์ ดังนั้นเมื่อถึงการเลือกตั้งบุญคุณที่เคยให้การช่วยเหลือก็จะแปรเปลี่ยนเป็นคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจมีฐานคะแนนเสียงอยู่ทุกกลุ่ม

2.2 วิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มี 5 วิธีการ คือ 1) การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล บารมี 2) การเมืองผ่านกฎหมาย 3) การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ 4) การใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น 5) การสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

2.2.1 การสนับสนุนจากวงศ์ตระกูล บารมี

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ตระกูลสุกิจปาณีนิจได้รับการสนับสนุนจากพี่น้องในตระกูล นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายเทศมนตรีตำบลไร่เก่า ได้รับการสนับสนุนจากน้องชายนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ถือว่าเป็นผู้บุกเบิกเส้นทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ และเป็นผู้กว้างขวางในตำบลไร่เก่า ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลและบารมีที่สะสมอย่างยาวนานตั้งแต่ พ.ศ. 2536 สมัยที่นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และกำนันตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ (ภริยา) ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งโดยการสนับสนุนของนายพีระ สุกิจปาณีนิจ เช่นกันซึ่งสอดคล้องกับสตีธ ธนาธิโชติ กล่าวว่าการดำรงอยู่ของตระกูลทางการเมืองในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ได้เป็นหลักฐานที่ยืนยันว่าอิทธิพลหรืออำนาจของนักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองเดียวกันจะสามารถตกทอดอำนาจทางการเมืองให้กับบุคคลอื่น ๆ ในตระกูลได้อย่างอัตโนมัติ แต่นักการเมืองที่มาจากตระกูลทางการเมืองจะอาศัยความได้เปรียบของวงศ์ตระกูล ได้แก่ พรสวรรค์ ความนิยมในหมู่ประชาชน ความมั่นคงทางทรัพย์สิน และภาพลักษณ์ โดยจะใช้ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวส่งเสริมให้ตนประสบความสำเร็จทางการเมือง และสามารถส่งต่อความได้เปรียบทางการเมืองไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานเพื่อให้สืบทอดอำนาจทางการเมือง ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ และการสร้างคะแนนนิยมในพื้นที่ได้ดำเนินการมาอย่างยาวนานจึงทำให้ได้รับการยอมรับจากประชาชนตลอดมา รวมทั้งภาพลักษณ์ชื่อเสียงของตระกูลสุกิจปาณีนิจที่อยู่ในแวดวงการเมืองมากกว่า 20 ปี ไม่เคยมีเรื่องการทุจริต คอร์รัปชัน ให้เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลแต่อย่างไร จึงสามารถครองใจประชาชนพื้นที่ตำบลไร่เก่าได้อย่างยาวนานทำให้นักการเมืองท้องถิ่น

ตระกูลสุกิจปาณีนิจมี ฐานอำนาจทางการเมืองแข็งแกร่งส่งผลให้ตระกูลสุกิจปาณีนิจสามารถรักษาฐานอำนาจทางการเมืองได้ยาวนาน

2.2.2 การเมืองผ่านกฎหมาย

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า หลังการรัฐประหาร ใน พ.ศ. 2557 ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า สามารถอยู่ในตำแหน่งได้ยาวนานโดยไม่ต้องเลือกตั้งตามที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่ง ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557” ตามที่มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ให้งดการจัดให้มี การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง เพราะสถานการณ์ยังไม่อาจจัดให้มี การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้โดยเรียบร้อย โดยในระหว่างนี้ให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยวิธีตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อคัดเลือกบุคคล ที่มีความรู้และความสามารถในด้านต่าง ๆ เข้ามาทำหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่นไปพลางก่อน ส่วนตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นที่ครบวาระให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้บางพื้นที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องพ้นจากตำแหน่งแต่ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจได้อยู่ในตำแหน่งต่อไปโดยที่ไม่มีการเลือกตั้งประมาณ 2 วาระ

2.2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมกับมวลชนเสมอ

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ใช้วิธีการลงพื้นที่ร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น ร่วมงานอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยทรงดำ บ้านตาลเจ็ดยอด กิจกรรมการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วัดสามร้อยยอด การลงพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Big Cleaning) ในเขตพื้นที่เทศบาลและกิจกรรมสืบสานประเพณีไทยแท้เทียนเข้าพรรษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ธรรมใจ ที่ศึกษาเรื่อง การรักษาอำนาจทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน โดยผลการวิจัยพบว่า วิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมกับประชาชน การลงพื้นที่พบปะประชาชนถือว่าเป็นเรื่องสำคัญของนักรการเมืองระดับชาติและนักรการเมืองระดับท้องถิ่น การลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาของประชาชนและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับ

ประชาชน ทุกโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นวันสำคัญทางศาสนาและกิจกรรมอนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนธรรมในชุมชนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 289 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ จะสละเวลามาร่วมกิจกรรมอยู่เป็นเนืองนิตย์ และมักจะกล่าวเสมอว่าการที่ไปร่วมกิจกรรมกับประชาชนในพื้นที่งานบุญนอกจากจะได้บุญแล้ว ยังได้พบปะ เยี่ยมประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองอีกด้วยถือได้ว่าเป็นวิธีการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองอีกวิธีหนึ่ง

2.2.4 การใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้ง นายสุชาติสุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้รับคะแนนนิยมทางการเมืองมาตลอดสามารถครองตำแหน่งได้ยาวนานโดยใช้นโยบายด้านการศึกษาการรับโอนโรงเรียนเข้ามาสังกัดเทศบาล นโยบายด้านสาธารณสุข เช่น การคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุมชนไร้ถังขยะ การสนับสนุนอุปกรณ์ออกกำลังกาย และการลงพื้นที่ทำงานร่วมกับ อสม. เฝ้าระวังโรค ต่าง ๆ ในภาวะปกติและในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรงซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 281 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ บริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในพื้นที่และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตราที่ 16 กำหนดให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุขเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ สามารถรักษาฐานอำนาจทางการเมืองได้ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของปธาน สุวรรณมงคล ที่กล่าวว่า บทบาทในการจัดการให้มีการบริการสาธารณะ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายภารกิจจากรัฐบาลกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่ในการจัดให้มีและให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในท้องถิ่น การให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่ประชาชน เช่น การจัดการศึกษา การสาธารณสุข

ดังนั้นการใช้นโยบายที่ประสบผลสำเร็จหรือผลงานที่ผ่านมาที่โดดเด่น เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข เป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งส่งผลต่อคะแนนนิยมทางการเมืองของตระกูลสุกิจปาณีนิจ และสามารถรักษารฐานอำนาจทางการเมืองในพื้นที่ได้

2.2.5 การสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ ทั้ง นายสุชาติสุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้รับคะแนนนิยมทางการเมืองในการเลือกตั้งสามารถรักษารฐานอำนาจทางการเมืองและครองตำแหน่งได้หลายสมัยติดต่อกันโดยอาศัยผลงานการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิถีสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 78 วรรคสอง จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการซึ่งทั้งนายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า และนายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ตั้งแต่เข้ามาดำรงตำแหน่งได้มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การเกษตร และการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของปธาน สุวรรณมงคล ที่กล่าวว่า บทบาทในการกระตุ้นการพัฒนาท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการระดมความคิดเห็นจากประชาชนในชุมชน และการกระตุ้นชุมชนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ที่คณะผู้บริหารและประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันกำหนด โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน จะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศให้เกิดการลงทุนจากทั้งภายในและภายนอกชุมชน เช่น การสร้างระบบโขงข่ายถนนที่เชื่อมต่อกับทางสายหลัก มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคเพียงพอ มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นที่จะรองรับการลงทุนจากภายนอกได้ หรือส่งเสริมให้เกิดอาชีพที่ทำรายได้แก่ประชาชนในชุมชนรวมทั้งการกระตุ้นให้มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น

นอกจากนี้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นองค์กรสำคัญที่ทำหน้าที่ประสานระหว่างนโยบายของรัฐบาลกลางกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ที่มีที่มาจากสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม เช่น การนำนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลของรัฐบาลมาปฏิบัติในท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหารท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจที่ต้องการส่งเสริมอาชีพและรายได้ของคนในท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายเทศมนตรีตำบลไร่เก่า นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า และนางปราณี สุกิจปาณีนิจ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเมืองท้องถิ่นกับประชาชน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 นักการเมืองท้องถิ่น สามารถนำผลการศึกษาวิจัยในเรื่องวิธีการสร้างฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

3.1.2 นักการเมืองท้องถิ่น สามารถนำผลการศึกษาวิจัยในเรื่องวิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบปรับเปลี่ยนใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ การที่คนคนหนึ่งหรือตระกูลใดตระกูลหนึ่งสามารถประสบผลสำเร็จในการรักษาฐานอำนาจทางการเมืองได้ยาวนาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของตระกูลนักการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษา นายเทศมนตรี กับ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยศึกษาในประเด็นเดียวกันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือจังหวัดอื่น

3.2.2 ควรมีการศึกษารักษาฐานอำนาจทางการเมืองของตระกูลนักการเมืองท้องถิ่น เปรียบเทียบระหว่าง นายเทศมนตรี กับ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยศึกษาในประเด็นเดียวกันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือจังหวัดอื่น

3.2.3 ควรมีการศึกษาวิธีการป้องกันเพื่อจำกัดการสั่งสมอำนาจ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการผูกขาดอำนาจทางการเมืองของตระกูลนักการเมืองท้องถิ่นหรือตระกูลนักการเมืองระดับชาติ ที่เรียกว่าบ้านใหญ่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กฤติยา ศิลารักษ์. (2559). การครองอำนาจทางการเมืองของตระกูลศรีเวศในจังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่าง พ.ศ.2526-2557. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- กฤติดา สิงห์สี. (2555). นักการเมืองท้องถิ่นสตรี : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จรรยา สุภาพ. (2519). ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผด็จการ) และหลักการวิเคราะห์การเมืองแผนใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- จุมพล หนิมพานิช. (2547). ผู้นำ อำนาจและการเมืองในองค์กร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, เทศบาลตำบลไร่เก่า. (2563, 14 พฤษภาคม). ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับตำบลไร่เก่า. สืบค้นจาก <https://www.raikaocity.go.th/index.html>.
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า. (2563, 14 พฤษภาคม). ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับตำบลไร่เก่า. สืบค้นจาก <https://www.raikao.go.th/index.php>.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และชัยณรงค์ เครือนวน. (2557). โครงสร้างอำนาจและการสะสมทุนในจังหวัดแห่งหนึ่ง. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และชัยณรงค์ เครือนวน. (2557). การสะสมทุนและโครงสร้างอำนาจขั้วเดียวในจังหวัดชลบุรี. ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2520). การเมืองกับการบริหาร. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2539). การเมืองไทย : การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์.
- ฤกษ์ชัย พูลสวัสดิ์. (2552). การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มธุรกิจในการเมืองระดับท้องถิ่นของไทย:ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลกระนวน จังหวัดภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ธรรมรัตน์ โปธิสุวรรณปัญญา. (2562). การสร้างฐานอำนาจของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น.(ปริญญาคุณวุฒิปริญญาตรี ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การกระจายอำนาจแนวคิดประสบการณ์จากเอเชีย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2547). การเมืองการปกครองท้องถิ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มงคล เกษประทุม. (2552). *การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอศรีราชา จังหวัดสุโขทัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. ราชกิจจานุเบกษา. (2540)
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ราชกิจจานุเบกษา. (2550)
- ลักขณา ภักดินฤนาถ. (2553). *ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในการเมืองท้องถิ่นไทย: ศึกษากรณีความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับผู้นำชุมชนในเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2542). *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันวิสาข์ แก้วจินดา. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองในสถานภาพของฝ่ายบริหารของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2563). *ตระกูลการเมือง*. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/>.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2563). *การปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/>.
- วีระ ทับทิมทอง .(2556). *การก่อเกิดและบทบาททางการเมืองของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลโพนางดำ อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศิริรัตน์ ธรรมใจ. (2558). *การรักษาอำนาจทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศุภัทรา อำนวยสวัสดิ์. (2561). *บูรพาพยัคฆ์ : การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของทหารไทยระหว่างปี พ.ศ. 2547-2557*. (ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

- สติธร ธนานิธิโชติ. (2556). “ตระกูลการเมืองในระบบประชาธิปไตยของไทย”. ใน *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 11(2) กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมานฉันทน์ ชมภูเทพ. (2553). *กระบวนการสู่การเป็นนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน*. (ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- สาธิต เจริญสุข. (2560). *การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของ นายรามเนตร ใจกว้าง นายกเทศมนตรีนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สิทธิโชค ลางกุลานนท์. (2552). *พัฒนาการและบทบาททางการเมืองของกลุ่มธุรกิจการเมืองในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุวรรณ ฉะมโสภา. (2554). *การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาททางการเมืองของพลตรีบุญเอื้อประเสริฐสุวรรณ*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เสนีย์ คำสุข. (2553). *การเมืองไทยการเมืองของคนไทย*. กรุงเทพฯ: รัฐสภาสาร.
- อคิน รพีพัฒน์. (2533). *ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชนบทประเภทการของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิญา โปธิไสย. (2552). *การสร้างฐานอำนาจกับการเมืองท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง จังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- Dahl,R.A. (1983). *Modern political analysis*. New York: Prentice Hall.
- Feinstein,B.D. (2010). *The dynasty advantage: Family ties in congressional elections*. Legislative Studies Quarterly, 35.
- Richard L. Daft (1999). *Leadership theory and Practiices*.Forth Worth,TX: The Dryden Press.
- Schein,E. (1965). *Organization Psychology*. New York: Prentice-Hall.
- Weber, M. (1978). *Economy and society: An outline of interpretive sociology*. Berkley, CA: University of California Press.
- Wolf, Eric R. (1966). “Kinship, and Patron-Client Relations in Complex Societies”. in *The Social Anthropology of Complex Societies*, 62. London: Tavistock Publication.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

เรื่อง

การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูล สุกิจปาณินิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณินิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อประโยชน์ในการวิจัย ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ซึ่งคำตอบและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้จะถือเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านไปประมวลวิเคราะห์เพื่อการศึกษาวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง วิชาเอกการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดีหากได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากท่าน ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

3. แนวสัมภาษณ์การวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

3.2 ตอนที่ 2 วิธีการสร้างฐานอำนาจและวิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น ตระกูลสุกิจปาณินิจ

4. แบบสัมภาษณ์จะมี 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับอดีตผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น ชุดที่ 2 สำหรับนักการเมืองระดับประเทศ/ผู้นำท้องถิ่น/ประธานกรรมการชุมชน/ตัวแทนภาคประชาชน ชุดที่ 3 สำหรับข้าราชการเมืองฝ่ายตรงข้าม

ชุดที่ 1
แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
เรื่อง
การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูล
สุกิจปาณินิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
(สำหรับผู้อธิบดีบริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....
 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 ตำแหน่ง.....
 สถานที่สัมภาษณ์..... เวลา.....น.

ตอนที่ 2 วิธีการสร้างฐานอำนาจและวิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจ

ปาณินิจ 1. คุณลักษณะของท่านในเรื่องใดที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ตัดสินใจเลือกตระกูลสุกิจปาณินิจ
เข้ามาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

.....
 2. ท่านคิดว่าความรู้ความสามารถส่วนตัวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับชัยชนะใน
 การเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....
 3. ตระกูลสุกิจปาณินิจได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่น
 หรือมีใครบ้างที่เข้ามาช่วยเหลือหรือสนับสนุนในการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา

.....
 4. ท่านมีวิธีการอย่างไรในการเข้าถึงประชาชน และทำอย่างไรให้ประชาชนยอมรับให้การสนับสนุน
 ตระกูลสุกิจปาณินิจ

.....
 5. ท่านคิดว่าปัจจัยด้านการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการช่วยให้นักการเมือง
 ท้องถิ่นมีฐานอำนาจที่เข้มแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

6. ฐานอำนาจทางการเมืองหรือฐานเสียงของตระกูลสุกิจปาณีนิจ คืออะไร และฐานอำนาจดังกล่าวมีผลต่อการดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นอย่างไร

.....

7. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการสร้างฐานอำนาจของตระกูลสุกิจปาณีนิจอย่างไร และท่านคิดว่าแนวทางดังกล่าวมีส่วนทำให้ท่านขึ้นดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....

8. ท่านมีแนวทางหรือวิธีการในการรักษาฐานอำนาจของตระกูลสุกิจปาณีนิจไว้ให้นานที่สุด อย่างไร และท่านคิดว่าแนวทางดังกล่าวมีส่วนทำให้ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....

9. ท่านคิดว่าแนวทางหรือวิธีการรักษาฐานอำนาจของตระกูลสุกิจปาณีนิจประสบความสำเร็จตามที่ท่านคาดหวังไว้หรือไม่ อย่างไร

.....

10. ท่านมีนโยบายหาเสียงหรือผลงานในพื้นที่เรื่องใด ที่ท่านคิดว่ามีผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกตระกูลสุกิจปาณีนิจ เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหลายสมัยเป็นเวลาดิติดต่อกัน

.....

11. ท่านคิดว่าในการกำหนดนโยบายสาธารณะของท่านใช้หลักเกณฑ์อะไรหรือมีหลักการอย่างไร ในการกำหนดนโยบายสาธารณะหรือการดำเนินกิจการสาธารณะ

.....

12. ท่านคิดว่ากลุ่มการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะและดำเนินกิจการสาธารณะต่อเทศบาลตำบลไร่เก่าและองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อย่างไร

.....

13. เครือญาติหรือวงศ์ตระกูลหรือญาติพี่น้อง ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนท่านในการหาเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

14. การมีส่วนร่วมในประเพณีท้องถิ่น และการลงพื้นที่เพื่อรับฟังและแก้ไขปัญหาก็กับประชาชน ส่งผลต่อการได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งของตระกูลสุกิจปาณีหรือไม่ อย่างไร

.....

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

เรื่อง

การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูล

สุกิจปาณินิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(สำหรับนักการเมืองระดับประเทศ/ผู้นำท้องถิ่น/ประธานกรรมการชุมชน/ตัวแทนภาคประชาชน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่สัมภาษณ์..... เวลา..... น.

ตอนที่ 2 วิธีการสร้างฐานอำนาจและวิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณินิจ

1. ท่านได้ให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นในการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

2. ท่านคิดว่าความรู้ความสามารถส่วนตัวของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าปัจจัยด้านการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการช่วยให้นักการเมืองท้องถิ่นมีฐานอำนาจที่เข้มแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

4. ท่านคิดว่าเครือข่ายหรือวงศ์ตระกูลหรือญาติพี่น้อง ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นในการหาเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

5. ท่านคิดว่า การที่นักการเมืองท้องถิ่นคนใดคนหนึ่งจะประสบความสำเร็จในชีวิตทางการเมืองได้นั้น มีองค์ประกอบหรือปัจจัยใดเป็นสำคัญ

.....

6. ท่านคิดว่าความรู้ความสามารถหรือทักษะด้านใดที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับการยอมรับจากประชาชนมากที่สุด

.....

7. ท่านคิดว่าฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น มีแหล่งที่มาจากที่ใดและอย่างไร

.....

8. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่นที่มีการศึกษาสูงหรือการมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงทำให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนหรือไม่อย่างไร

.....

9. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่นใช้อิทธิพลเพื่อสร้างฐานอำนาจหรือไม่ ถ้ามีท่านคิดว่ามีอิทธิพลทางด้านใดบ้าง

.....

10. เมื่อตระกูลสกุลกิจปาณีนิจ ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่าและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ได้ดำเนินการสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจอย่างไรบ้าง

.....

11. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่น ใช้วิธีการทางการเมืองอะไรเพื่อสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจไว้ให้นานที่สุด

.....

12. ท่านคิดว่าผลงานที่ผ่านมาหรือนโยบายสาธารณะมีผลต่อการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร

.....

13. การที่นักการเมืองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในประเพณีท้องถิ่น และการลงพื้นที่เพื่อรับฟังและแก้ไขปัญหให้กับประชาชน ส่งผลต่อการสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจอย่างไร

.....

ชุดที่ 3

แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

เรื่อง

การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูล

สุกิจปาณีนิจ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(สำหรับข้าราชการเมืองฝ่ายตรงข้าม)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่สัมภาษณ์..... เวลา.....น.

ตอนที่ 2 วิธีการสร้างฐานอำนาจและวิธีการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ

1. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่นลงแข่งขันกันหาเสียงเลือกตั้ง ท่านทราบหรือไม่ว่า มีใครช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเครือข่ายใด ในการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

2. ท่านคิดว่าความรู้ความสามารถส่วนตัวของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าปัจจัยด้านการเงิน และทรัพยากรทางเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการช่วยให้นักการเมืองท้องถิ่นมีฐานอำนาจที่เข้มแข็งหรือไม่ อย่างไร

.....

4. ท่านคิดว่าเครือข่ายหรือวงศ์ตระกูลหรือญาติพี่น้อง ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นในการหาเสียงเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร

.....

5. ท่านคิดว่า การที่นักการเมืองท้องถิ่นคนใดคนหนึ่งจะประสบความสำเร็จในชีวิตทางการเมืองได้นั้น มีองค์ประกอบหรือปัจจัยใดเป็นสำคัญ

.....

6. ท่านคิดว่าความรู้ความสามารถหรือทักษะด้านใดที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับการยอมรับจากประชาชนมากที่สุด

.....

7. ท่านคิดว่าฐานอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น มีแหล่งที่มาจากที่ใดและอย่างไร

.....

8. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่นที่มีการศึกษาสูงหรือการมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงทำให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนหรือไม่อย่างไร

.....

9. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่นใช้อิทธิพลเพื่อสร้างฐานอำนาจหรือไม่ ถ้ามีท่านคิดว่ามีอิทธิพลทางด้านใดบ้าง

.....

10. ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่น ใช้วิธีการทางการเมืองอะไรเพื่อสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจไว้ให้นานที่สุด

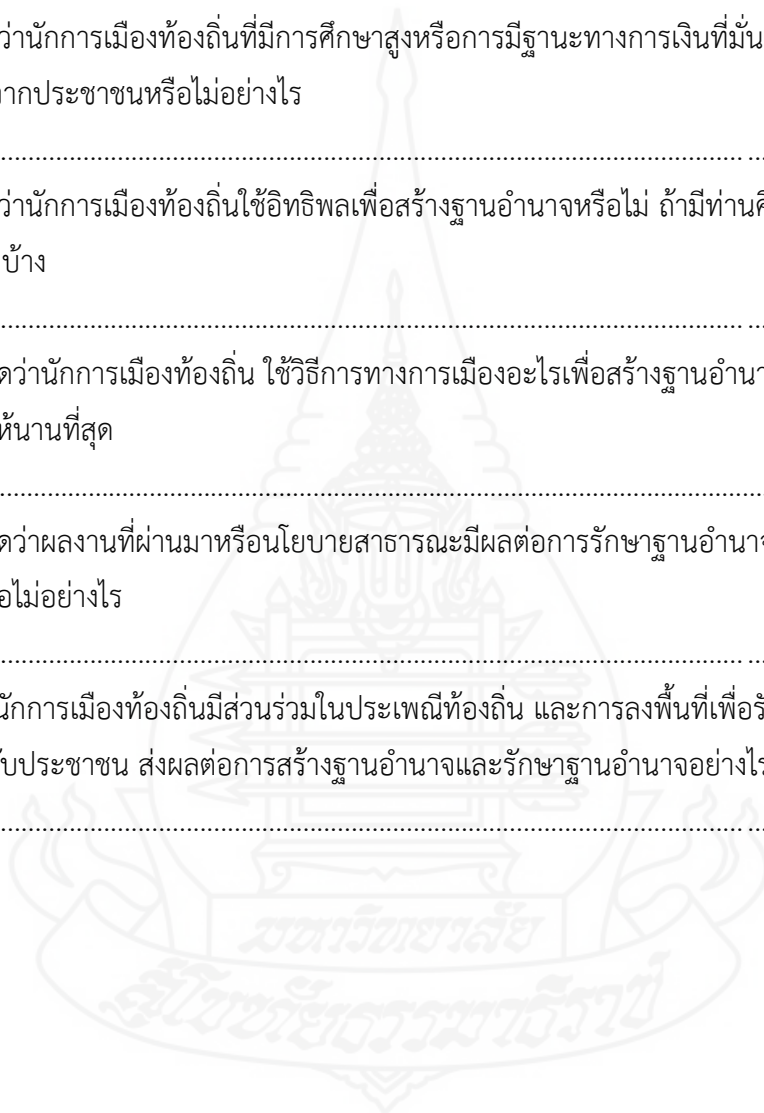
.....

11. ท่านคิดว่าผลงานที่ผ่านมาหรือนโยบายสาธารณะมีผลต่อการรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร

.....

12. การที่นักการเมืองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในประเพณีท้องถิ่น และการลงพื้นที่เพื่อรับฟังและแก้ไขปัญหให้กับประชาชน ส่งผลต่อการสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจอย่างไร

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เขียนที่ 900 หมู่ 5 ตำบลศาลาลีย์

อำเภอสามร้อยยอด ปช 77180

วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขารัฐศาสตร์ (ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา)

ข้าพเจ้า นายวีระทัศน์ กอซารี รหัสนักศึกษา 2618000950 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มีความประสงค์ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยที่แนบมาทำยนี้
จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระทัศน์ กอซารี)

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

เพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมานี้

.....
(อาจารย์ที่ปรึกษา)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

อว 0602.22(บ)/ว 55a

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายมนตรี ปาน้อยนนท์

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอซารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาต้นค้วาอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพลญช์ โจรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาต้นค้วาอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 554

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอซารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรฉลัญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(ป)/ว 654

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายพีระ สุกิจปาณีนิจ

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอซารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพลญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขา ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วณัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 55A

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางปราณี สุกิจปราณีนิจ

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอซารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปราณีนิจ
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพลญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 55A

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอขารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีสึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัฒน์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์
โทรศัพท์ 0-2504-8356-9
โทรสาร 0-2503-3575

อก 0602.22(บ)/ว 564

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายประหัด งามดี

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอซารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีสึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพล ญช์ โจรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขา ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 564

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอำเภอไพ พูลน้อย

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอซารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุภกิจปาณีนิจ
กรณศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพลชัย โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์
โทรศัพท์ 0-2504-8356-9
โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 554

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุก โลตทงศ์

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอขารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีสึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 554

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายคุณิต สุขหงส์

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอขารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกกีฬาณีนิจ
กรณีสึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วณัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 55A

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสำออง หรั่งวัด

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอขารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีสึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(ป)/ว 55A

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางชนากานต์ สุนทร

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอชารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักรบเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณีสึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรवलัญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

ขอ 0602.22(บ)/ว 552

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอรรถวิทย์ เต็งประเสริฐ

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอขารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกัญญาเป็นนิ
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพลญช์ โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วณัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

อว 0602.22(บ)/ว 552

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายจำลอง เพื่อกผูก

เนื่องด้วย นายวีระทัศน์ กอขารี นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระและจัดทำหัวข้อ
เรื่อง “การสร้างฐานอำนาจและรักษาฐานอำนาจของนักรการเมืองท้องถิ่นตระกูลสุกิจปาณีนิจ
กรณศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพลชัย โรจนพล เป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้นักศึกษามีความจำเป็นจะต้องขอทราบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำกร
วิจัย ดังนั้น สาขาฯ ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิจัยดังกล่าว
ตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ท่านสามารถติดต่อนักศึกษาได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 080-700-4331

สาขาวิชารัฐศาสตร์ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปิยะกุลชัยเดช)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

ภาคผนวก ง
รูปภาพการทำวิจัย

ภาพที่ 1 สัมภาษณ์ นายสุชาติ สุกิจปาณีนิจ นายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า

ภาพที่ 2 สัมภาษณ์ นายพีระ สุกิจปาณีนิจ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

ภาพที่ 3 สัมภาษณ์ นางปราณี สุกิจปาณีนิจ
รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่เก่า/อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

ภาพที่ 4 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่

ภาพที่ 5 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่

ภาพที่ 6 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประธานกรรมการชุมชนในพื้นที่

ภาพที่ 7 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่

ร่วมงานอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ บ้านตาลเจ็ดยอด

ร่วมกิจกรรมการอบรมธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วัดสามร้อยยอด

การลงพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Big Cleaning)

ร่วมกิจกรรมงานประเพณีวันเข้าพรรษา

ร่วมกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ

ลงพื้นที่เยี่ยมเยือนผู้สูงอายุ ผู้พิการ ให้ความใกล้ชิดกับประชาชน

ลงพื้นที่ช่วยเหลือประชาชน

ได้รับคัดเลือกผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน
ด้านการส่งเสริมพัฒนากิจกรรมเด็กและเยาวชนดีเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก จ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ให้มีอิสระในการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์แห่งท้องถิ่นนั้น ๆ นี้คือกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยโดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ส่วนคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

นอกจากนี้ในรัฐธรรมนูญยังได้กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถลงประชามติในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองได้ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อน และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้

ยิ่งไปกว่านั้นยังได้เพิ่มอำนาจให้ประชาชนในการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกำกับการบริหารจัดการ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารการจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐธรรมนูญยังได้แยกหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้านอย่างชัดเจน

ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่ามีความสำคัญที่สุดตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 284 ซึ่งได้วางหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ หน้าที่ในการจัดระบบการให้บริการสาธารณะของท้องถิ่น หน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การศึกษาอบรม การฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น รวมถึงการถ่ายโอนภารกิจ อำนาจหน้าที่และรายได้ต่าง ๆ จากรัฐบาลลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่

กล่าวโดยสรุปรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่มีการบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นมาก่อน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในหมวดการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื้อหาสาระสำคัญบางมาตรายังได้เพิ่มอำนาจทางการเมืองให้ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีบทบาททางการเมืองอย่างแท้จริง

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายวีระทัศน์ กอขารี
วัน เดือน ปีเกิด	17 มกราคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
สถานที่ทำงาน	-

